

ÅRSREDOVISNING

2023

Patrik Stenvard

Patrik Stenvard
Ordförande
Regionstyrelsen
Gävleborg

Prioriteringar och framtidstro

2023 var ett ekonomiskt utmanande år, både för privatpersoner och för oss som region. Inflationen tillsammans med ökade pensionskostnader och historiska underskott ledde till att Region Gävleborg som prognostiserat gick med underskott. Att få ordning på ekonomin och samtidigt utveckla organisationen har varit prioriterat för den politiska ledningen. Mycket har gjorts, och mycket återstår att göra.

En översyn av administrationen i syfte att minska denna inom regionstyrelseförvaltningen gjordes i början av 2023, denna gav resultat redan inför 2024 års budget där förvaltningen ges en mindre uppräknig.

Inom hälso- och sjukvården valde Region Gävleborg, som enda region i Sverige, att ge våra medarbetare ett extra påslag i lönerörelsen för att även de skulle nå upp till märket på 4,1 procent. Arbetet med utfasning av hyrpersonal intensifieras under 2023 bland annat genom att Sveriges regioner nu är överens om minska hyrberoendet. Utvecklandet av arbetsmiljön fortsätter även 2024, för att fler medarbetare ska trivas på jobbet.

Utvecklingsarbeten påbörjade

Flertalet utvecklingsarbeten har påbörjats, bland annat inom primärvården. Under 2023 hölls workshops och dialog tillsammans med vårdgivarna som en del i framtagandet av den nya hälsovalshandboken. Denna är i skrivande stund ute på remiss och kommer att färdigställas under 2024. Syftet är att skapa en primärvård med hög kvalitet och tillgänglighet nära invånarna.

Även inom kulturområdet har flertalet dialoger genomförts, bland annat med länets kommuner för att tillsammans arbeta fram den regionala besöksnäringstrategin. Gävleborg är ett fantastiskt län med stor potential, tillsammans med näringsliv och kommuner utvecklar vi nu Gävleborg som turistmål.

Nya priser och turer i kollektivtrafiken

Efter att regionen inte höjt biljettpriserna på flera år, gjorde vi nu det enda ansvarsfulla och rätta för att säkerställa en robust kollektivtrafik på lång sikt. Under 2023 genomfördes en revidering av turutbudet samt prisjusteringar. Reklam kommer återigen att synas i kollektivtrafiken 2024.

Genom prioriteringar, dialoger och genom att arbeta tillsammans är vi hoppfulla inför att lyckas vända den ekonomiska situationen och fortsätta utveckla regionen till en region att vara stolta över.

”Arbetet med utfasning av hyrpersonal intensifieras under 2023 bland annat genom att Sveriges regioner nu är överens om minska hyrberoendet.”

INNEHÅLL

05
**Gävleborgs
län** 5

07
**Region
Gävleborgs
uppdrag** 7

09
**Region
Gävleborgs
organisation** 9

14
**Uppföljning av
budgetindikatorer** 14

1. Trygg och säker vård 14
2. Lätt att resa i Gävleborg 16
3. Medarbetare som trivs på jobbet 17
4. En region med tillväxt 19
5. Ansvarsfull ekonomi 21

22
**Redovisning av
politiska uppdrag** 22

- Regionstyrelsen 23
- Hälso- och sjukvårdsnämnden 24
- Hållbarhetsnämnden 25
- Kultur- och kompetensnämnden 25

40

Förvaltningsberättelse 40

Översikt över verksamhetens utveckling	40
Den regionala koncernen	41
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	46
Händelser av väsentlig betydelse 2023	48
Styrning och uppföljning av Region Gävleborgs verksamhet	49
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	50
Balanskravsresultat	55
Väsentliga personalförhållanden	56
Förväntad utveckling	58

Resultaträkning 60

Balansräkning 61

Kassaflödesanalys 62

Driftredovisning 63

Investeringsredovisning 65

Noter 68

27

Hållbarhetsredovisning 2023 27

Region Gävleborgs 10 prioriterade globala mål	28
Så arbetar Region Gävleborg med miljömässig hållbarhet	29
Så arbetar Region Gävleborg med social hållbarhet	34
Så arbetar Region Gävleborg med ekonomisk hållbarhet	38

75

Bilagor 75

Region Gävleborgs intressenter	77
GRI Index	79

Gävleborgs län

En beskrivning av länets förutsättningar och invånare.

GÄVLEBORGS LÄN I SIFFROR 2023

	Kvinnor	Män
Befolkningsmängd	142 154	143 931
Förväntad medellivslängd*	83,8	80,1
Andel som uppger bra eller mycket bra hälsa*	63,2 %	70,7 %
Andel med eftergymnasial utbildning, 25–64 år*	44,3 %	27,3 %
Arbetslöshet, 18–64 år**	7,0 %	7,2 %

* Avser 2022.

** Årsmedelvärde för 2023.

Gävleborgs län

Gävleborgs län är ett relativt stort län sett till ytan. De geografiska förutsättningarna i Gävleborg medför att länet är beroende av en välfungerande och hållbar infrastruktur. I länet är infrastrukturen uppbyggd på järnvägstransporter i de nord-sydliga stråken och vägtransporter i de öst-västliga stråken. Även E4 och väg 83 är funktionellt viktiga stråk för såväl gods- som persontransporter. Den infrastruktur som finns i länet ger goda möjligheter. Tillgängligheten är i vissa delar av länet mycket god, bland annat utifrån fysisk närhet till storstadsområden, internationell flygplats och hamnar.

Gävleborgs län är däremot relativt glest befolkat, framför allt i

de nordvästra och sydligaste delarna. Drygt en tredjedel av länets invånare bor i Gävle kommun. Av kommunerna i länet var det endast Gävle kommun som hade en positiv befolkningsutveckling 2023.

Gävleborgs invånare

Gävleborgs län har en åldrande befolkning. Det beror främst på att vi lever hälsosammare nu jämfört med tidigare och att vi är bättre på att vårda och bota sjukdomar högre upp i åldrarna. Men en följd av att antalet äldre i länet ökar är att fler är i behov av vård och omsorg. Personer över 80 år, har på gruppnivå en större förekomst av flera samtidiga sjukdomar och utifrån det dels ett större behov av vård men även en sämre ekonomi och sämre förutsättningar att ta del av den digitala utvecklingen. I Gävleborgs län har medellivslängden generellt sett ökat de senaste tio åren. Ökningen sker dock inte i samma utsträckning för alla. Skillnaderna mellan de socioekonomiska grupperna är stora. En 30-årig kvinna med eftergymnasial utbildning förväntas leva 7,1 år längre än en jämnårig kvinna med förgymnasial utbildning. För män är motsvarande skillnad 5,6 år.

Vid den senaste mätningen skattade 63,2 procent av kvinnorna och 70,7 procent av männen i länet sin hälsa som bra eller mycket bra. Det finns skillnader mellan olika grupper av invånare även när det kommer till den självskattade hälsan. Ålder och utbildningsnivå spelar in, ju yngre ålder desto större andel skattar sin hälsa som bra och ju högre utbildning desto större andel skattar sin hälsa som bra. Det finns tydliga könsskillnader, oavsett både ålder och utbildningsnivå är det en mindre andel kvinnor som skattar sin hälsa som bra. En annan konsekvens är att eftersom övriga åldersgrupper istället minskar så ökar den demografiska försörjningskvoten i länet. Inflyttning från andra länder påverkar också befolkningens ålderssammansättning. Detta då den utrikes födda delen av länets befolkning har en yngre befolkningsprofil än den inrikes födda delen. Utan den påfyllningen skulle andelen äldre varit ännu högre. Precis som äldre möter utrikes födda särskilda svårigheter, även om gruppen är heterogen. Den växande andelen utrikes födda inverkar också på jämlikheten.

Invånarnas utbildningsnivå och möjligheter till försörjning

På individnivå finns många som har en hög utbildning, en stabil ställning på arbetsmarknaden och goda förutsättningar för en bra hälsa, men på gruppnivå har utrikes födda generellt sett sämre möjligheter än inrikes födda. Andelen som inte klarar skolan, som står utanför arbetsmarknaden och som lever i ekonomisk utsatthet är högre bland utrikes födda. Att fler utrikes födda kommer i arbete är nödvändigt för att länet ska kunna dra nytta av gruppens yngre befolkningsprofil och minska den framtida försörjningsbördan.

Möjligheterna för Region Gävleborg att framgångsrikt bedriva sitt uppdrag relaterar mycket till att skapa förutsättningar för invånarna, att vara tillgängliga. Tillväxtverket skattar samtliga regioners tillgänglighet av tjänster genom ett index där Region Gävleborg tillhör de bättre regionerna i landet.

Tillverkningsindustrin står för ungefär 15 procent av alla arbetstillfällen i länet, och är den näst största branschen i länet sett till antalet arbetstillfällen. Den ensidiga branschstrukturen är en av de stora utmaningarna för Gävleborg. En ökad branschbredd skulle kunna ge fler jobb generellt och mindre ojämnt deltagande på arbetsmarknaden. När det gäller branschstruktur och andra arbetsmarknadsrelaterade förutsättningar är det mest relevantt att se till mer lokala förutsättningar än länet som helhet.

Att höja utbildningsnivån är en stor utmaning för Gävleborg, då en relativt stor andel av befolkningen saknar högre utbildning. I Gävleborgs län var andelen kvinnor 25–64 år med eftergymnasial utbildning 44,3 procent och bland männen var andelen 27,3 procent 2022. Utbildningsnivån har ökat över tid, men Gävleborg ligger fortfarande lägre än riket och andra län. Andelen med hög utbildning har dock generellt ökat under de senaste två decennierna. Andelen som saknar gymnasieutbildning har minskat, till följd av att arbetsmarknadens krav på kompetens ökat och att det skett en generationsväxling på arbetsmarknaden.

Region Gävleborgs uppdrag

En beskrivning av Region Gävleborgs fyra huvudsakliga uppdrag.

Vad gör en region?

Region Gävleborg har ansvar för de uppdrag som riksdagen beslutat ska utföras på den regionala nivån.

Region Gävleborgs uppdrag kan sammanfattas i fyra övergripande områden: Hälso- och sjukvård, Regional utveckling, Kollektivtrafik och Kultur. Det finns även lagar, förordningar och ett statligt ramverk att förhålla sig till.

Region Gävleborg ska även främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer.

Därtill behöver Region Gävleborg förhålla sig till länets förutsättningar och invånarnas behov samt vad som beslutas på både den statliga- och den kommunala nivån.

Hälso- och sjukvård

Region Gävleborg ska organisera hälso- och sjukvårdsverksamheten och erbjuda medborgarna i Gävleborgs län en god hälso- och sjukvård. Området styrs i huvudsak av fyra lagar som syftar till att reglera verksamheten, främja patientsäkerheten och tydliggöra patientens ställning i vården: Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), Patientssäkerhetslagen (2010:659) Patientlagen (2014:821) och Tandvårdslagen (1985:125).

Inom området finns även ett långtgående samverkansarbete

mellan staten och alla regioner inom det som kallas nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård. Samarbetet utgår dock ifrån en annan indelning än enskilda regioner och där tillhör Region Gävleborg indelningen som heter Sjukvårdsregion Mellansverige.

Regional utveckling

I enlighet med lag (2016:630) om regional utveckling ska Region Gävleborg utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin. Den strategin kallas för Regional utvecklingsstrategi (RUS). Region Gävleborg ska även fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig- och privat sektor på kort och lång sikt. Därtill ska Region Gävleborg upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

Inom området är det särskilt viktigt att ta hänsyn även till den europeiska nivån. Det sker en nationell samordning, men staten tillåter regionerna att vara medskapare på ett helt annat sätt än inom de andra områdena. Samarbetet utgår ifrån ytterligare en annan indelning, som är baserad på hur EU kategoriserar alla regioner, och där tillhör Region Gävleborg en indelning som heter Norra Mellansverige.

Kollektivtrafik

Region Gävleborg fungerar som regional kollektivtrafikmyndighet i enlighet med lag (2010:1065) om kollektivtrafik. Det innebär att Region Gävleborg ansvarar för all kollektivtrafik i länet.

Alla länets tio kommuner har lämnat över ansvaret för bokening, planering och genomförande av färdtjänst och riksferdtjänst

till Region Gävleborg. När det gäller ansvaret för tillståndshandläggning och genomförande av färdtjänst och riksferdtjänst har sex av länets tio kommuner lämnat över även det till Region Gävleborg.

Inom området behöver samarbete kring trafiklösningar och biljettsamverkan ske med angränsande län. Sedan länge finns det även ett etablerat samarbete med leverantören Statens järnvägar AB (SJ) kring interregional trafik.

Kultur

Region Gävleborg har inom kultursamverkansmodellen ansvaret att fördela statliga medel vidare till regionala kulturverksamheter. Kultursamverkansmodellen syftar till att främja en god tillgång för länets invånare till professionell teater-, dans- och musikverksamhet, museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete, biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet, professionell bild- och formverksamhet, regional enskild arkivverksamhet, filmkulturell verksamhet, och främjande av hemslojd.

För att så ska kunna ske ska Region Gävleborg upprätta en regional kulturplan som ska utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Kultursamverkansmodellen regleras genom lagen (2010:2019) respektive förordningen (2010:2012) om fördelningen av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Inom området har Region Gävleborg även att ta hänsyn till civilsamhället och allt det ideella och idéburna arbete som föreningslivet bedriver. Sammantaget ger det förutsättningar åt en grundstruktur för invånarnas tillgång till ett rikt konst- och kulturliv.

Region Gävleborgs organisation

En beskrivning av hur Region Gävleborg är organiserade för att möta länets behov och genomföra uppdragen.

REGION GÄVLEBORG I SIFFROR 2023

	2023
Antal månadsavlönade medarbetare i Region Gävleborg, kvinnor	6 195
Antal månadsavlönade medarbetare i Region Gävleborg, män	1 536
Antal besök i primärvården, utom vaccinationer	546 156
Antal vårdtillfällen slutenvård	38 638
Antal resor med X-trafiks bussar och tåg	13 776 428
Antal konstverk i Region Gävleborgs konstsamling	16 874
Antalet elever på Region Gävleborgs folkhögskolor, kvinnor	509
Antalet elever på Region Gävleborgs folkhögskolor, män	205

En politiskt styrd organisation

Den politiska organisationen har det övergripande ansvaret för att Region Gävleborg genomför sitt uppdrag och följer de lagar och förordningar som finns. Den politiska styrningen beskriver framför allt vad som ska ske i Region Gävleborg.

Tjänstemannaorganisationen har det övergripande ansvaret för att genomföra de beslut som fattas av den politiska organisationen och att genomförande sker i enlighet med de lagar och förordningar som finns. Det är tjänstemannaorganisationen som beslutar hur de politiska besluten ska genomföras.

Region Gävleborg som arbetsgivare

Region Gävleborg är länets näst största arbetsgivare och hade i december 2023 7 731 anställda. Det är en kvinnodominerad arbetsplats där 80 procent av de anställda är kvinnor. Majoriteten av alla anställda arbetar inom hälso- och sjukvården.

Regionstyrelsen, som tillhör den politiska delen av organisationen, är den myndighet som ansvarar för alla anställda och är formellt sett arbetsgivaren.

En sammanfattning av vad som under året haft en stor påverkan för Region Gävleborg som arbetsgivare.

Det ekonomiska läget

2023 präglades av hög inflation och höga räntenivåer. Även om Region Gävleborg själv inte hade några lån vid utgången av året, har räntenivån indirekt påverkan på kostnaderna. Investeringarna inom ramen för Framtidsbygget kom under 2023 igång på allvar och har väsentligt påverkat likviditeten. Kostnaderna för inhyrd personal har fortsatt att öka och under året började arbetet med Hållbar bemanning för att bli mindre beroende av inhyrd personal. Årets lönerörelse landade på historiskt höga nivåer. Orsaken är att Region Gävleborg valde att följa det så kallade märket vilket innebär att det totala utfallet av löneöversynen 2023 blev högre

än vanligt. Översynen av den centrala administrationen 2023 har resulterat i att Regionstyrelseförvaltningen får en minskad budgetram för 2024 vilket motsvarar en uppräknig av Regionstyrelsens budget om minus 2 procent för påverkbar verksamhet.

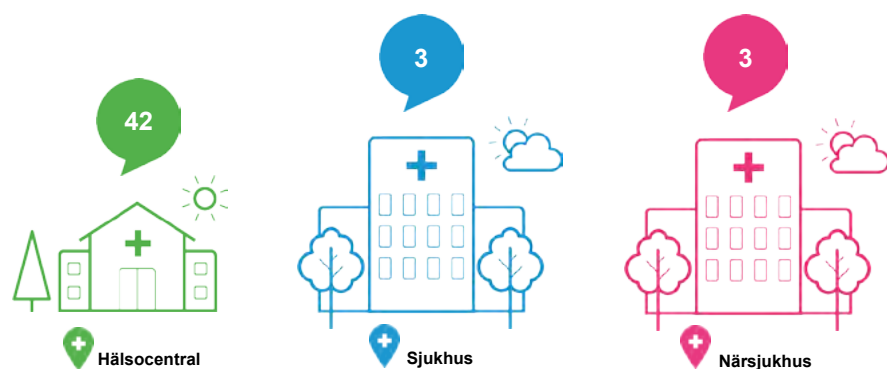
Framtidsbygget

Framtidsbygget är ett byggprogram som startade 2016. Region Gävleborgs sjukhus i Gävle och Hudiksvall byggs om för att möta hälso- och sjukvårdens behov i framtiden. Det innebär ny- och ombyggnationer för en säker och modern vård och en bättre arbetsmiljö med lokaler som stödjer fortsatt teknikutveckling. Arbetet med Framtidsbygget är omfattande, kräver stora resurser och att medarbetarna involveras. Under hösten välkomnade kirurg- och urologmottagningen i Gävle sina första patienter i de nya lokalerna mitt emot helikopterplattan. Den nya byggnaden har byggts för att användas som evakueringslokaler under de stora ombyggnationerna som planeras på sjukhusområdet i Gävle de kommande åren. Kirurg- och urologmottagningen är den första verksamheten som har flyttat in i de nya lokalerna.

Framtidens arbetsplats

Arbetet med att införa ett aktivitetsbaserat arbetssätt fortsätter genom strategin Framtidens arbetsplats. Strategin syftar till att förbättra arbetsmiljön genom att erbjuda ett hållbart arbetsliv med moderna, flexibla och aktivitetsbaserade arbetsplatser som medarbetare trivs på, är stolta över och rekommenderar till andra. Pandemin och digitaliseringen har medfört förändrade beteenden, nya arbetssätt, nya krav och behov. Administrativ personal har i hög grad ställt om och arbetar digitalt och på distans. Region Gävleborg vill genomföra en förflyttning mot en mer modern och attraktiv arbetsplats som uppfyller nya digitala behov.

I juni sa Region Gävleborg upp hyresavtalet för den stora kontorsbyggnaden Teknikparken i Gävle. De verksamheter som idag är placerade på Teknikparken kommer flytta sina arbetsplatser till byggnaderna Hilton och Gula Villan på Gävle sjukhusområdet. Flytten från Teknikparken berör omkring 300 medarbetare. Uppsägningen och flytten leder till att Region Gävleborg kan utnyttja sina egna lokaler mer kostnadseffektivt och samtidigt förbättra arbetsmiljön för sina medarbetare. Hilton och Gula Villan är egenägda stora hus med många kvadratmeter. De kommer att byggas om och anpassas för ett aktivitetsbaserat arbetssätt med dedikerade zoner för olika typer av arbete. Fastigheternas grundutformning är som de är och inga större byggnadstekniska ändringar kommer att göras. Flytten innebär även att Barn- och Ungdomspsykiatrien flyttar från Gula Villan och samlar all sin verksamhet i Gävle i lokalerna på Södertull.

Hållbar bemanning

Under 2023 påbörjades arbetet Hållbar bemanning som handlar om att göra Region Gävleborg oberoende av hyrpersonal. Målet är att bemanna arbetsplatser med egna medarbetare och att vara hyroberoende. Arbetet inleds med att begränsa inhyrningen av allmänsjuksköterskor till två procent vid slutet av 2024. Inhyrningen av sjukvårdspersonal har en stor ekonomisk påverkan på Region Gävleborg och ger negativa följd effekter som minskade utvecklingsmöjligheter av verksamheter, försämrade arbetsmiljö för medarbetare och chefer samt kontinuiteten för patienter. Av den anledningen sker växlingen över till fler tillsvidareanställda medarbetare.

11-timmars dygnsvila

Arbetsmarknadens parter har gjort förändringar för att möta de skyddsregler som finns i EU:s arbetstidsdirektiv. Från 1 oktober 2023 gäller som huvudregel att alla medarbetare (1 februari 2024 för läkare) i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, och att varje arbetspass ska följas av dygnsvila. Det innebär att chefer i större utsträckning behöver kontrollera och följa upp att reglerna följs i samband med schemaläggning, egna byten och vid beordrad övertid för att planera in eventuell kompenserade vila. Arbetstidsregeln om 11-timmars dygnsvila måste alltid följas, även om medarbetarna själva vill ha färre timmar dygnsvila. Chef och medarbetare kan inte göra enskilda överenskommelser som strider mot de nya bestämmelserna. Det är heller inte möjligt att göra avvikelser genom lokala kollektivavtal eller ensidiga arbetsgivarbeslut som strider mot bestämmelserna.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården utförs vid olika platser i länet för att vara nära medborgarna. Primärvården ska vara invånarnas första val vid behov av vård. Från primärvården remitteras patienter som har ytterligare behov av vård och behandling till specialister som finns på sjukhusen.

Vården planeras utifrån kunskap om invånarna, deras ålder och hälsa. Utbudet omfattar allt från rådgivning via telefon eller appen Min Vård Gävleborg till specialistinsatser vid sjukhuset i Gävle eller om vård måste ges vid något av universitetssjukhusen i andra län. Att Region Gävleborg står för hälso- och sjukvården innebär inte alltid att det är Region Gävleborgs medarbetare som invånarna möter vid ett vårdbesök, utan det kan vara medarbetarna från en upphandlad leverantör.

Folk tandvård är den tandvård i Sverige som drivs i offentlig regi av landets regioner. Barn och ungdomar erbjuds inom Region Gävleborg kostnadsfri tandvård till och med det år de fyller 24 inom folktandvården eller hos privata tandläkare, därefter bekostas vården av patienterna själva, upp till högkostnadsskydd. I Region Gävleborg har folktandvården 20 kliniker för allmän tandvård, varav en är mobil. Det finns även fyra kliniker för specialisttandvård. Region Gävleborg bedriver folktandvården i ett helägt aktiebolag.

En sammanfattning av vad som under året haft en stor påverkan inom hälso- och sjukvården.

God och nära vård

Hälso- och sjukvården behöver ställa om och ändra arbetssätt i och med att andelen äldre ökar och lever längre med fler kroniska sjukdomar. Samtidigt kommer gruppen i arbetsför ålder inte att öka på motsvarande sätt. Prognoser visar att arbetskraften kommer att minska i länet. Det betyder större efterfrågan på vård och omsorg där färre ska hjälpa fler. Vården ska vara lättillgänglig oavsett var man bor. Vård och behandling bör anpassas till individens behov där de befinner sig i livet. Ibland räcker det med ett egenvårdsråd via digital chatt, en annan gång krävs ett fysiskt besök och vid allvarligare sjukdom specialistvård på sjukhus. Genom att alltid använda vårdens resurser på ett smart sätt kan rätt vård levereras på rätt plats vid rätt tidpunkt.

Omställningen i enlighet med god och nära vård är ett långsiktigt arbete. Länets tio kommuner och Region Gävleborg har tagit fram en gemensam målbild för år 2030, som knyter an till Agenda 2030:s målområden om hälsa respektive jämlikhet. De aktiviteter som genomförs i omställningen till en God och nära vård bör sträva mot vår gemensamt satta målbild.

En nära vård innebär att invånaren enkelt kan komma i kontakt med vården vid behov. Det betyder också att det ska finnas en kontinuitet så att vårdtagaren kan träffa samma person så långt det är möjligt. Det krävs för att kunna bygga relationer, skapa en trygghetskänsla och delaktighet i vård och i hälsofrämjande insatser. För att en nära vård ska fungera fullt ut krävs en samordning mellan verksamheter där funktioner inom kommun och Region Gävleborg samarbetar så att individen inte behöver ha kontakt med olika funktioner och berätta sin historia om och om igen. Det ska räcka med att ha en kontakt som samordnar insatserna, en fast vårdkontakt. Arbetet med de personcentrerade och sammanhållna vårdförloppen har bidragit till att kunskapsstödsarbetet har fått ett bredare perspektiv och varit en utgångspunkt för lokal dialog kring jämlika förutsättningar att bedriva hälso- och sjukvård.

I arbetet med att utgå från patientens vårdprocess har verksamheter och vårdnivåer hittat en grund för gemensam dialog om hur vården bör organiseras. Tillsammans med patienter och anhöriga har dialog förts kring patientperspektivet, styrkor och förbättringsbehov i de olika vårdförloppen. Arbetet bedöms ha bidragit till ett lärande mellan verksamheter och vårdnivåer.

Min vård Gävleborg

Med Min vård Gävleborg kan invånare, som är listad på en hälsocentral i Gävleborgs län, använda digital kommunikation med vården när det är möjligt och fysiska besök när det behövs. Under året öppnades möjligheten upp även för barn. För barn upp till 12 år, är det vårdnadshavare som agerar ombud i Min vård Gävleborg och loggar in i appen med sitt eget personnummer. Från den dag barnet fyller 13 år har kan barnet själv använda Min Vård Gävleborg. Vid kontakt med barn som är 13 år och uppåt bör en mognadsbedömning av barnets förmåga att hantera sin egen vård göras. Barn mellan 13-17 år och dess vårdnadshavare är helt frikopplade från varandra i appen.

Framtidens vårdinformationssystem

Region Gävleborg ska införa ett nytt vårdinformationssystem och det heter Cosmic. Arbetet för att genomföra detta har pågått under en längre tid. Cosmic ska vara ett modernt, effektivt och säkert arbetsverktyg för att underlätta samverkan och göra digitalisering möjlig. Cosmic är ett journalsystem som ska göra det möjligt att ha en sammanhållen journalföring för patienten. Nio regioner som ingår i Sussa samverkan har gjort en gemensam upphandling och köpt in Cosmic tillsammans. Konkurrensverket har lämnat in en stämningsansökan på 10 miljoner till förvaltningsrätten för samtliga regioner i Sussa samverkan. Stämningsansökan handlar om att ett av de tre tilläggsavtal som tecknats har nya villkor som förändrar det ursprungliga kontraktets övergripande karaktär. I november meddelade leverantören Cambio Health Care Systems att de inte lyckas leverera de delar som utlovats till tre av de nio regionerna enligt gemensamt överenskommen tidplan.

BarnSäkert i hela Region Gävleborg

Under hösten 2023 startade införandet av metoden BarnSäkert i hela Region Gävleborg. Ett pilotprojekt där metoden testats har sedan tidigare genomförts och varit avgörande för att kunna införa metoden i hela Region Gävleborg. Syftet är att främja barns hälsa och förebygga ohälsa. Genom att öka tillgängligheten i barnhälsovården för familjer som har särskilda behov eller riskerar sämre hälsa bidrar BarnSäkert till en mer jämlik hälsoutveckling. Metoden bygger på nära samverkan och samarbete mellan barnhälsovården och den förebyggande socialtjänsten. Målet är att alla BVC-mottagningar i Region Gävleborg arbetar med metoden i samverkan med respektive kommuns socialtjänst, utifrån de olika kommunernas förutsättningar, för att fånga upp alla barn i alla familjer i hela länet som har behov av insatser.

Regional utveckling

Region Gävleborg arbetar för en hållbar regional utveckling och tillväxt i Gävleborgs län. Centralt är att Region Gävleborg själv oftast inte är den som ska genomföra riktade åtgärder eller projekt utan skapa förutsättningar för andra. Det sker genom att bygga kunskap, samordna aktörer och stödja olika insatser med finansiering inom områden som näringsliv, infrastruktur, energi, utbildning, kompetensförsörjning och arbetsmarknad.

Inom området regional utveckling får Region Gävleborg som organisation en särställning gentemot andra områden eftersom staten gett Region Gävleborg ett stort ansvar för att sammanfoga och förverkliga både nationella och europeiska ambitioner. Som en konsekvens samordnar och arbetar Region Gävleborg med både statliga och europeiska finansiella medel.

En sammanfattning av vad som under året haft en stor påverkan inom regional utveckling

Satsning på förbättrad folkhälsa

Under året har Region Gävleborg arbetat med folkhälsosatsningar riktade till skolan.

Exempelvis har det i samverkan med Kvinnojouren Blåklockan ordnats tillfällen där flera hundra högstadiel elever i länet fått möjlighet att genom Machofabriken reflektera kring jämställdhet, normer och förväntningar samt attityder som kan leda till destruktiva könsroller.

Det har även tagits fram ett stödmaterial för skolan för att arbeta med psykisk hälsa och suicidprevention.

Samverkan Norra Mellansverige

Samverkan med Region Dalarna och Region Värmland har ytterligare fördjupats. Bland annat med flera länsövergripande projekt i det fortsatta arbetet med hållbara investeringar (PRI) och Smart specialisering. Enligt den regionala utvecklingsstrategin behöver utvecklingsinsatser prioriteras för att möta näringar som bidrar till en ökad bredd. Därför har Region Gävleborg under året fortsatt att stödja näringar som bidrar till ett mer diversifierat näringsliv.

Vägar till hållbar utveckling

Som ett steg i att utveckla Region Gävleborgs förmåga att integrera hållbarhet i allt regionalt utvecklingsarbete har det inom projektet

Vägar till hållbar utveckling tagits fram en metodhandbok. Hållbarhetssäkring är en av metoderna i handboken som syftar till att i ett tidigt skede göra en grundlig analys utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna. Metoden ska säkra att det arbete som utförs bidrar till strukturförändringar som gör att hållbarheten ökar, på både individ- och grupp nivå, organisationsnivå och samhällsnivå.

Planeringsunderlag för gymnasial utbildning

Region Gävleborg är en av aktörerna som levererar underlag till Skolverket för beslut om regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning. Region Gävleborg ansvarar för att tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

Livsmedelsförsörjning

Fokus på en robust livsmedelsförsörjning i länet är fortsatt aktuellt. Under året har arbetet accelererat och resulterat i tydligare roller och ansvar kring samverkan utifrån ett beredskapsperspektiv och inom insatser för att stärka och bredda näringslivet. Ett exempel på en företagsfrämjande aktör som utvecklat direkta insatser för förädlade företag är föreningen Matvärden. Föreningen bidrar till att utveckla den regionala livsmedelsförsörjningen genom exempelvis digital samordning av distributionskedjor.

Folkhögskolor

Region Gävleborg har tre folkhögskolor i egen regi. Dessa bedriver utbildning och bildning för vuxna. Skolorna ger allmän kurs, särskilda kurser samt uppdragsutbildningar. De tre skolorna skiljer sig åt när det kommer till inriktning på program och kurser.

Bollnäs folkhögskola bedriver särskilda kurser inom musik, skrivande, konst och trädgård. Forsa folkhögskola bedriver särskilda kurser inom afasi, behandlingspedagog, fotografi, guide och textil. Västerbergs folkhögskola bedriver särskilda kurser inom musik, dramapedagogik, regi, rörelse och koreografi, textil, träslöjd och smide.

En sammanfattning av vad som under året haft en stor påverkan för folkhögskolorna.

Den stora ombyggnationen av Bollnäs folkhögskola har avslutats under året.

Sedan 2016 har Bollnäs folkhögskola haft en filial i Söderhamn. Där har det bedrivits allmän kurs och studiemotiverande kurs under de senaste åren. Under 2023 har denna filial avvecklats för att mer resurser ska kunna satsas på huvudverksamheten i Bollnäs.

Kollektivtrafik

All kollektivtrafik i länet bedrivs under varumärket X-trafik. Den trafik som utförs består av allmän kollektivtrafik och särskild kollektivtrafik.

Allmän kollektivtrafik sker i enlighet med en fastställd tidtabell och utförs med bussar och tåg. Den särskilda kollektivtrafiken är anropsstyrd, den sker efter beställning, och utförs med bussar och taxi i form av sjukresor, färdtjänst, skolskjutsar och serviceresor för personer med rätt till stöd enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Utförandet av både den allmänna kollektivtrafiken och den särskilda kollektivtrafiken står olika leverantörer för på uppdrag av Region Gävleborg.

En sammanfattning av vad som under året haft en stor påverkan för kollektivtrafiken.

Omfattande satsningar på bussar i Sandviken

Med starten av det nya avtalet för regiontrafik i Gästrikland sker en omfattande satsning på stadstrafiken i Sandviken. Sandviken får ett nytt linjenät och fler turer över hela dygnet, både på vardagar och på helger. I det nya linjenätet finns fyra nya stomlinjer som körs med åtta bussar. Linjerna kommer att köras rakare och snabbare och gå var 15:e minut på vardagar och var 30:e minut på kvällar och helger.

Nytt avtal för regional tågtrafik

Upphandlingen av ett nytt avtal för regional tågtrafik är klar och ett avtal har skrivits med leverantören VR Sverige AB. Leverantören kommer att ansvara för både drift och underhåll av X-tågen från juni 2025 till december 2036 på uppdrag av Region Gävleborg.

Kultur

Region Gävleborg arbetar tillsammans med ideella, kommunala och nationella aktörer för ett levande konst- och kulturliv i hela Gävleborgs län. Region Gävleborg har en offentlig konstsamling där flertalet verk finns utplacerade på sjukhus, hälsocentraler, ungdomsmottagningar, tandläkarmottagningar och folkhögskolor i hela länet.

Region Gävleborg förmedlar verksamhetsbidrag till föreningar, studieförbund och fördelar bidrag till projekt i enlighet med prioriteringarna i den regionala kulturplanen. Region Gävleborg ger återkommande uppdrag till professionella kulturskapare och bedriver verksamhetsutveckling inom olika konst- och kulturområden genom sakkunskap, stöd, bidrag och nätverk.

En sammanfattning av vad som under året haft en stor påverkan för kulturen.

Ny kulturplan och ny biblioteksplan

Region Gävleborg ingår i Kultursamverkansmodellen och fördelar statliga medel till de regionala aktörerna. För perioden 2023-2026 finns en ny regional kulturplan som under året har implementerats.

Regionfullmäktige har även antagit en ny regional biblioteksplan för samma period. Den berör samtliga regionala biblioteksverksamheter. Region Gävleborg har arbetat utifrån den nya planen i relation till länets bibliotekssamarbete HelGe.

Satsningar på läsfrämjande insatser

Enligt regleringsbrev 2021 ska Statens kulturråd genomföra en satsning 2021–2023 på ett läsfrämjandelyft för folkbibliotekariet. Under 2023 har nationella medel funnits riktade till såväl kommunala folkbibliotek som till den regionala biblioteksverksamheten. Syftet med bidraget har varit att stärka folkbibliotekens kompetenser inom läsfrämjande och litteraturförmedling, med fokus på barns och ungas läsning.

Region Gävleborg har i nära samarbete med kommunernas biblioteksverksamheter genomfört inspirationstillfällen, föreläsningar och utbildningar under året inom ramen för läsfrämjandelyftet.

Uppföljning av budgetindikatorer

Regionfullmäktiges främsta sätt att styra är med beslut om budget, vilket ger de finansiella ramarna för Region Gävleborg. I budgeten för 2023 pekas fem områden ut:

1. Trygg och säker vård
2. Lätt att resa i Gävleborg
3. Medarbetare som trivs på jobbet
4. En region med tillväxt
5. Ansvarsfull ekonomi

Årsredovisningen, som är en uppföljning av budgeten, är en av Regionfullmäktiges främsta uppföljningsmetoder. Regionfullmäktige styr även genom att delegera olika uppgifter till olika underliggande politiska församlingar som var och en har ansvar för ett specifikt område och ett särskilt ansvar vilar på regionstyrelsen.

1. Trygg och säker vård

En trygg och säker vård kräver en resurseffektiv organisation. Fokus på förbättring av tillgänglighet och fortsatt utveckling leder till en vård av god kvalitet för medborgarna.

Region Gävleborg genomför ett antal omfattande förändringsarbeten som i grunden förändrar, och förbättrar, förutsättningarna för såväl organiseringen av hälso- och sjukvården som att kunna erbjuda medborgarna en god hälso- och sjukvård.

Varje individ uppmanas att vara mer delaktig i sin hälsa. Arbetet med de personcentrerade och sammanhållna vårdförloppen har bidragit till att kunskapsstödsarbetet har fått ett bredare perspektiv och varit en utgångspunkt för lokal dialog kring jämlika förutsättningar att bedriva hälso- och sjukvård bland annat i relation till omställningen mot en God och nära vård.

En trygg och säker vård kännetecknas även av ett aktivt arbete med att identifiera och minimera risker och skador. Att såväl organisationen, medarbetare och patienterna har möjligheten att

lära av både negativa och positiva händelser skapar det förebyggande arbete som krävs för att vårdskador inte ska inträffa. Målet följs upp i delområdena tillgänglighet, patientnöjdhet och kvalitet.

TILLGÄNGLIGHET

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Andel patienter där den nationella vårdgarantin har uppfyllts av Region Gävleborg medicinsk bedömning primärvård.	88,0 %	90,0 %	87,0 %
Andel patienter där den nationella vårdgarantin har uppfyllts av Region Gävleborg vid remiss till den planerade specialiserade vården få en tid för besök inom max 90 dagar.	78,2 %	77,0 %	72,0 %
Andel patienter där den nationella vårdgarantin har uppfyllts av Region Gävleborg efter beslut om behandling (till exempel en operation) få en tid inom max 90 dagar.	77,2 %	76,0 %	71,0 %
Andel genomförda första besök, utredning och behandling inom 30 dagar inom BUP.	89,9 %	72,0 %	89,0 %
Andel som anser sig ha tillgång till den vård de behöver.	88,0 %	> 87,0 %	87,0 %

Andelen patienter som har fått medicinsk bedömning inom 3 dagar av legitimerad personal inom offentlig primärvård är 88 procent, vilket är lägre än målvärdet för helåret men något högre än föregående år. De andra indikatorerna avseende tillgänglighet överträffar målvärdet. 78,2 procent har väntat 90 dagar eller kortare till ett första besök inom specialiserad vård. 77,2 procent har efter beslut om behandling väntat 90 dagar eller kortare innan man fått operation eller annan åtgärd. Andelen genomförda första besök, utredning och behandling inom 30 dagar inom Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) för 2023 är 89,9 procent.

PATIENTNÖJDHET

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Patienters helhetsintryck i primärvården.	-	> 81,0	80,7
Patienters helhetsintryck i specialiserad somatisk öppen vård.	89,5 %	> 91,5	91,5
Patienters helhetsintryck i specialiserad somatisk slutenvård.	88,4 %	> 90,5	

* Resultaten tas fram vart annat år. År 2022 fanns inga resultat, utan det som visas här är för 2021.

Inom målområde patientnöjdhet är samtliga indikatorer hämtade från Nationell patientenkät (NPE) vilket är ett samlingsnamn för återkommande nationella undersökningar av patientupplevelser. Nationellt gemensamma undersökningar genomförs vartannat år inom primärvård, somatisk öppen- och slutenvård, akutmottagningar samt psykiatrisk öppen- och slutenvård. Resultaten för patienters helhetsintryck i primärvården väntas komma först under hösten. Andelen patienter som har ett gott helhetsintryck av den specialiserade somatiska öppenvården är 89,5 procent för 2023 vilket är under målvärdet och lägre än föregående mätning. För den slutna vården är andelen 88,4 procent. Inte heller där nås målvärdet.

KVALITET

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Antal oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar.	5 612	< 5 000	5 276
Andelen inläggande patienter med vårdrelaterade infektioner, VRI.	10,2 %	< 7,0 %	8,7 %
Påbörjad avvikelshantering inom 7 dagar.	80,3 %	82,0 %	81,2 %
Hållbart säkerhetsengagemang index (HSE).	73	> 80	-
Överbeläggning i psykiatrisk slutenvård.	0,5 %	1,45 %	1,0 %

Antalet oplanerade återinskrivningar är för 2023 5 612 vilket är högre än föregående år och högre än målvärdet.

Andelen patienter med vårdrelaterade infektioner ligger på 10,2 procent vilket är högre än målvärdet och andelen har ökat i jämförelse med tidigare år.

Påbörjad avvikelshantering inom 7 dagar är 80,3 procent vilket är strax under målvärdet för helåret 2023 som är 82,0 procent. HSE är för 2023 73 vilket är lägre än målvärdet på 80.

Överbeläggningen inom psykiatrisk slutenvård ligger på 0,5 procent vilket är under målvärdet 1,45 procent och är en förbättring mot föregående år.

MÅLUPPFYLLELSE

Trygg och säker vård

För målet trygg och säker vård nås målvärdet för fem av totalt 13 indikatorer. Dock saknas resultat för en indikator, patienters helhetsintryck i primärvården, för 2023.

TILLGÄNGLIGHET

Vårdgarantin är en lagstadgad rättighet som innebär att patienterna ska få vård inom en viss tid. Hälso- och sjukvården som Region Gävleborg organiserar ligger över riksgenomsnittet i att uppfylla garantin på flera punkter. Den andel patienter som anser sig ha tillgång till den vård de behöver är något högre än målvärdet. Region Gävleborg har en pågående dialog med Sveriges kommuner och regioner (SKR) då delar av vårdgarantin så som den är utformad i dag, ger en felaktig beskrivning av den faktiska tillgängligheten då exempelvis triagering via Min Vård Gävleborg inte får räknas som medicinsk bedömning eller att chatt inte får räknas som kontaktväg till vården.

PATIENTNÖJDHET

För somatisk öppenvård är resultatet något sämre för två år sedan och under målvärdet. Här förefaller bristen på emotionellt stöd vara en faktor, men också patientens delaktighet. Även för den somatiska slutenvården är resultatet något sämre än vid mätningen för två år sedan, och under målvärdet. Vid närmare analys av resultatet den senaste mätningen är det en relativt stor skillnad där 5,4 procent fler jämfört med tidigare anser att man inte fått tillräcklig med avskildhet när personalen pratade om ens sjukdom/hälsotillstånd eller vård/ behandling. Det är även en relativt stor negativ förändring beträffande information om vart man ska vända sig efter sjukhusvistelsen om man har ytterligare frågor samt information om eventuella förseningar. Resultaten indikerar att det behövs ett fortsatt personcentrerat arbete där patienterna blir delaktiga.

KVALITET

Oplanerad återinskrivning är en indikator som används ofta, såväl nationellt som internationellt, och avser beskriva en sammanhållen vård och omsorg. I normalfallet ska en patient som skrivs ut från slutenvård inte vara i behov av ny oplanerad slutenvård inom 30 dagar. Det sker fler oplanerade återinskrivningar än både målvärdet och föregående år. Det finns många orsaker till detta, varav utskrivningsprocessen med bra planering och kommunikation inför att man ska hem har en stor och viktigt roll.

Hälso- och sjukvården har som mål att minska andelen patienter med vårdskador och det ges särskild uppmärksamhet till vårdrelaterade infektioner. Andelen är högre i år än föregående år och når inte målvärdet.

Avvikelse i Hälso- och sjukvården omfattar både händelser som har medfört en vårdskada eller som hade kunnat göra det. Händelsen kan vara av olika karaktär och allvarlighetsgrad. Andelen påbörjad avvikelshantering inom 7 dagar är lägre i år än föregående år och når inte målvärdet. Avvikelse är en viktig källa för att hitta förbättringsområden. För att höja andelen avvikelshanteringar som görs kommer det följas upp än mer noggrant och vid behov kommer påminnelser gå ut.

Att göra en säkerhetskulturmätning ger möjlighet att arbeta systematiskt med patientsäkerhet i syfte att minska risker för att patienten får en vårdskada. Resultatet blir ett underlag för chefer och medarbetare att arbeta för en bättre patientsäkerhet och arbetsmiljö. Målvärdet nås inte för 2023.

Andelen överbeläggningar inom den psykiatriska slutenvården har förbättrats sedan föregående år och målvärdet nås.

2. Lätt att resa i Gävleborg

För att kunna ta sig till och från arbete, vård, studier och kultur- och fritidsaktiviteter behövs goda förutsättningar för att åka med bil och kollektivtrafik.

Gävleborgs län är till ytan sett ett stort län med en relativt gles bebyggelse där 80 procent av befolkning bor i tätorter och 58 procent bor i någon av huvudorterna i de tio olika kommunerna. Resandet i Gävleborgs län hänger ihop med de förutsättningarna infrastrukturen ger, vilket i huvudsak består av järnväg i nord-sydlig riktning och väg i öst-västlig riktning. Särskilt betydelsefulla vägar för både person- och godstransport är E4:an och väg 83.

Det är viktigt att människor och gods ska kunna färdas på ett säkert sätt på alla vägar. Genom en dialog med Trafikverket arbetar Region Gävleborg med att öka prioriteringen av underhåll av vägar och för att E4:an ska vara fyrfilig genom länet. I Gävleborgs län finns totalt 31 067 mil väg med varierande väghållare och det är viktigt att se framkomlighet där som lika delar en lokal och regional angelägenhet. Målet följs upp i delområdena vägstandard, kundnöjdhet kollektivtrafik och punktlighet.

VÄGSTANDARD

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Ranking motormännens riksförbund.	-	-	8*

* 2021 års resultat

Motormännens riksförbund har gjort en ranking av vägstandard baserat på att de under 2021 körde på svenska vägar och mätte vägkvaliteten med hjälp av en teknik där en vibrationssensor inbyggd i en smartphone registrerar ojämnheter i vägen. I den rankingen placerar sig Gävleborgs län på plats 8 av de 21 länen.

KUNDNÖJDHET KOLLEKTIVTRAFIK

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Resenärernas nöjdhet med kollektivtrafiken, andel nöjda kunder.	69,0 %	68,0 %	67,0 %
Känner du dig trygg i kollektivtrafiken (instämmer helt eller delvis).	73,2 %	66,0 %	65,0 %
Marknadsandel för kollektivtrafik.	15,6 %	17,3 %	13,2 %

69 procent av kunderna är nöjda och 73,2 procent av kunderna känner sig trygga i kollektivtrafiken. Vilket innebär att målvärdet för nöjdhet och för trygghet nås. Marknadsandelen har förbättrats jämfört med 2022, för 2023 är andelen 15,6 procent men når inte målvärdet för 2023.

PUNKTLIGHET

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Punktlighet med buss, andel som är i tid.	71,9 %	73,0 %	71,7 %
Punktlighet med tåg, andel som är i tid.	85,3 %	92,0 %	88,3 %

Andelen bussar i tid har förbättrats något sedan föregående år och ligger för 2023 på 71,9 procent. Dock nås inte målvärdet. Andelen tåg i tid är 85,3 procent vilket är lägre än målvärdet på 92 procent och även sämre än föregående år.

MÅLUPPFYLLELSE

Lätt att resa i Gävleborg

För målet lätt att resa i Gävleborg nås målvärdet för två av totalt sex indikatorer. Dock saknas resultat för en indikator, ranking motormännens riksförbund, för 2023.

VÄGSTANDARD

Det är svårt att mäta vägstandard med ett enskilt mått. Det kan vara att vägen är nylagd, utan skador, bred, bärig, mötesseparerad, tillåter höga hastigheter eller allt detta. Det finns olika väghållare beroende på om vägen är statlig, regional, kommunala eller enskild. Även om det finns regionala vägar har regionerna inte något ansvar för vägunderhåll. I de länsplaner som Region Gävleborg tar fram prioriteras endast investeringsåtgärder. Staten har ansvar för vägunderhåll vilket följer nationella riktlinjer. Region Gävleborg har påtalat behovet av ökad vägstandard och underhåll i dialog med Trafikverket samt genom inspel i remissvar till inriktningsunderlag för Nationell infrastrukturplan. Ingen ny ranking är publicerad under 2023 och det finns inget uppsatt målvärde. Därför går det inte att bedöma om målvärdet har uppnåtts.

KUNDNÖJDHET KOLLEKTIVTRAFIK

Att resenärer är nöjda och trygga i kollektivtrafiken är en grundförutsättning för att kollektivtrafiken ska fungera. Målvärdet för både nöjdhet och trygghet nås för 2023. Kollektivtrafikens marknadsandel avser andelen resor med kollektiva färdmedel bland samtliga resor i Gävleborgs län med motordrivna fordon. Målvärdet nås inte för 2023. De geografiska förutsättningarna begränsar hur hög andelen kan bli.

PUNKTLIGHET

När det gäller busstrafiken sker ett systematiskt arbete tillsammans med trafikföretagen för att förbättra punktligheten. Efter en svag start på året har punktligheten förbättrats under sommarmånaderna, vilket är vanligt. Målvärdet nås varken för buss eller för tåg. För bussarna har det varit sämre framkomlighet på flera ställen i länet vilket har orsakat förseningar. Sedan har genomförda tidtabellsjusteringar ännu inte fått full effekt. Att punktligheten för tåg inte nås under året beror bland annat på att det har varit en del problem kopplat till Trafikverkets planeringssystem MPK och en del väderrelaterade händelser såsom åsknedslag. Det har även varit några fordonsfel och älgkrockar. Dessutom har förseningar i upprustningen av tågen skapat fordonsbrist vid olika tillfällen. En specifik händelse är att i augusti rasade banvallen på grund av kraftigt regn på sträckan mellan Hudiksvall och Iggesund vilket medförde stora trafikstörningar.

3. Medarbetare som trivs på jobbet

Region Gävleborg är en stor organisation med många olika arbetsområden. För att den ska kunna fungera behövs medarbetare som trivs på jobbet. Region Gävleborg som arbetsgivare ska ha ett lyhört förhållningssätt som är anpassat till verksamhetens behov och förutsättningar. Samtidigt är det viktigt att värna om den professionella integriteten.

Medarbetare ska känna sig trygga och ha ett stort inflytande över sin arbetssituation. Region Gävleborg strävar efter att medarbetarna har möjlighet att utveckla och bevara goda hälso- och livsstilsvanor. Region Gävleborg arbetar för en god arbetsmiljö, fri från hot, våld, mobbing och kränkande särbehandling. Arbetsmiljön ska präglas av ett gott ledarskap, en god sammanhållning mellan medarbetarna och en bra balans mellan arbete och fritid.

Gävleborgskraften är Region Gävleborgs arbetsgivarprofilering som ska underlätta i arbetet med att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. För att Region Gävleborg som organisation ska kunna ta tillvara på tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden bedrivs ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete.

I arbetsmiljöarbetet ingår ett tydligt ledarskap, rehabilitering och utbildning i arbetsmiljö för chefer och skyddsombud. En god arbetsmiljö skapar förutsättningar för att uppnå önskade resultat, säkerhet i verksamheten, förebygga ohälsa och olycksfall samt främjar engagemang och ett hållbart arbetsliv.

Avgörande för en fortsatt positiv utveckling gällande personalomsättning och sjukfrånvaro är en realistisk planering som tar hänsyn till chefers och medarbetares arbetsmiljö. Målet följs upp i delområdena trivsel på jobbet, personalomsättning, rekryteringsförmåga och sjukfrånvaro.

TRIVSEL PÅ JOBBET

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022*
Index för hållbart medarbetar-engagemang, totalt.	78	75	80
Har du under de senaste 12 månader blivit utsatt för hot eller våld på ditt arbete?	16 %	0 %	-

* 2021 års resultat

Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) uppgår 2023 till 78 vilket är bättre än målvärdet men en nedgång från 2021 års resultat.

Andelen av de svarande på medarbetarenkäten 2023 som anger att de har blivit utsatt för hot eller våld på sitt arbete är 16 procent, vilket är detsamma som 947 medarbetare. Målvärdet nås inte.

Hot definieras som varje uttryckt hot oberoende på vilket sätt det framförs på. Det är den som utsätts för hotet som enligt arbetsmiljölagstiftningen har tolkningsföreträde.

Våld definieras som varje aggression som ger sig fysiskt uttryck. En skada kan vara allt från lindrig till mycket allvarlig. Av de som svarat att de har upplevt hot eller våld på arbetet har 2,6 procent svarat att de utsatts varje vecka, 7,0 procent har svarat att de utsatts varje månad, 32,7 procent har svarat att de utsatts någon eller några gånger de senaste sex månaderna och 57,7 procent någon eller några gånger de senaste 12 månaderna. Region Gävleborg polisanmäler som regel alltid hot och våld mot medarbetarna. Anmälan görs av säkerhetsansvarig. För att förebygga hot och våld finns en särskild arbetsmiljörom, ett personaldirektiv och en rutin. Den särskilda arbetsmiljöromen undersöker riskerna. Personaldirektivet anger vad som ska uppnås i det förebyggande arbetet. Rutinen visar hur det ska gå till.

PERSONALOMSÄTTNING

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Andel externa avgångar tillsvidareanställda (exkl pension).	7,4 %	9,6 %	8,1 %
Andel nöjd med introduktionen (svarsalternativ Jättebra, Ganska bra).	90,4 %	94,0 %	94,0 %

Under 2023 har det i hela Region Gävleborg anställts 680 nya medarbetare och 532 har avslutat sin anställning exklusive pensionsavgångar. Detta ger en andel externa avgångar på 7,4 procent för tillsvidareanställda exklusive pensionsavgångar. Vilket är lägre än målvärdet. Totalt, om man räknar med pensionsavgångar, är andelen externa avgångar av tillsvidareanställda 9,1 procent. Hur personalomsättningen ser ut för respektive verksamhet varierar.

De flesta medarbetarna är nöjda med den introduktion Region

Gävleborg erbjuder. Dock är resultatet något lägre 2023 än för föregående år 90,4 procent respektive 94 procent. Målvärdet uppnås inte.

REKRYTERINGSFÖRMÅGA

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Genomsnittligt antal relevanta sökande till utlysta tjänster.	7,7	7,0	5,5

Indikatorn rekryteringsförmåga mäter relevanta sökande på rekryteringar som skötts via rekryteringspartner, vilket motsvarar ungefär 20 procent av alla rekryteringar som genomförs inom organisationen. De tre kategorier som är aktuella visstid, tillsvidare och chefsrekrytering.

2023 uppfyllde 2 110 ansökningar kravprofilen och bedömdes

därmed som relevanta sökanden till 275 utannonserade tjänster vilket motsvarar i genomsnitt 7,7 relevanta ansökningar/tjänst. Detta är en ökning från 5,5 relevanta ansökningar/tjänst från året innan och även högre än målvärdet som är 7 relevanta ansökningar/tjänst.

SJUKFRÅNVARO

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid.	6,4 %	5,9 %	6,8 %

För 2023 är andelen sjukfrånvaro 6,4 procent vilket är över målvärdet på 5,9 procent. Dock är det en minskning med 0,4 procent från föregående år.

MÅLUPPFYLLELSE

Medarbetare som trivs på jobbet

För målet medarbetare som trivs på jobbet nås målvärdet för tre av totalt sex indikatorer 2023.

TRIVSEL PÅ JOBBET

Medarbetarengagemang bedöms vara en av de viktigaste förutsättningarna för en organisations förmåga att nå goda resultat. HME består av nio frågor framtagna av SKR. Den mäter medarbetarnas upplevelse av ledning, styrning och motivation. För 2023 nås målvärdet men resultatet är sämre än föregående mätning. Därav uppmanas cheferna att arbeta vidare med sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Bland annat genom att med medarbetarna arbeta med resultatet från medarbetarenkäten. Syftet är att identifiera arbetsmiljörisiker och ta fram åtgärder för att eliminera/minimera riskerna.

Målet är att ingen medarbetare ska vara utsatt för hot och/våld på arbetet. 2023 var det 16 procent som uppger att de har utsatts. Region Gävleborg arbetar för att förhindra att deras medarbetare utsätts för hot och våld i sitt arbete. Chefer uppmanas att tillsammans med arbetsgrupperna identifiera risker för hot och våld i verksamheten och skapa åtgärder för att eliminera/minimera dessa. En verksamhetsanpassad utbildning (som leds av företagshälsan) genomförs i arbetsgrupper.

PERSONALOMSÄTTNING

Det är viktigt att verksamheten i Region Gävleborg bedrivs med en stabil och varaktigt bemanning. Personalomsättningen har minskat jämfört med föregående år och målvärdet för 2023 uppnås. Under 2022 upplevde Region Gävleborg tillsammans med många andra arbetsgivare en post-pandemi effekt som innebar att många medarbetare valde att söka sig vidare i karriären. Under 2023 har arbetsmarknaden varit mindre rörlig på grund av konjunkturnedgången. Förhoppningsvis får även arbetet med att göra oss oberoende av hyrpersonal en positiv påverkan på regionens personalomsättning.

De flesta medarbetarna är nöjda med introduktionen Region Gävleborg erbjuder. Resultatet för 2023 är dock lägre än för föregående år och målvärdet nås inte. Under våren har lansering av ett nyutvecklat regiongemensamt introduktionsprogram genomförts som omfattar ett delvis nytt och mer välkomnande upplägg på introduktionsdagen. Under året har även alla obligatoriska utbildningar paketerats till ett sammanhållet program. Programpaketeringen ökar tydligheten angående vilka utbildningar som är obligatoriska och ökar möjligheten för chef att följa upp att medarbetaren genomfört alla utbildningar.

REKRYTERINGSFÖRMÅGA

Arbetet med marknadsföring och att tydliggöra Region Gävleborgs förmåner fortsätter. Riktade kampanjer mot bristyrken genomförs löpande precis som deltagande i mässor samt arrangemang av olika event. Arbetet med att utbilda chefer i kompetensbaserad rekrytering fortsätter. Målvärdet för relevanta sökanden nås för 2023.

SJUKFRÅNVARO

Mättet sjukfrånvaro inkluderar korttidssjukfrånvaro. Sjukfrånvaron följer tidigare års mönster med en högre sjukfrånvaro i början av året följt av en nedåtgående trend fram till sommaren. Målvärdet har inte uppnåtts för 2023.

De tre största diagnosgrupperna bland sjukskrivna medarbetare är utmattningssyndrom, besvär i rörelseorganen och övrig psykisk ohälsa. Region Gävleborg arbetar på olika sätt med att minska andelen sjukskrivna medarbetare; både med hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser. Ett riktat, stöd till chefer i arbetslivsinriktad rehabilitering pågår. En del av arbetet är att säkerställa att sjukskrivna medarbetare har en plan för återgång i arbetet. Det är viktigt att kontinuerligt arbeta med att fånga upp och stödja arbetsplatser och medarbetare för att förebygga ohälsa och sjukfrånvaro.

4. En region med tillväxt

År 2023 har präglats av hög inflation, höjda räntor, dramatiskt ökade kostnader på grund av stora prisökningar vilka beror på flera orsaker, bland annat pågående krig i Europa. Konjunkturen i Sverige och Gävleborg har försvagats under året. Företagen signalerar oavsett detta önskemål om att växa vilket kan ha flera orsaker. Dels kan en eftersläpning av mätningar vara en orsak, dels kan bristen på möjlighet att växa i rådande läge uttryckas som att önskemålet blir större.

Stärkta förutsättningarna för små och medelstora företag så att de kan utvecklas och växa leder till en ökad innovationsförmåga och ett hållbart näringsliv. Region Gävleborg arbetar även för att genom samverkan, innovationer och omställning skapa goda förutsättningar att bedriva kommersiell verksamhet även i servicelesa områden i länet.

De demografiska förändringarna med allt fler äldre kommer att påverka hela samhället. Avgörande för en region med tillväxt är att fler av länets invånare går från arbetslöshet till ett arbete eller studier. Målet följs upp i delområdena Ekonomisk tillväxt, Näringslivsklimat, Sysselsättningsgrad/utbildning och Arbetslöshet.

EKONOMISK TILLVÄXT

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Andel små och medelstora företag som vill växa.	70,0 %	63,6 %	-
Andel småföretag som anser att bristen på lämplig arbetskraft är ett stort hinder för tillväxt.	28,9 %	37,8 %	-
Antal invånare.	286 085	-	287 431

Indikatorerna som avser småföretag hämtar sina uppgifter från Tillväxtverkets enkät Företags villkor och verklighet. Enkäten genomförs vart tredje år. Vilket gör att det är svårt att jämföra bakåt. Det är positivt att de små och medelstora företag som vill växa ser möjligheten att göra det i Gävleborgs län. Av de tillfrågade företagen vill 70 procent växa, målvärdet på 63,6 procent nås för 2023.

Andelen småföretag som anser att bristen på arbetskraft är ett stort hinder för tillväxt är 28,9 procent vilket är ett klart bättre resultat än målvärdet på 37,8 procent.

I november 2023 bodde det i Gävleborgs län 286 085 personer vilket var 1 346 personer färre än föregående år.

NÄRINGSLIVSKLIMAT

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Svenskt näringsliv ranking av företagsklimat (genomsnittlig placering för de 10 kommunerna).	193,6	-	203,1

Indikatorn utgår ifrån genomsnittlig placering för de 10 kommunerna. I genomsnitt placerar sig länets kommuner på 193,6 plats. Ockelbo kommun har länets högsta placering (97) och Gävle kommun har länets lägsta placering (266). Målvärde saknas för den här indikatorn.

SYSSELSÄTTNINGSGRAD/UTBILDNING

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Andel av föregående års strategiska briststyrken (SeQF nivå 4-6) med åtgärd.	87,0 %	80,0 %	93,0 %
Andel gymnasieelever med examen inom 4 år.	70,6 %	72,6 %	72,6 %

Resultatet för andelen av föregående års strategiska briststyrken med åtgärd var för 2023 87 procent vilket är över målvärdet.

Indikatorn andelen gymnasieelever med examen inom 4 år hamnade 2023 på 70,6 procent vilket är lägre än föregående år och målvärdet nås inte.

ARBETSLÖSHET

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Arbetslöshet 18-64 år, årsmedelvärde, andel av befolkningen.	7,1 %	7,6 %	7,6 %

Årsmedelvärdet för arbetslöshetsnivån i Gävleborgs län var 7,1 procent 2023 vilket är lägre än föregående år. Målvärdet nås.

MÅLUPPFYLLELSE

En region med tillväxt

För målet en region med tillväxt nås målvärdet för fyra av totalt sju indikatorer 2023. Två av indikatorerna, antal invånare och svenskt näringslivsranking, saknar målvärde.

EKONOMISK TILLVÄXT

Kompetensförsörjning är en problematik för såväl små och medelstora företag som för Region Gävleborg. Konjunkturen har en stark påverkan för viljan att växa och förmåga att hitta lämplig arbetskraft. Att fler företag vill växa är positivt och att målvärdet är överskridet tyder på en mer positiv utveckling än väntat med tanke på den ekonomiska situationen i samhället. Att färre företag anser att brist på lämplig arbetskraft är hinder för tillväxt kan tolkas både positivt eller negativt. Antingen att man på grund av den ekonomiska situationen avvaktar med att nyrekrytera och därför uppger att bristen är lägre. Eller att det faktiskt är så att mobilisering och aktivt arbete för att utbilda utifrån företagets behov börjar ge resultat. En djupare analys behövs för att veta om resultatet generellt sett är positivt eller negativt. Målvärdet nås både för andel små och medelstora företag som vill växa och för kompetensförsörjningen som hinder för tillväxt.

NÄRINGSLIVSKLIMAT

Svensk Näringslivs ranking utgår i huvudsak från en enkät till sina medlemmar där de får tycka till om sin kommun i skilda saker så som kommunens service och bemötande, kommunpolitikernas attityder, brott och otrygghet och kommunens upphandling. Villkor och förutsättningar skiljer sig åt mellan länets olika kommuner där för är detta ett mått som är svårt att applicera på länet som helhet. Målvärde saknas för indikatorn.

SYSSÄTTNINGSGRAD/UTBILDNING

Målet nås för insatta åtgärder för strategiska bristyrken. För flertalet bristyrken tar det tid att finna en varaktig lösning. I arbetet med de prioriterade bristyrkena har arbetet med att få en mer operativ handlings- och aktivitetsplan varit lycko-

sam. Region Gävleborg leder samverkan med kommunerna i länet, Arbetsförmedlingen och flertalet olika utbildningsordnare genom att fungera som en plattform för kunskaps-spridning och information.

Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år har minskat och når inte målvärdet. Det finns främst två orsaker som bidragit till det att andelen minskat. Dels har eleverna gått i skolan under Covidpandemin då en större del av undervisningen genomförts på distans. En annan bidragande orsak är att andelen elever med utländsk bakgrund är större för denna årskull jämfört med den för tidigare år. Dessa elever har något större svårigheter att ta examen. I merparten av fallen är det den huvudman som bedriver gymnasial utbildning som påverkar indikatorn. Region Gävleborg är en av aktörerna som levererar underlag till Skolverket för deras beslut om regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning. Region Gävleborg ansvarar för att tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

ARBETSLÖSHET

Andelen arbetslösa har minskat och målvärdet nås. Konjunkturedgång och konsekvenserna av Covid-pandemin gjorde att arbetslösheten ökade 2018 och 2019. Sedan våren 2020 har den totala arbetslösheten dock stadigt minskat. Under hösten 2023 var arbetslösheten den lägsta sedan 2008. Utrikesföddas arbetslöshet påverkas i mindre grad av konjunktur-rörelser men är den högsta i landet liksom ungdomsarbetslösheten som påverkas starkt av konjunkturen. Båda dessa grupper har stora andelar som står utanför arbetsmarknaden. Den strukturella arbetslösheten är hög i Gävleborg. Det behövs fortsatt långsiktiga insatser för att flytta människor långt ifrån arbetsmarknaden närmare densamma. Det finns flera faktorer som påverkar arbetslösheten i Gävleborgs län så som den låga genomsnittliga utbildningsnivån, näringslivsstrukturen, könsssegregerade branscher, normer och strukturer på arbetsmarknaden samt svårigheter kopplade till matchning på arbetsmarknaden.

5. Ansvarsfull ekonomi

En ansvarsfull ekonomi innebär att Region Gävleborg som organisation är effektiv med mänskliga och materiella resurser för att skapa långsiktigt hållbara värden. Utgångspunkten är en hållbar finansförvaltning, ansvarsfulla investeringar och en effektiv användning av organisationens resurser.

Indikator	Resultat 2023	Målvärde 2023	Resultat 2022
Soliditet.	41,2 %	42,3 %*	45,4 %
Årets resultat/ verksamhetens nettokostnad.	-2,7 %	-1,7 %**	-1,2 %
Verksamheten ska bedrivas inom beslutade ramar.	Hälso- och sjukvårdsnämnden, Hållbarhetsnämnden, Kultur- och kompetensnämnden samt Patientnämnden redovisade underskott medan övriga nämnder redovisade en ekonomi i balans eller överskott.	Budgetavvikelse noll eller positiv.	Regionstyrelse samt Hållbarhetsnämnden redovisade underskott medan övriga nämnder redovisade en ekonomi i balans eller överskott.
Kostnadsutvecklingstakt rullande 12 månader.	9,5 %	1,2 %	0,2 %

* I budgeten är det finansiella målet för soliditeten formulerat att soliditeten kan tillåtas att minska från 46,9 % i bokslutet 2021.

** I budgeten är det finansiella målet för resultatet formulerat att resultatet kan tillåtas understiga 0 %.

Per den 31 december uppgick soliditeten till 41,2 procent. I budgeten är det finansiella målet för soliditeten formulerat att soliditeten kan tillåtas att minska från 46,9 procent i bokslutet 2021. Med anledning av att årets resultat understeg budgeterat resultat anses inte målet för soliditet vara uppfyllt. Soliditet inklusive ansvarsförbindelse uppgick till 4,2 procent.

Resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader var negativt och upp till -2,7 procent. Med anledning av att årets resultat understeg budgeterat resultat anses inte målet för resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader vara uppfyllt.

Kostnadsutvecklingstakt rullande 12 månader uppgick till 9,5 procent och översteg målvärdet.

MÅLUPPFYLLELSE

Ansvarsfull ekonomi

Indikatorerna för målet ansvarsfull ekonomi når inte målvärdena för 2023.

Region Gävleborg ska ha en långsiktig betalningsförmåga och klara perioder av underskott. Tillgångarna i verksamheten finansieras dels med eget kapital och dels med externa skulder. En större andel eget kapital ger en bättre handlingsberedskap att möta till exempel konjunktursvängningar. Soliditet är ett mått på ekonomisk styrka på lång sikt som påverkas framför allt av resultatnivån. En förstärkning av soliditeten innebär att Region Gävleborg ökar andelen av sina egenfinansierade tillgångar. Då årets resultat understeg budgeterat resultat är inte målet för soliditet uppfyllt. Region Gävleborgs mål för resultatet beskrivs som årets resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader. Verksamhetens nettokostnad definieras som summan av verksamhetens intäkter minus kostnader för avskrivningar och verksamhetskostnader. Nettokostnaden visar hur stor del av verksamheten som måste finansieras med skattemedel, generella statsbidrag och utjämning. Då årets resultat understeg budgeterat resultat är inte målet för resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader uppfyllt. Kostnadsutvecklingstakt rullande 12 månader, är förändringen av summan av verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar under den senaste tolv månadersperioden jämfört med närmast föregående tolv månadersperiod i procent. Den nuvarande kostnadsutvecklingstakten är för hög jämfört med den nivå som kan finansieras kommande år. Åtgärder för att minska kostnaderna pågår och målet är att ha en ekonomi i balans under 2025.

Redovisning av politiska uppdrag

Här redovisas resultaten av samtliga uppdrag som regionfullmäktige genom budget 2023 givit till nämnderna.

Uppdragen redovisas utifrån ansvarig nämnd och därefter i bokstavsordning. Varje uppdrags namn, uppdragsbeskrivning och resultat redovisas.

I tillägg redovisas uppdragets status. De uppdrag som har statusen fortsätter 2024, har regionfullmäktige beslutat i budget 2024 att de ska fortsätta. De uppdrag som har statusen avslutat, har redovisats i sin helhet till ansvarig nämnd och blir med regionfullmäktiges beslut om årsredovisning 2023 att betraktas som avslutade.

Regionstyrelsen

UPPDRAG	Dialog kring fyrfältsväg E4:an	Ny hälsovalshandbok	Upphandlingsstrategi	Översyn administration	Översyn lönestruktur
Fortsätter 2024					X
Avslutat	X	X	X	X	

Dialog kring fyrfältsväg E4:an

Uppdragsbeskrivning

I och med att länsplanen beslutades 2022 gavs regionstyrelsen i uppdrag att inleda samtal med Trafikverket om möjligheten att få till en fyrfältsväg genom Nordanstig i samband med den planerade ombyggnaden av vägsträckan. Regionstyrelsen ges i uppdrag att föra dialog med Trafikverket kring framtida utbyggnad av fyrfältsväg mellan Gävle-Tönnebro-Söderhamn.

Resultat

En dialog angående fyrfilig E4 genom Gävleborg genomfördes under våren 2023. Trafikverket har informerats om att Region Gävleborg ser det som angeläget att vägsträckningen åtgärdas. E4 Gävle-Tönnebro-Söderhamn finns inte med i Nationell plan 2022-2033. För att vägsträckan ska åtgärdas behöver den tas upp som ett finansierat objekt i kommande nationella planer. Arbetet med denna fråga är långsiktigt.

Ny hälsovalshandbok

Uppdragsbeskrivning

Hälsovalshandboken revideras varje år. Regionstyrelsen ges i uppdrag att under 2023 göra en översyn av handboken och revidera den i syfte att öka möjligheten för våra vårdgivare att tillhandahålla en bra och tillgänglig primärvård.

Resultat

Regionfullmäktige har 21 juni beslutat om revideringen av Handbok för Hälsoval 2023, som gäller under år 2024. En uppföljning ska vara genomförd senast 30 juni 2024.

Upphandlingsstrategi

Uppdragsbeskrivning

Region Gävleborg upphandlar stora mängder varor och tjänster. Den befintliga inköspolicyn beslutades 2011 och omvärlden har förändrats sedan dess. Vi genomgår en pandemi som har satt sjukvården under stor press och vi ser även att kriget i Ukraina påverkar oss. Därför behöver en revidering av vår upphandlingsstrategi göras för att skapa robusthet i våra leveranskedjor. Vi ser även att mer lokalt producerade varor och tjänster skapar en bättre beredskap för kommande kriser. Regionstyrelsen ges i uppdrag att arbeta fram en upphandlingsstrategi som ersätter den befintliga upphandlingspolicyn.

Resultat

Ett förslag till ny upphandlingspolicy har presenterats för regionstyrelsen vid sammanträdet 2023-12-06.

Den föreslagna upphandlingspolicyn syftar till att genom upphandling möjliggöra:

- en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling samt säkerställa Region Gävleborgs robusthet
- ett levande lokalt företagsklimat och näringsliv
- utveckling av nya och innovativa lösningar.

Översyn administration

Uppdragsbeskrivning

Den centrala administrationen inom Region Gävleborg har förändrats genom åren. Region Gävleborg fick i samband med regionbildning ansvaret för den regionala utvecklingen. Regionstyrelsen ges i uppdrag att göra en översyn av den centrala administrationen i alla förvaltningar i syfte att hitta effektiviseringsmöjligheter.

Resultat

Regiondirektörens uppdrag redovisades i en skriftlig rapport till regionstyrelsen den 16 maj. Regionstyrelsen tog emot rapporten och har beslutat att rapporten ska beaktas inom ramen för arbetet med budgeten för 2024. Regionfullmäktige beslutade i samband med Budget 2024 och ekonomisk plan 2025-2026 om en minskad ram för regionstyrelsen motsvarande 2 procent jämfört med budget 2023 för påverkbar verksamhet.

Översyn lönestruktur

Uppdragsbeskrivning

Region Gävleborg har en utmaning de kommande åren gällande att behålla vår personal och att rekrytera nya medarbetare inom hälso- och sjukvården. Det är en utmaning som alla regioner har. Av den anledningen behöver en översyn av lönestruktur genomföras i syfte att förbättra villkoren för våra medarbetare som jobbar inom vården, bl.a. hur ersättningsystemet kan premiera de som jobbar i dygnet runt- verksamhet. Regionstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en översyn av lönerna samt en jämförelse med andra regioner och arbetsgivare behöver göras.

Resultat

Generellt sett är lönerna inom hälso- och sjukvården något lägre inom Region Gävleborg än hos de andra regionerna i jämförelsen. Region Gävleborg är en stor organisation med många lönesättande chefer. Det finns dock stora variationer som relaterar till respektive yrke.

En aspekt att ta hänsyn för vidare arbete med lönestrukturen är behovet av att bli oberoende av hyrpersonal. Allmänsjuksköterskor är en stor medarbetargrupp inom Region Gävleborg som uppgår till cirka 1 280 medarbetare. En prioriterad höjning medför därför att utrymme för ökade personalkostnader i kommande års budgetar kan behöva skapas.

En generell översyn av principen för beräkning av ingångslöner har genomförts och åtgärder har vidtagits i syfte att bättre möta framtida krav och behov. Ingångslön tillämpas normalt vid anställning av nyexaminerad som saknar relevant yrkeserfarenhet.

Tillämpning av ingångslön får dock inte innebära att Region Gävleborg, i egenskap av arbetsgivare, frångår centrala kollektivavtal och beslut om individuell och differentierad lönesättning.

Arbetet fortsätter utifrån regionfullmäktiges beslut i budget 2024.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

UPPDRAG	Avskaffande av avgift vid spårsäkring	Psykatriutredning	Tillgänglighetsarbete	Trygghetspaket för vårdpersonal
Fortsätter 2024		X	X	X
Avslutat	X			

Avskaffande av avgift vid spårsäkring

Uppdragsbeskrivning

Idag tas avgift ut vid spårsäkring vid våldtäkt. Avgiften för dessa besök tas bort fr.o.m. 1/1-23. Hälsa- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att även se över patientavgifterna för de personer som blivit utsatt för brott.

Resultat

Uppdraget är genomfört av hälsa- och sjukvårdsnämnden.

Psykatriutredning

Uppdragsbeskrivning

Region Gävleborg arbetar med en psykiatriutredning. Hälsa- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att fortsätta med en fördjupad utredning inom psykiatri i syfte att förbättra vården.

Resultat

Hälsa- och sjukvårdsnämnden har haft ett särskilt fokus på vuxenpsykiatri som ett av sina mål under 2023. Utredningen har lett till tre olika rapporter varav den senaste är en sammanfattande slutrapport. Samtliga har presenteras för hälsa- och sjukvårdsnämnden. Denna granskning har följts med stort intresse och regelbundenhet av nämnden, som också har fattat beslut om att en åtgärdsplan ska tas fram för att möta de brister som framkommit.

Det har tagits fram en omfattande handlingsplan som systematiskt tar sig an de områden som identifierats i de olika rapporterna. Handlingsplanens innehåll och resultat har redovisats för hälsa- och sjukvårdsnämnden vid två tillfällen. Vuxenpsykiatri har på ett systematiskt och genomgripande sätt tagit tag i de förbättringsförslag som rapporterna har belyst.

Arbetet fortsätter utifrån regionfullmäktiges beslut i budget 2024.

Tillgänglighetsarbete

Uppdragsbeskrivning

Tillgängligheten i vården behöver förstärkas. Idag brister tillgängligheten och väntetiderna är alldeles för långa i Region Gävleborg. Hälsa- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att med bl.a. andra aktörer göra insatser för att korta värdköerna.

Resultat

Uppdraget redovisades vid hälsa- och sjukvårdsnämndens sammanträde 2023-12-05. Region Gävleborg har uppnått resultat när det gäller tillgänglighet i vården som är bland de bästa i Sverige utifrån de krav som ställts gällande den så kallade kömiljarden. Att arbeta med tillgänglighet i vården är dock något som ständigt behöver fortsätta och alltid kan utvecklas.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden har beslutat att ge uppdrag till hälsa- och sjukvårdsdirektören att uppföljning av tillgänglighet sker vid varje nämnsammanträde under 2024. I uppdraget ingår att återkomma med en redovisning av vilka avtal som bör upprättas med externa parter och/eller vilka externa vårdgivare som Region Gävleborg kan köpa vård av för att åtgärda de områden där Region Gävleborg har störst bekymmer med tillgänglighet. Hälsa- och sjukvårdsnämnden kommer i närtid särskilt följa upp:

- telefontillgänglighet
- första besök till specialistsjukvården
- inställetid till ambulans.

Arbetet fortsätter utifrån regionfullmäktiges beslut i budget 2024.

Trygghetspaket för vårdpersonal

Uppdragsbeskrivning

Vårdens medarbetare är i vissa situationer utsatta för våld och andra hotfulla situationer. För att skapa en tryggare arbetsmiljö genomförs en trygghetsåtgärdsplan där åtgärder för medarbetarnas trygghet förstärks, det kan handla om att säkerställande av ordningsvaktens närvaro vid akuten på våra sjukhus. Det kan även handla om att lokalerna utformas på ett sätt som ökar medarbetarnas trygghet. Hälsa- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att se över tryggheten för vårdens medarbetare samt genomföra åtgärder för att förstärka tryggheten.

Resultat

Hälsa- och sjukvårdsdirektör har sammanställt förslagen och lämnat över dessa till hälsa- och sjukvårdsnämnden för kännedom och vidare hantering och prioritering. En åtgärd som redan vidtagits är olika utbildningsinsatser för personal samt utplacering av väktare vid akutmottagningen vid Bollnäs sjukhus.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutade vid sammanträdet 2023-09-27 att ge hälsa- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att genomföra de insatser som prioriterats i syfte att skapa en tryggare arbetsmiljö för medarbetarna.

Hållbarhetsnämnden

UPPDRAG	Reklam på/i kollektivtrafikens fordon	Trygghets-satsningar inom kollektivtrafik	Översyn rabattstruktur och zonindelning
Fortsätter 2024			X
Avslutat	X	X	

Reklam på/i kollektivtrafikens fordon

Uppdragsbeskrivning

Möjligheterna till ytterligare externa intäkter till kollektivtrafiken behöver ses över. Hållbarhetsnämnden ges i uppdrag att se över möjligheterna att tillåta reklam på och i bussar/tåg. Detta görs tillsammans med operatörerna.

Resultat

Hållbarhetsnämnden har vid sitt sammanträde 8 juni 2023 tagit en redovisning som beskriver möjligheterna att tillåta reklam på och i bussar och tåg.

Trygghets-satsningar inom kollektivtrafik

Uppdragsbeskrivning

Resande med kollektivtrafiken ska kunna ske på ett tryggt sätt. Tryggheten för passagerarna och medarbetarna inom kollektivtrafiken behöver förstärkas. Hållbarhetsnämnden ges i uppdrag att genomföra trygghets-skapande åtgärder, det kan röra sig om genomföra pilotprojekt för trygga nattstopp och att våra fordon utrustas med flera möjligheter till kameraövervakning och med tillhörande ljudupptagning.

Resultat

Uppdraget redovisades till hållbarhetsnämnden 2023-11-15. De sju områdena för trygghets-satsningar som identifierats är följande:

1. utveckla samarbetet mellan Region Gävleborg, fastighetsägare, Trafikverket och kommuner för att vidta åtgärder mot exempelvis klotter, nedskräpning och krossade rutor vid stationer och hållplatser
2. utreda införande av ljudupptagning på samtliga bussar och tåg för förare och tågvärdar
3. undersöka om man från förarhåll vill ha plexiglas.
4. införa kameraövervakning på bussar och tåg
5. utreda anslag på alla hållplatser
6. utreda om möjlighet att särskilja ytor för rullstolar och barnvagnar på bussarna
7. utreda konsekvenser av nattstopp på bussar.

Region Gävleborg har fört en dialog med de olika leverantörerna kring vilka åtgärder som kan tänkas genomföras och på vilket sätt. I de fall Region Gävleborg har löpande avtal har en dialog med den aktuella leverantören förts. I de fall där Region Gävleborg upphandlat nya avtal ges förutsättningar för att olika typer av trygghets-satsningar ska kunna ingå som en delmängd i anbudsfrågan.

Översyn rabattstruktur och zonindelning

Uppdragsbeskrivning

Hållbarhetsnämnden ges i uppdrag att göra en översyn av den rabattstruktur som finns inom kollektivtrafiken. Zonindelningen ses också över för att göra resandet med kollektivtrafiken så attraktivt som möjligt.

Resultat

En första översyn och justering av rabattstrukturen har gjorts i samband med prisjusteringsarbetet under våren. Ett mer utvecklat arbete med uppdraget har inte kunnat genomföras på grund av ett omfattande arbete kring en ekonomi i balans vilket resulterat i höjda biljettpreiser.

Arbetet fortsätter utifrån regionfullmäktiges beslut i budget 2024.

Kultur- och kompetensnämnden

UPPDRAG	Inled dialog med Idrottsrörelsen	Ökad självfinansiering av kulturen
Fortsätter 2024		X
Avslutat	X	

Inled dialog med Idrottsrörelsen

Uppdragsbeskrivning

Länets idrottsrörelse är viktiga aktörer för att förbättra folkhälsan i länet. Genom att möjligheten för barn och unga att röra på sig stärks blir också folkhälsa bättre. Kultur och kompetensnämnden ges i uppdrag att starta en dialog med idrottsrörelsen i länet för att utröna på vilket sätt Region Gävleborg kan bidra till detta viktiga arbete kan utvecklas.

Resultat

Dialogen har förts mellan ordförande och distriktsidrottschef från RF-SISU Region Gävleborgs sida och ordförande för kultur- och kompetensnämnden, regional utvecklingsdirektör samt avdelningschef för folkhälsa och hållbarhet från Region Gävleborg. Utgångspunkt har varit att utveckla ledarskap för ungdomar inom föreningslivet och att genom samverkan med aktörer i länet skapa goda förutsättningar för en aktiv och meningsfull fritid. Vilket bidrar till att barn och ungdomars psykiska och fysiska hälsa ökar.

Region Gävleborg arrangerar en gång om året en konferens inom social hållbarhet. Ett resultat av uppdraget var att årets konferens hade temat "Den aktiva och meningsfulla fritidens betydelse för social hållbarhet". Uppdraget har även lett till att två förslag till utvecklingsinsatser har arbetats fram gemensamt av RF-SISU och tjänstepersoner ifrån Region Gävleborg.

Kultur- och kompetensnämnden beslutade 2023-12-05 att godkänna de två förslagen, Utveckla ledarskap för ungdomar inom föreningslivet och Rörelsesatsning- aktiv och meningsfull fritid, samt finansieringen av desamma.

Ökad självfinansiering av kulturen

Uppdragsbeskrivning

Länets kulturinstitutioner behöver öka externa intäkter. En viktig del är de biljettintäkter som tas ut av besökare. Kultur och kompetensnämnden ges i uppdrag att starta en dialog med länets kulturutövare att öka intäktsfinansieringen av kulturevenemang. Barn och unga ska prioriteras i den av Region Gävleborg finansierade kulturen.

Resultat

Dialog har skett mellan respektive kulturinstitution med varaktigt regionalt uppdrag. Deltagare från Region Gävleborgs sida har varit ordförande i kultur- och kompetensnämnden och förvaltningsdirektör för trafik- kultur- och folkhögskoleförvaltningen. Från kulturinstitutionerna har respektive styrelseordförande och verksamhetschef deltagit.

Istället för att höja biljettpriserna, vilket får anses ha en negativ påverkan på allmänhetens möjlighet att ta del av kulturinstitutionernas utbud, har andra möjliga intäktskällor identifierats.

Arbetet fortsätter utifrån regionfullmäktiges beslut i budget 2024.

Samtliga globala mål för hållbar utveckling. Region Gävleborg arbetar med hela Agenda 2030.

Hållbarhets- redovisning 2023

Här beskrivs hur Region Gävleborg bidrar till Agenda 2030.

FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen handlar om att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

De 17 globala målen är framtagna för att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle med utgångspunkt i social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. De globala målen i Agenda 2030 är integrerade och odelbara. Det betyder att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat och att bidrag till ett av målen även har effekter på andra mål.

Region Gävleborg har beslutat om en hållbarhetsstrategi som är ett övergripande strategiskt inriktningsdokument med syfte att beskriva och stärka organisationens arbete för hållbar utveckling och vårt bidrag i omställningen till ett hållbart samhälle. Den

ska fungera vägledande för Region Gävleborgs verksamheter, så att fastställda mål uppfylls med utgångspunkt i miljö, människa och ekonomi. Region Gävleborgs vision och värdegrund har varit utgångspunkter för arbetet med hållbarhetsstrategin.

Den regionala utvecklingsstrategin, som Region Gävleborg beslutade 2021, beskriver hur olika aktörer i länet ska samverka kring en önskvärd framtid, medan hållbarhetsstrategin fokuserar på det som Region Gävleborg har rådighet över själv. På det sättet kompletterar strategierna varandra.

Ett sätt att försöka fånga helheten i Region Gävleborgs hållbarhetsarbete effektivt är i en årlig hållbarhetsredovisning. Hållbarhetsredovisningen är upprättad enligt GRI standard 2016, tillämpningsnivå core. Mer information kring hur Hållbarhetsredovisningen är uppbyggd finns i bilagorna.

Så bidrar Region Gävleborg till Agenda 2030

Region Gävleborg arbetar med hela Agenda 2030 och har en direkt eller indirekt påverkan på alla mål och delmål. Under 2020 identifierade Region Gävleborg de 10 globala mål som är mest relevanta och till vilka Region Gävleborg

bidrar mest. Det är inom dessa mål det finns utmaningar, men även möjligheter att förstärka positiv påverkan och minimera negativ påverkan.

Så arbetar Region Gävleborg med miljömässig hållbarhet

Region Gävleborg är en viktig samhällsaktör och ska ta ansvar för våra utsläpp till mark, luft och vatten och vårda, respektera samt hushålla med naturens och jordens resurser för miljön och människors hälsa. Region Gävleborgs verksamheter arbetar för att minimera påverkan på miljö och klimat, och bidrar till att hålla oss inom planetens gränser¹. Utifrån Försiktighetsprincipen² ska Region Gävleborg förebygga och motverka påverkan på människors hälsa och miljö. I vårt miljöarbete eftersträvas att förebygga och minska utsläpp och föroreningar.

Under år 2023 har verksamheterna börjat arbeta med genomförandet av det nya Miljöprogrammet för åren 2023–2026. Programmet beskriver målstyrningen av det interna arbetet för en miljömässig omställning till ett hållbart samhälle. Det är indelat i tre målområden; klimateffektiv, resurseffektiv samt hälsofrämjande och giffritt. Under varje målområde finns effektmål som kan följas med hjälp av resultatindikatorer. Nedan presenteras utfallet ifrån det första året.

Systematiskt miljöarbete

För att arbeta med miljöfrågorna på ett systematiskt och strukturerat sätt samt för att uppfylla verksamhetens krav på Egenkontroll³ arbetar Region Gävleborg i ett certifierat miljöledningssystem, enligt den internationella standarden ISO 14001. Under 2023 har Region Gävleborg arbetat med utveckling av miljöledningssystemet med fokus på ökad integrering av miljöarbetet i övrig ledning och styrning.

Miljöledningssystemet utgår från var Region Gävleborg har störst negativ och positiv påverkan på miljön. Det ska förebygga miljörisker, förenkla miljöarbete i vardagen, öka kunskapen och styra miljöarbetet så att målen nås och förbättringar sker.

Klimateffektiv

För att nå Parisavtalets mål om att hålla den globala temperaturökningen under två grader behöver de årliga globala utsläppen minska från dagens 40 miljarder ton koldioxid till max fem miljarder ton år 2050. Region Gävleborg ska minska sin påverkan på klimatet genom att mötas och resa hållbart, ställa om till förnybara drivmedel, styra bort från konsumtion av fossila råvaror samt produkter och tjänster med hög klimatpåverkan. Genom att nyttja möjligheterna att använda IT och digitala tjänster minskar Region Gävleborgs verksamheter sin miljö- och klimatpåverkan.

Klimateffektiva möten och transporter

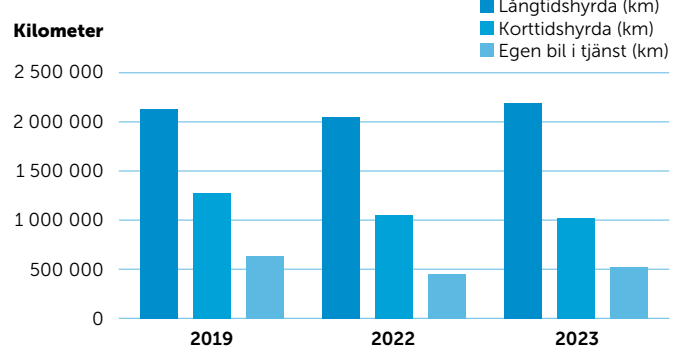
Region Gävleborg ska ha klimateffektiva möten och transporter och har som mål att endast utföra fossilfria resor och transporter år 2025.

Under hösten genomfördes en resvaneundersökning bland all personal inom Region Gävleborg. Den visade bland annat att andelen som någon dag i veckan reser kollektivt, cyklar eller går till jobbet är 58 procent. 44 procent av de som reser med bil har kortare än 10 km till jobbet, så det finns potential för fler att välja ett annat sätt att resa.

Trots att många reser kollektivt i tjänsten har andelen tågresor minskat med 33 procent jämfört med före pandemin. Antalet kilometer med bil i tjänsten är däremot nästan på samma nivå som före pandemin. För första gången så har andelen digitala möten minskat något jämfört med tidigare år.

I jämförelse med 2019 har resor med korttidshyrda bilar minskat 21 procent och resor med verksamhetsbilar har ökat något.

FÖRDELNING AV RESOR MED BIL I TJÄNSTEN

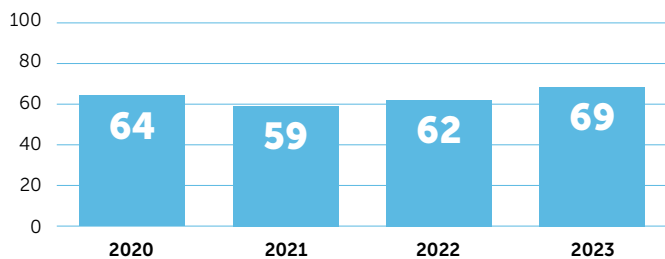
Mängden koldioxidutsläpp per nettoårsarbetare, från resor med bil i tjänsten, har ökat som en effekt av att fler reser med egen bil i tjänsten.

¹ Planetary boundaries - Stockholm Resilience Centre.

² Allmänna hänsynsregler kap. 2 §3 Miljöbalk (1998:808).

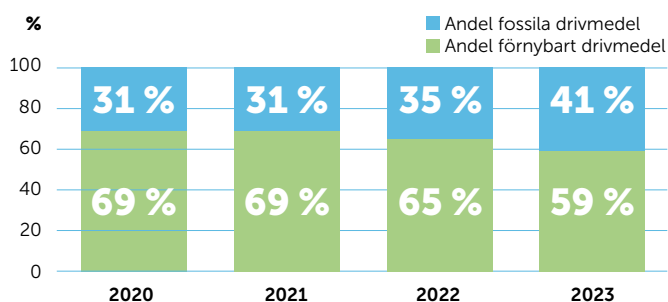
³ Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll.

KG CO₂ PER NETTOÅRSARBETARE, RESOR MED BIL I TJÄNSTEN

De bilresor som görs i tjänsten sker till 41 procent med förnybara drivmedel. Den förnybara delen består främst av HVO100, som är en fossilfri diesel och av förnybar andel i reduktionspliktig diesel.

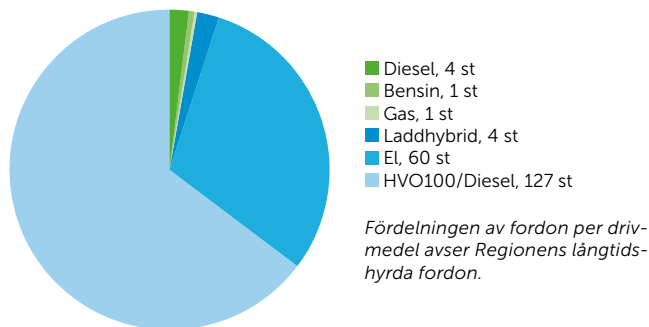
FÖRDELNING DRIVMEDEL

Antalet elbilar inom Region Gävleborg har fördubblats under 2023, från 28 till 60. Under året har även korttidshyrda elbilar använts vid närmare 400 tillfällen. Bilresor i tjänsten används till exempel vid hembesök, möten, leveranser och transporter.

FÖRDELNING AV FORDON EFTER DRIVMEDEL 2023

Antal bilar per drivmedel

ENERGIANVÄNDNING INOM REGION GÄVLEBORG

Typ av verksamhet	Area (BRA), m ²	Värmeanvändning*, MWh	El-användning, MWh	Kyla-användning, MWh	Specifik värme, kWh/m ²	Specifik el, kWh/m ²	Specifik kyla, kWh/m ²
Sjukhus	270 995	26 442	24 782	4 305**	97,6	91,4	25,7**
Hälsocentraler	114 400	9 585	5 026	-	83,8	43,9	-
Folkhögskolor	33 097	4 172	1 502	-	126,1	44,3	-
Övriga fastigheter	2 273	320	123	-	141	54,2	-
Total	420 765	40 519	31 399	4 305	96,3	74,6	10,2***

* Normalårskorrigerad värmeanvändning

** Fjärrkyla finns endast på Gävle sjukhus, specifik användning avser endast Gävle sjukhus

*** Specifik användning totalt för redovisad area.

Noter till tabellen: Sjukhus innefattar Gävle sjukhus, Hudiksvalls sjukhus och Bollnäs sjukhus. Samtliga typer av byggnader, vårdlokaler, administrativa lokaler, kulvertar osv. Hälsocentraler innefattar hälsocentraler, samt de gamla sjukhusen Sandviken, Söderhamn och Ljusdal och liknande lokaler för sjukhus. Folkhögskolorna innefattar Bollnäs, Forsa och Västerbergs folkhögskolor. Folkhögskolorna är till största del utbildningslokaler, men även bostäder samt storkök. Den redovisade energin avser helår 2023 och är avgränsad till de egenägda fastigheterna. Utöver de egna fastigheterna finns ett antal hyrda fastigheter samt till viss del hyrda lokaler, vilka inte redovisas.

Region Gävleborg ska vara energieffektiv

Region Gävleborg arbetar för att minska miljöbelastningen genom att effektivisera energianvändningen. Genom att använda mindre energi, sparas pengar och miljöpåverkan minskar. 2023 uppgick energianvändningen till 76,2 GWh, vilket motsvarar ca 73,5 Mkr. Region Gävleborg har energikrävande verksamheter som ställer höga krav på bland annat el- och kylleveranser.

Fastigheterna ska präglas av effektivitet och långsiktighet, klimatsmarta val vid byggnationer och hållbarhetstänkande samt erbjuda god inne- och utemiljö för att främja god hälsa. Region Gävleborg ställer miljökrav enligt standarden Miljöbyggnad⁴ silver med krav på bland annat energiprestanda, materialval och innemiljö. Elen består av 100 procent förnybar energi. Det finns en energiplan med målnivåer samt riktlinjer för uppfyllande av målen.

Minskad klimatpåverkan

Under året har Region Gävleborg deltagit i SKRs arbete med att fortsatt utveckla det gemensamma verktyg och den vägledning som tagits fram för mer enhetliga och fullständiga klimatberäkningar. Vägledningen är framtagen i enlighet med GHGP⁵ som är den internationellt mest vedertagna standarden för klimatberäkningar.

Klimatberäkningarna används för att identifiera och följa utvecklingen av Region Gävleborgs utsläppsposter. Utifrån det kan insatser riktas för att minska klimatpåverkan. Regionens utsläpp under 2022⁶ beräknades till 64 000 ton CO₂-ekvivalenter, exklusive kapitalplaceringar. Det motsvarar de årliga utsläppen från drygt åtta tusen individer i Sverige⁷. Jämfört med 2021 är detta en minskning med 16 procent. Minskningen beror till stor del på inköp och resursförbrukning. Uppdaterade emissionsfaktorer samt hög inflation gör att det inte med säkerhet går att säga om utsläppen kopplat till denna post har minskat eller ökat.

Region Gävleborg har generellt störst möjlighet att påverka utsläpp i Scope 1. Dessa utsläpp minskade med drygt 12 procent under 2022 jämfört med 2021. Utsläppen uppstod i stort sett uteslutande från användning av fossila bränslen och medicinska gaser. Minskningen beror främst på att ambulansen och den särskilda kollektivtrafiken tankade med mer biobränslen och mindre med fossila bränslen.

⁴ Se Miljöbyggnad - Sweden Green Building Council (sgbc.se).

⁵ Greenhouse Gas Protocol, se Homepage | GHG Protocol.

⁶ Insamlingen av data för 2023 är ännu inte avslutad, därför är det 2022 års uppgifter som redovisas.

⁷ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/miljoekonomi-och-hallbar-utveckling/miljorakenskaper/pong/statistiknyhet/miljorakenskaper---miljopaverkan-fran-konsumtion-2020/>

Region Gävleborg	Direkta utsläpp		Indirekta utsläpp	Totalt
Utsläpp av växthusgaser (ton CO ₂ -ekv)*	Scope 1	Scope 2	Scope 3**	Ton CO ₂ -ekv
Fastigheter – drift	70	3 891	1 185	5 147
Resor och transporter	663	833	6 329	7 826
Tjänsteresor	361	0	317	679
Inköp och resursförbrukning	457	0	50 019	50 476
Totalt	1 552	4 725	57 850	64 127

* Beräkningarna baseras på siffror från 2022 och har genomförts enligt principerna i standarden Greenhouse Gas protocol (GHGP).
 ** Exklusive utsläpp från kapitalplaceringar.

FAKTA

Klimatberäkningar

Genom att dela in utsläppen i olika scope ges en tydlig bild av vilka utsläpp som är direkta och indirekta.

Scope 1: Omfattar direkta utsläpp som verksamheten har direkt kontroll över. Uppstår vid förbränning av fossila bränslen (bensin, olja och kol) för till exempel tillverkning i egenägda fabriker eller utsläpp från egna fordon/maskiner.

Scope 2: Omfattar indirekta utsläpp som uppstår vid produktion av inköpt el, fjärrvärme och fjärrkyla.

Scope 3: Omfattar övriga indirekta utsläpp som bland annat uppstår från inköp av varor och tjänster till exempel logistik, flygresor, taxi och materialförbrukning.

Utsläppen i Scope 2 minskas genom att aktivt arbeta för att effektivisera fastigheternas uppvärmning och elförbrukning.

En övervägande del av utsläppen i 2022 års klimatberäkning ligger i Scope 3 kopplat till inköp och resursförbrukning, vilket indikerar att Region Gävleborgs klimatpåverkan till stor del sker genom indirekta utsläpp. Där kan Region Gävleborg påverka utsläppen genom att arbeta med produktval och miljökrav i upphandling. Det finns dock stor osäkerhet i dessa beräkningar eftersom de baseras på inköpsvolym uttryckt i kronor. De beräknade utsläppen minskar alltså inte om en vara byts ut mot en mer miljövänlig till samma pris.

Resurseffektiv

Jordens resurser såsom mark, frisk luft och rent vatten är begränsade. Genom att vårda, respektera och hushålla med naturens resurser strävar Region Gävleborg efter att ha en resursanvändning inom planetens gränser. Region Gävleborg säkerställer detta genom att optimera sina processer, maximera nyttjandegraden av varor och tjänster, undvika överanvändning och eftersträva cirkulär ekonomi. Det bidrar också till mer cirkulära och robusta flöden.

Region Gävleborg ska ha cirkulära flöden

Utifrån Europakommissionens handlingsplan för cirkulär ekonomi⁸ arbetar Region Gävleborg för att minska klimatpåverkan från den egna verksamheten i alla steg. En del är att utifrån den euro-

FAKTA

Vad är en cirkulär ekonomi?

Enkelt uttryckt är en cirkulär ekonomi motsatsen till den traditionella, linjära ekonomin. Istället för att tillverka, köpa, använda och sedan slänga sakerna, utnyttjas allt som tillverkats så länge det går. Och när sakerna är förbrukade återanvänds och återvinns så mycket som möjligt om och om igen – allt för att tära mindre på jordens resurser och minska vårt avfall. Cirkulär ekonomi är ett modernt uttryck för kretslopp helt enkelt.

peiska avfallshierarkin arbeta för att optimera avfallshanteringen och detta regleras i miljöbalken. Det innebär att i första hand att förebygga att avfall uppstår och därefter återanvända, materialåtervinna, utvinna energi och i sista hand deponera. Region Gävleborg strävar efter att uppfylla Avfallsdirektivets⁹ målnivåer för materialåtervinning och målet är att det ska vara 55 procent till år 2025.

⁸ En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin - för ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa, COM (2020) 98.
⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

Region Gävleborg sorterar avfallet i 23 olika avfallsfraktioner, varav flertalet i sin tur sorteras i ett antal underfraktioner. Majoriteten består av icke farligt avfall. Under 2023 har åtgärder genomförts för en ökad materialåtervinningsgrad i våra verksamheter. Bland annat har återvinningsrum rustats samt plastutsortering och matavfallsinsamling införts på Hudiksvalls sjukhus. Det innebär nu att alla Regionens verksamheter i interna lokaler ställt om till matavfallsinsamling.

Materialåtervinningsgrad	2023	2022
Materialåtervinning i sjukhusfastigheter, andel (%)	41,0 %	39,7 %

Materialåtervinningsgraden för 2023 har ökat med 1,3 procentenhet i jämförelse med föregående år. En analys av avfallsmängderna visar att mängden material som går till materialåtervinning har ökat.

Giftfritt och hälsofrämjande

Region Gävleborg använder stor mängder varor och produkter som innehåller kemiska ämnen, exempelvis handdesinfektionsmedel, textilier, byggnadsmaterial, datorer och läkemedel. Om de kommer ut i naturen kan de skada människors hälsa och miljön. För att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden behöver spridningen av farliga ämnen förebyggas och minska. Därför tar Region Gävleborg ansvar och upphandlar varor och kemiska produkter med mindre farliga ämnen i.

För kemiska produkter säkras dessutom hanteringen genom att utföra kemikalieinventering och riskbedömningar kontinuerligt samt följa övriga kemikalierutiner. Vidare arbetar Region Gävleborg med substitution¹⁰ och begränsning av sortimentet. Användning ska ske med bibehållen effektivitet och medborgar nytta för att förbättra arbetsmiljön, öka patientsäkerheten och minska utsläpp till miljön.

Hållbar läkemedelsanvändning

Region Gävleborg förskriver stora mängder läkemedel varje år och tillgången till säkra och effektiva läkemedel är viktigt för att kunna ge medborgarna rätt vård. Under livscykeln av ett läkemedel, från tillverkning, vid användning och efter användning, kan ett läkemedelsämne potentiellt nå miljön.

Region Gävleborg minskar mängden som når miljön genom att arbeta förebyggande med befolkningens hälsa. Direkt sker det genom förebyggande och främjande folkhälsoarbete. Indirekt är det genom förbättrade förutsättningar för likvärdiga möjligheter och livsvillkor som har stor påverkan på människors hälsa.

Region Gävleborg minskar också mängden av läkemedel som når miljön genom att ställa miljökrav vid upphandling, förskriva rätt, göra läkemedelsgenomgångar och skriva ut provförpackningar. Åtgärder vidtas också för en säker avfallshantering och patienter uppmanas att lämna in överblivna läkemedel till apoteken.

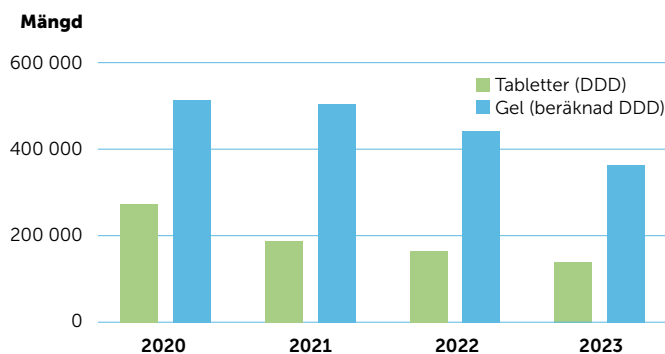
Antibiotikaresistenta (motståndskraftiga) bakterier ökar oroande snabbt, vilket gör vanliga infektioner kan bli svårare att bota. Därför är det viktigt att antibiotika används klokt, bara när det behövs och på rätt sätt.

Region Gävleborg följer förskrivningen av bredspektrum anti-

biotikan ciprofloxacin, som har hög miljöbelastning. Där målet är att ligga under 5 DDD¹¹ per 1000 listningspoäng. Under 2023 förskrevs 6,2 DDD och är en minskning med 1,6 procent från år 2022.

Ett annat läkemedel som följs upp är diklofenak. Det är ett antiinflammatoriskt läkemedel som klassas som mycket giftigt för vattenlevande organismer. Den största miljöpåverkan från diklofenak kommer från försäljningen av receptfria geler i butik. Här arbetar Region Gävleborg med rekommendationer för att minska användningen. Både den receptfria försäljningen av diklofenak-geler, och den andel som skrivs på recept samt tabletter på recept har minskat under 2023.

MÄNGD* DIKLOFENAK I TABELTTER OCH GEL

* Mängden redovisas som mängd i daglig dygnsdos (DDD).

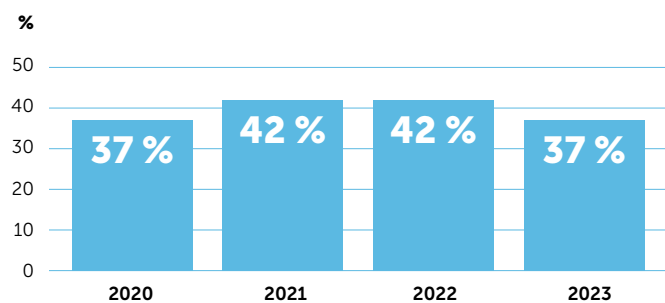
Hållbara livsmedel och måltider

Hållbara livsmedel och måltider omfattar flera delar, bland annat ekologiska livsmedel, minskat matsvinn, minskad klimatpåverkan samt ökad självförsörjning och robusthet. Inom Region Gävleborg serveras mat till patienter, besökare, medarbetare, folkhögskoleelever med flera. Maten har stor betydelse och påverkar hälsa och tillfrisknande samt miljö och klimat.

Region Gävleborg arbetar med att uppfylla den nationella livsmedelsstrategin och arbetar bland annat mot målet att andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 60 procent till 2030.

ANDEL EKOLOGISKA LIVSMEDEL*

* Andel (%) av värdet i kronor av totala livsmedelsinköp i Region Gävleborg. Omfattar även livsmedelsproduktion på entreprenad. Avser KRAV-märkt och andra ekologiska livsmedel enligt EU-förordning.

Det har fortsatt varit ett utmanande år med höga kostnader för livsmedel, framförallt på ekologiska livsmedel, där även tillgången har varit begränsad. Det gör att andelen ekologiska livsmedel

¹⁰ Att byta ut.

¹¹ Definierade dygnsdoser för ett läkemedel är den förmodade medeldosen per dag till vuxna vid underhållsbehandling, se Janusinfo.se

minskat jämfört med föregående år. Samtliga måltidsverksamheter arbetar med att minska matsvinnet, att välja råvaror efter säsong och varor som är lokalproducerade.

Miljöprioriterade upphandlingar och hållbara produktval

Region Gävleborg köper in och använder en stor mängd varor, entreprenader och tjänster vilket genererar betydande miljö- och klimatpåverkan. I arbetet med att minska den påverkan är upphandling ett viktigt verktyg. Region Gävleborg ställer långtgående miljökrav i de upphandlingar som bedöms som miljöprioriterade. Bedömningen av vilka som är miljöprioriterade görs utifrån miljökonsekvens och då det finns en potentiell miljönytta inom klimat, cirkulär ekonomi och/eller giftfri miljö.

Exempel på miljöprioriterade upphandlingar som Region Gävleborg slutfört under 2023 är utemiljö måltidstjänster, långtidshyrda fordon, korttidshyrda fordon, IT-arbetsplatser samt kundanpassade set.

I upphandlingen av långtidshyrda fordon efterfrågades elbilar samt dieselfordon som är godkända för att köras på HVO100. I upphandlingen av korttidshyrda fordon krävdes att samtliga fordon som används inom uppdraget ska drivas av el, biogas, vätgas, etanol eller HVO100.

I upphandlingen av måltidstjänster ställdes krav på hållbara måltider och livsmedel ur ett helhetsperspektiv. Det omfattade

andel ekologiska livsmedel, minimering av matsvinn, val av livsmedel med låg klimatpåverkan och säsonganpassning, djurskydd samt minimerad användning av engångsmaterial.

Kraven i upphandlingen av IT-arbetsplatser resulterade bland annat i miljömärkta datorer och skärmar. Leverantören ska också hjälpa Region Gävleborg att göra förflyttningar i vårt hållbarhetsarbete. Det handlar exempelvis om att cirkulera och återanvända datorer i högre utsträckning än vad som gjorts tidigare.

Uppföljning och dialog

Under året har även ett antal uppföljningar av miljökrav i avtal genomförts. Syftet med uppföljningarna är dels att kontrollera att leverantörerna och att de levererar uppfyller de miljökrav som ställts. En viktig del i dialogen med leverantörerna är också samarbete och utveckling under avtalsperioden. Det kan till exempel handla om att byta ut farliga ämnen mot mindre farliga samt byta ut fossil plast till förnybar plast.

Exempel på uppföljningar som genomförts under året är uppföljning av samtliga avtal där krav ställts kring fossilfria transporter, IT-arbetsplatser, textilförsörjning, förbrukningsmaterial till sjukvård, samt flegångskuddar. Generellt sett är det en hög följsamhet till de miljökrav Region Gävleborg ställt, men brister förekommer. I de fallen har dialog förts med leverantören och bristerna har åtgärdats.

Så arbetar Region Gävleborg med social hållbarhet

Social hållbarhet är viktigt för Region Gävleborgs alla uppdrag. Att utveckla länet innebär annat att ge olika grupper av invånare likvärdiga möjligheter, för att de ska kunna bidra till sin egen och länets utveckling i högre grad. Genom att olika grupper tillgodosgör sig kunskap, har en god hälsa och att var och ens förmågor och potential kommer till sin rätt, ökar det gemensamma välbefinnandet i Gävleborg.

I egenskap av arbetsgivare har Region Gävleborg ett ansvar för social hållbarhet genom att skapa ett hållbart arbetsliv för medarbetarna.

Kompetensförsörjning

För att Region Gävleborg som organisation ska kunna ta tillvara på tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden bedrivs ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete.

Gävleborgskraften är Region Gävleborgs arbetsgivarprofilering som ska underlätta i arbetet med att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. Den har vuxit fram från organisationens egna medarbetare, som identifierat styrkor, utvecklingsområden och vad som symboliserar organisationens samlade kraft. Gävleborgskraften kan konkretiseras som medarbetarnas kompetens, sätt att samarbeta, att ha ett meningsfullt uppdrag och att göra verklig skillnad.

Det är viktigt att verksamheten i Region Gävleborg bedrivs med en stabil och varaktig bemanning. Under 2023 anställdes 680 nya medarbetare och 658 avslutade sin anställning. Region Gävleborgs kostnad för inhyrd personal, uttryckt som andel av egen personalkostnad, var 13,8 procent under 2023, vilket är en ökning jämfört med 10,5 procent under föregående år.

Utifrån ambitionen att förbättra förmågan att analysera bemanningsbehov samt att mer effektivt nyttja medarbetarnas tid och kompetens används en modell för kompetensplanering.

ANTAL ANSTÄLLDA PER ANSTÄLLNINGSTYP OCH ARBETSFORM

Anställningstyp	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidareanställda	5 755	1378	7130
Vikariat*	440	158	602
Totalt	6 195	1536	7 731

* Externt rekryterade månadsavlönade vikarier.

Arbetsform	Kvinnor	Män	Totalt
Med överenskommen heltid	5 867	1 472	7 339
Med överenskommen deltid	328	64	393
Totalt	6 195	1 536	7 731

Ett annat pågående initiativ är införande av ett produktions- och kapacitetssystem som på sikt ska ge en bild av det totala resursbehovet. Ett antal verksamheter har varit piloter under året.

Region Gävleborg har under 2023 lyckats tillhandahålla klinisk utbildning i den omfattning som efterfrågats. Det sker ett aktivt arbete för att främja goda lärandemiljöer där teori och praktik vävs samman. Utvärderingar av den kliniska utbildningen har visat på en hög grad av nöjdhet hos deltagarna. Samverkan med andra utbildningsanordnare, så som övriga regioner och länets kommuner, kring bland annat verksamhetsförlagd utbildningspraktik har fungerat väl, vilket är avgörande för att nå målen om god kompetensförsörjning i den takt som behövs.

Sammanlagt har 2 180 studenter genomfört 7 889 veckors utbildningspraktik under året vilket är en ökning från tidigare år. Region Gävleborg har 127 forskningsaktiva medarbetare. Tillsammans har de bidragit till kunskap som kommer patienter till gagn och bidrar till att lösa samhällets utmaningar. 2023 har 210 forskningsprojekt bedrivits och 83 vetenskapliga publikationer redovisats.

PERSONALOMSÄTTNING

Antal nyanställda tillsvidare	Antal i åldersgrupp			Totalt	Andel nyanställda tillsvidare*
	≤ 29	30–49	≥ 50		
Kvinnor	134	301	102	537	9,2 %
Män	33	81	29	143	10,1 %
Totalt	167	382	131	680	9,4 %
Antal som slutat (oavsett orsak, inkl. pension)	≤ 29	30–49	≥ 50	Totalt	Andel som slutat**
Kvinna	66	255	190	511	8,7 %
Man	11	64	73	148	10,5 %
Totalt	77	319	263	659	9,1 %

* Andel av medeltal tillsvidareanställda 2023.

Chefers förutsättningar

Ledning och styrning av verksamheten ska präglas av tillit. Medarbetarnas kunskaper, erfarenheter och yrkesetik ska vara vägledande när arbetet planeras och utförs.

Tillitsbaserad ledning och styrning tillämpas inom regionens verksamheter. Samtliga medarbetare ska kunna verka inom sitt handlingsutrymme. Region Gävleborgs ambition är att ta tillvara på den fulla potentialen hos såväl chefer som medarbetare.

Förändringledningsutbildningen har fortsatt då syftet är att tillhandhålla metoder och verktyg som stödjer utveckling av verksamheten och tillvaratar medarbetarnas engagemang. Ett behov av att stärka chefers kompetens inom arbetsrätt och tillämpning av kollektivavtalet har identifierats och ett antal utbildningar har därför genomförts med mycket fina omdömen från deltagarna. Under året har nya arbetstidsregler kring dygnsvila införts vilket har inneburit ett omfattande omställningsarbete där stödet till chefer främst handlat om schemaläggning, regelbundna frågestunder och närvaro i nära anslutning till de olika verksamheterna.

Region Gävleborgs chefer ska generellt ansvara för högst 30 medarbetare. Syftet är att ge förutsättningar för att utöva ett närvarande ledarskap, en god arbetsmiljö, tydlighet i uppdrag och förväntningar samt möjliggöra en kontinuerlig avstämning med sin närmaste chef.

Hållbart arbetsliv

Region Gävleborg ska ge medarbetarna möjlighet att utveckla och bevara goda hälso- och livsstilsvanor genom att erbjuda stöd i önskad livsstilsförändring. Satsningen på återhämtning, riktad till både chefer och medarbetare, har fortsatt.

Friskvårdsanläggningarna ser en viss nedgång i antal besökare medan användning av friskvårdsbidraget sedan höjningen nyttjas i allt högre utsträckning. Regiongemensamma friskvårdsaktiviteter har genomförts och erbjudits alla medarbetare.

Under året har ett nytt sätt att analysera och åtgärda sjukfrånvaro införts. Det har även skett en satsning på ett utökat stöd för alla chefer i koncernen i rehabiliteringsfrågor. Målet är att få fler medarbetare att komma tillbaka efter sjukfrånvaro och under 2023 är det 78 procent av medarbetarna kommit tillbaka till arbetet efter genomförda rehabiliteringsinsatser.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Region Gävleborg arbetar för en god arbetsmiljö, fri från hot, våld, mobbing och kränkande särbehandling. En god arbetsmiljö skapar förutsättningar för att uppnå önskade resultat och säkerhet i verksamheten, förebygger ohälsa och olycksfall samt främjar engagemang och ett hållbart arbetsliv.

Arbetsmiljöarbete omfattar alla medarbetare som är anställda i Region Gävleborg och bygger på samverkan mellan medarbetare, arbetstagarorganisationer och chefer. I syfte att säkerställa en grundläggande kompetens i arbetsmiljökunskap ska alla chefer vara certifierade inom området. För 2023 uppgår andelen certifierade chefer till 77 procent. Att alla chefer genomgår den grundläggande utbildningen bidrar till att cheferna arbetar systematiskt med arbetsmiljöarbetet, vilket är väsentligt för ett hållbart yrkesliv och för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Utöver den grundläggande arbetsmiljöutbildningen för chefer och skyddsombud erbjuder Region Gävleborg olika påbyggnadsutbildningar, exempelvis motverka hot och våld, arbetslivsinriktad rehabilitering och alkohol, motverka droger i arbetslivet och spelberoende.

Chefer med arbetsmiljöuppgifter ansvarar för att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen. Att arbeta utifrån

SAM-hjulet ger goda förutsättningar för att arbeta förebyggande med arbetsmiljöfrågorna och förhindra arbetsrelaterad ohälsa och olycksfall.

Regionens webbaserade arbetsmiljömodul, där chefer dokumenterar sitt systematiska arbetsmiljöarbete stödjer prioritering av framtida åtgärder.

FAKTA

SAM-hjulet

SAM-hjulet beskriver utgångspunkterna för att undersöka, genomföra och följa upp aktiviteter på ett systematiskt sätt. De fyra stegen är; att undersöka alla arbetsförhållanden, identifiera risker och riskbedöma, ta fram åtgärder för att hantera riskerna samt kontrollera om de genomförda åtgärderna lett till avsedd effekt. De olika stegen bildar en helhet. Arbete utefter SAM-hjulet fungerar som en grund för att hantera arbetsmiljöförhållanden och skapa en god arbetsmiljö.

Region Gävleborg genomför årligen en medarbetarenkät för att, bland annat, undersöka hur medarbetarna upplever förutsättningarna för medarbetarengagemang. Svarefrekvensen 2023 var 82 procent, vilket är lägre än föregående undersökning som var 86 procent och genomfördes 2021. Bland regionens styrkor finns en hög motivation och upplevelsen av att ha ett meningsfullt arbete samt möjligheten att få lära nytt. Chefernas förväntningar på medarbetarna upplevs som tydliga.

Andra styrkor är medarbetarnas omdöme om sin egen kompetensnivå för att utföra sina arbetsuppgifter, ett upplägg för flexibelt arbete som fungerar samt verksamhetens arbete med värdegrunden. Samarbetet inom och mellan grupper fungerar väl, tillgången på information lika så. Verksamheterna vet hur man prioriterar och var stöd finns vid behov. Medarbetarna vågar prata om sina fel och misstag. Chefer upplever att de har bra och rätt förutsättningar att utföra sitt arbete samt har ett tydligt uppdrag.

Likabehandling och jämlikhet

I egenskap av arbetsgivare arbetar Region Gävleborg för jämlikhet och jämställdhet samt strävar efter ökad mångfald. Kunskap om diskriminering, likabehandling och jämställd-

het samt medvetenhet om normer och värderingar som påverkar vårt agerande är viktigt för att skapa en god arbetsmiljö.

Medarbetare inom Region Gävleborg ska agera utifrån vår gemensamma värdegrund. Likabehandling innebär lika villkor, rättigheter och möjligheter och att ingen medarbetare diskrimineras utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

FAKTA

Region Gävleborgs värdegrund

Region Gävleborgs värdegrund ska fungera som en gemensam kompass som genomsyrar beslut, handlingar och kommunikationen och stärker känsla av sammanhang. Region Gävleborgs värdegrund består av de tre ordparen:

Professionalism och ansvar

Respekt och ödmjukhet

Öppenhet och ärlighet

Icke-diskriminering

Arbetet med icke-diskriminering utgår ifrån att synliggöra, föra en dialog om och aktivt arbeta med likabehandling, inkludering och mångfald.

Området likabehandling och mångfald finns med vid introduktion av nya medarbetare och chefer, i dialogen på arbetsplatsträffar, vid utvecklingssamtal och i samverkan med fackliga parter. Region Gävleborg har en enhetlig rekryteringsprocess och tillämpar kompetensbaserad rekrytering.

Ett antal verksamheter är HBTQI-certifierade via Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL). Det finns också interna utbildningar om likabehandling och HBTQI som vänder sig till alla medarbetare.

Region Gävleborg arbetar systematiskt för att uppnå målet om noll tolerans mot diskriminering. I medarbetarenkäten finns frågor om diskriminering och likabehandling. I den senaste medarbetarenkäten, som genomfördes 2023, uppger 5,7 procent av medarbetarna att de upplevt sig blivit utsatta för diskriminering eller ojämlig behandling under de senaste 12 månaderna. De diskrimineringsgrunder som framförallt anges är ålder, kön och etnisk bakgrund. Motsvarande siffra i medarbetarenkäten 2021 var 3,8 procent. Medarbetarenkäten fångar självupplevd diskriminering och det kan finnas ett mörkertal som inte framgår av enkäten.

En stor andel av cheferna, 95 procent, inom Region Gävleborg anser att frågor som rör likabehandling beaktas när beslut ska fattas i det dagliga arbetet inom vår organisation. Det visar den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet som besvaras av chefer tillsammans med skyddsombud.

Mångfald

En del i arbetet med att bedriva aktiva åtgärder mot diskriminering, i enlighet med diskrimineringslagen, är att undersöka hur medarbetarna fördelas utifrån ålder och kön inom olika befattningar. Mångfald är mycket mer än kön och ålder, men en arbetsgivare får inte systematiskt registrera andra parametrar.

Region Gävleborg är en kvinnodominerad arbetsgivare, inom nästan alla yrkeskategorier är följaktligen antalet kvinnor fler än männen. Endast inom yrkesgruppen läkare är fördelningen mellan könen helt jämn. Övervägande delen av medarbetarna är över 30 år.

Andelen invånare i Gävleborgs län med utländsk härkomst var år 2021 17,8 procent medan andelen medarbetare inom Region Gävleborg med utländsk härkomst vid motsvarande period var 15,7 procent.

Samverkan mellan arbetsgivaren och arbetstagarorganisationerna

Ett samverkansavtal är utgångspunkten för samarbetet mellan Region Gävleborg som arbetsgivare och arbetstagarorganisationerna. Samverkansavtalet stödjer och bidrar till verksamhetsutveckling genom att sätta Region Gävleborgs uppdrag i fokus. Samarbetet och dialogen har intensifierats under de senaste åren.

I samverkansgrupper på olika nivåer möts arbetstagarorganisationer, arbetsgivaren och skyddsombud. Arbetsplatsträffar och utvecklingssamtal är andra viktiga verktyg i samverkansmodellen. Samverkansavtalet skapar förutsättningar för medarbetares delaktighet, inflytande och utveckling. Samverkan i Region Gävleborg ska präglas av en ömsesidig tillit där medarbetare, arbetstagarorganisationer och chefer har såväl rättighet som skyldighet att delta och bidra.

Jämlika och jämställda löner

Anställningsvillkor, lön och förmåner ska främja prestation, ett hållbart arbetsliv och utformas så att Region Gävleborg kan rekrytera och behålla medarbetare i konkurrens med andra arbetsgivare. Inom Region Gävleborg ska inte osakliga löneskillnader förekomma. Lönekartläggning genomförs årligen för att uppmärksamma och rätta till eventuella osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män och som ett underlag inför löneöversynen. Lönekvoten mellan kvinnor och män är 86,2 procent i den lönekartläggning som genomfördes 2023, vilket är en ökning av 0,1 procent i förhållande till lönekartläggningen föregående år. Det betyder att kvinnors lön i genomsnitt är 86,2 procent av männens lön.

Region Gävleborg är en kvinnodominerad organisation där 80 procent av de anställda är kvinnor. Det är framför allt kvinnor som arbetar i befattningar med många anställda där lönenivån jämförelsevis är låg. I befattningar med högre lönenivå, där det finns färre medarbetare, är fördelningen mellan kvinnor och män mer jämn.

10

5

10

8

5

8

10

MÅNGFALD BLAND TILLSVIDAREANSTÄLLDA OCH KONCERNLEDNINGEN, ANDEL PER KÖN OCH ÅLDER

Anställda och koncernledning	Andel kvinnor	Kön	Andel i åldersgrupp			Totalt antal
			≤ 29 år	30–49 år	≥ 50 år	
Totalt anställda*	81 %	Kvinnor	10 %	49 %	41 %	5 878
		Män	6 %	54 %	40 %	1 408
	Totalt		9 %	50%	41 %	7 286
Koncernledning	50 %	Kvinnor	-	33 %	67 %	6
		Män	-	-	100 %	6
	Totalt		-	17%	83 %	12

MÅNGFALD I DEN POLITISKA ORGANISATIONEN, ANDEL PER KÖN OCH ÅLDER

Organisation	Andel kvinnor	Kön	Andel i åldersgrupp			Totalt antal
			< 30 år	30–49 år	> 50 år	
Regionfullmäktige	51 %	Kvinna	3 %	37 %	61 %	38
		Man	8 %	46 %	46 %	37
Regionstyrelsen	46 %	Kvinna	0 %	50 %	50 %	6
		Man	0 %	43 %	57 %	7
Företagshälsövardsnämnden	45 %	Kvinna	0 %	0 %	100 %	9
		Man	9 %	18 %	73 %	11
Gemensam nämnden	27 %	Kvinna	0 %	33 %	67 %	3
		Man	0 %	25 %	75 %	8
Hållbarhetsnämnden	23 %	Kvinna	0 %	67 %	33 %	3
		Man	20 %	30 %	50 %	10
Hälso- och sjukvårdsnämnden	62 %	Kvinna	0 %	38 %	63 %	8
		Man	0 %	0 %	100 %	5
Kultur- och kompetensnämnden	46 %	Kvinna	0 %	33 %	67 %	6
		Man	0 %	29 %	71 %	7
Patientnämnden	57 %	Kvinna	25 %	50 %	25 %	4
		Man	33 %	67 %	0 %	3

Så arbetar Region Gävleborg med ekonomisk hållbarhet

Grunden för ekonomisk hållbarhet i Region Gävleborg är att hushålla effektivt med mänskliga och materiella resurser för att skapa långsiktigt hållbara värden. Vi ska som en viktig samhällsaktör nyttja, återanvända samt återvinna resurser på ett sätt som säkerställer nuvarande och kommande generationers möjligheter till en god välfärd. Här redovisas hur Region Gävleborg arbetar med ekonomisk hållbarhet.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär en sund ekonomi och en ändamålsenlig och resurseffektiv verksamhet. Region Gävleborgs ekonomi ska vara långsiktigt hållbar och klara svängningar i konjunkturen. Regionfullmäktige fastställer årligen finansiella mål där detta preciseras. Det långsiktiga resultatmålet är ett resultat på 2 procent av verksamhetens nettokostnad. Med anledning av hög inflationsuppräknning av pensionskostnaderna under 2023 och 2024 kan resultatet tillåtas understiga 0 procent under dessa år. År 2023 uppgick resultatet till -2,7 procent av verksamhetens nettokostnad. Det negativa resultatet berodde i huvudsak på inflationseffekterna för pensionskostnaderna, löneökningar i nivå med "märket" samt svårigheter att rekrytera egen personal som inneburit ökat antal köpta timmar inhyrd personal.

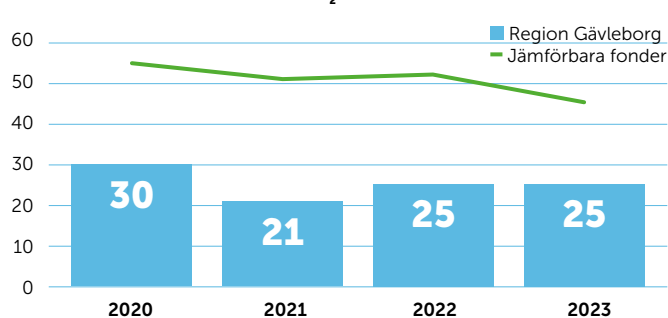
Läs mer om det ekonomiska resultatet i Förvaltningsberättelsen.

Hållbar pensionsfond

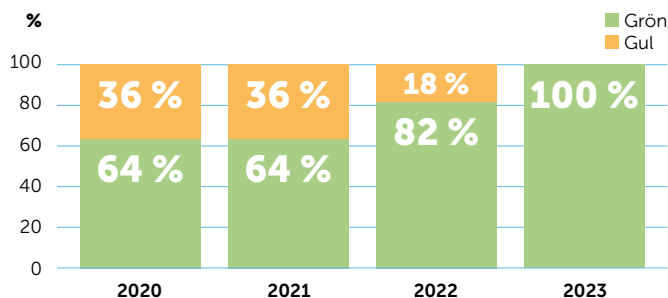
Genom direktiv för förvaltning av pensionsfond har Regionfullmäktige fastställt att Region Gävleborg ska säkerställa långsiktig hållbarhet i sin pensionsmedelsförvaltning. Förvaltningen av fonden ska bidra till att FN:s globala mål för hållbar utveckling uppfylls och att Region Gävleborgs placeringar bidrar till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Arbetet sker löpande via dialoger och påverkansarbete med fondförvaltarna om de mål och krav Region Gävleborg ställt på sin pensionsmedelsförvaltning.

Region Gävleborg följer upp sina placeringar i pensionsfonden på framför allt två sätt, genom klimatavtryck och hållbarhetsbetyg.

KOLDIOXIDAVTRYCK ÅR 2023 (tCO₂e/MUSD investerat)*

HÅLLBARHETS BETYGG (av andel granskade fonder)

Uppföljningen kvalitetssäkras genom att den utförs av en extern part. Den granskning som sker via uppföljningen används som grund för fortsatta dialoger och påverkansarbete samt investerings- och/eller avvecklingsbeslut.

Förvaltningens klimatavtryck 2023 för räntor och aktier var oförändrat jämfört mot föregående år och uppgick till 25 tCO₂e/MUSD*. Snittet för jämförbara fonder uppgår till 45 tCO₂e/MUSD.

Pensionsfondens investeringar granskades och erhölet ett hållbarhetsbetyg, som bland annat utgick ifrån innehav samt förvaltarens arbete med klimatmålen och hur de integrerar hållbarhetskriterier i förvaltningen. Samtliga fonder erhölet grönt hållbarhetsbetyg.

Inköp och upphandling

Inköp och upphandling ska skapa bästa möjliga värde för Region Gävleborg över tid utifrån funktion, kvalitet, säkerhet och specifika hållbarhetskrav. All upphandling ska ske affärsmässigt, objektivt och i konkurrens samt präglas av totalkostnadstänkande. Lägsta möjliga totalkostnad är en ledstjärna i Region Gävleborgs arbete.

Upphandlingar	2023	Andel 2023	2022	Andel 2022
Totalt antal avslutade upphandlingar under året	42		47	-
Antal upphandlingar med uppförandekod	42	100 %	47	100 %
Antal upphandlingar med särskilda hållbarhetskrav*	14	33 %	16	34 %
Antal avtal med särskild uppföljning utifrån riskgrupp**	17	-	9	-

* Särskilda miljökrav på leverantör och/eller produkt och/eller särskilda socioetiska krav.

** Kopplat till det nationella samarbetet inom hållbarhet.

Volymen av Region Gävleborgs inköp av varor och tjänster för varje år är cirka 6,5 miljarder kronor, vilket är ungefär hälften av verksamhetens kostnader. Detta innebär att inköp av varor och tjänster är av stor betydelse för den ekonomiska hållbarheten. En stor del

* tCO₂e/MUSD = ton koldioxid ekvivalenter/miljon US dollar

av Region Gävleborgs miljöpåverkan består av det omfattande flödet av varor som köps in och används i alla verksamheter. Flera produktgrupper har leveranskedjor där det finns risker kopplat till social hållbarhet och miljö. Genom upphandlingar med olika former av hållbarhetskrav finns förutsättningar att påverka både den egna miljöbelastningen och marknaden i positiv riktning.

Avtalen som tecknas efter avslutad upphandling har vanligtvis en avtalsperiod på upp till fyra år. Totalt har Region Gävleborg ungefär 4 000 leverantörer. Region Gävleborg upphandlar och köper in allt från operationsutrustning och fastighetsskötsel till IT-system och kontorsmaterial.

Exempel på genomförda upphandlingar under året är måltidstjänster, ortopedteknisk verksamhet, drift och underhåll av regional tågtrafik, IT-system för anropsstyrd trafik, IT-arbetsplats och avancerad röntgenplattform (system för hybridsal). 10 av upphandlingarna berör Region Gävleborgs mål om att ha fossilfria transporter till 2025.

FAKTA

Samarbete för hållbara inköp

Samarbetet är mellan regioner och startade 2010. Arbetet drivs utifrån en gemensam uppförandekod och åtta prioriterade riskområden:

- Läkemedel
- Livsmedel
- Instrument
- Handskar och operationsartiklar
- IT
- Textilier
- Sårvård och kompression
- Medicinteknik.

Region Gävleborg ingår i den grupp av sammanlagt fyra regioner som ansvarar för livsmedelsområdet.

En långsiktig, faktabaserad planering av organisationens inköp är en förutsättning för en god ekonomisk hushållning och ett framgångsrikt hållbarhetsarbete. Därför arbetar Region Gävleborg med kategoristyrkt inköp, vilket innebär att inköpen delas in i olika kategorier utifrån den marknad de anskaffas på. Genom att utgå från leverantörsmarknaden och samarbeta tvärfunktionellt med berörda funktioner internt i organisationen kan en långsiktig strategi för hållbara inköp skapas.

Den gemensamma uppförandekoden för potentiella leverantörer till Region Gävleborg bygger på fyra huvudområden; mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupcion. Region Gävleborg förväntar sig att leverantörerna respekterar uppförandekoden och att de gör sitt yttersta för att uppnå kraven inom den egna organisationen och i leveranskedjan.

Förebygga korrupcion

Att förebygga korrupcion är en förutsättning för hållbarhet. Enligt Region Gävleborg är definitionen av korrupcion att utnyttja sin ställning för att uppnå en otillbörlig fördel för sin egen eller annans vinning. I arbetet med att förebygga korrupcion är det viktigt att aktivt motverka beteenden som kan skada förtroendet för Region Gävleborg. Det gäller oavsett om det är en enskild verksamhet eller organisationen som helhet. Det gäller förtroendet för den politiska organisationen, tjänstemannaorganisationen

och det demokratiska styrelseskicket i allmänhet.

Region Gävleborg har en antikorrupcionspolicy. I den anges att Region Gävleborg aktivt tar ställning mot korrupcion, att Region Gävleborg arbetar förebyggande mot korrupcion och att Region Gävleborg agerar när korrupcion förekommer. Policyn avser såväl medarbetare och förtroendevalda som samarbets- och avtalspartners. Den omfattar samtliga verksamheter och samarbeten där Region Gävleborg är huvudman samt regionens bolag. Under 2023 har ett arbete avseende att stärka motståndskraften mot välfärdsbrottslighet påbörjats.

Utöver antikorrupcionspolicy och antikorrupcionsrutin ger värdegrunden ett värdefullt stöd genom att den ger förutsättningar för en tydlig och framgångsrik styrning. Arbetet med att förebygga korrupcion minskar på ett systematiskt sätt risken för förtroendeskadligt beteende och är ett stöd för den enskilde i det egna etiska valet. Under 2023 påbörjats ett arbete med att ta fram en digital e-utbildning på temat antikorrupcion som planeras att lanseras under nästa år. Utbildningens syfte är att skapa en bred kompetenshöjning inom området bland regionens medarbetare.

Under 2023 och 2024 deltar Region Gävleborg i SKR:s nationella nätverk för korrupcionsbekämpning där programmet innehåller kunskaper från praktik och teori samt omvärldspaningar på nationell och internationell nivå. Nätverket möjliggör samverkan och erfarenhetsutbyte mellan kommuner och regioner.

Upptäcka och utreda misstankar om korrupcion

Region Gävleborg lyfter systematiskt upp de mest kritiska och väsentliga riskerna i varje nämnds internkontrollplan. Syftet är att identifiera och värdera de risker som kan hindra att de övergripande målen inte uppnås och sedan agera efter beslutade handlingsplaner. Genom rutinmässiga uppföljningar och återrapporteringar skapas förutsättningar för en ökad intern styrning och kontroll och att eventuella tecken på korrupcion upptäcks.

Region Gävleborg har i dag ett etablerat arbetssätt för att hantera misstankar om oegentligheter och andra brott i tjänsten. Detta sker dels med egen kvalificerad utredningsresurs som samarbetar nära med Polismyndigheten, dels med fastställda rutiner för chefer och HR-stöd. Detta möjliggör för ett riskbaserat förhållningssätt, bra samverkansmöjligheter internt och tidiga överlämnanden till de brottsbekämpande myndigheterna. Under år 2023 har 72 misstankar om brott utretts och av dessa har 29 lett till polisanmälan. Ingen av dessa misstänkta oegentligheter har gällt korrupcionsbrott.

Visselblåsarfunktion

Region Gävleborg har en visselblåsarfunktion med oberoende mottagarfunktion i ett rapporteringssystem som tillhandahålls av en extern leverantör. Funktionen ska användas för anmälningar som avser allvarliga oegentligheter och missförhållanden, så som agerande i strid med lagstiftning och allvarliga avsteg från regionens styrande dokument. Det kan exempelvis vara fråga om ekonomisk brottslighet, korrupcion, mutor samt allvarliga former av diskriminering och trakasserier. Även misstanke om miljöbrott eller säkerhetsrisker rörande liv och hälsa kan anmälas till visselblåsarfunktionen.

Under 2023 har ett flertal rapporter kommit in via rapporteringssystemet. Tre av dessa inkomna rapporter har bedömts som visselblåsningar för vilket rapporteringssystemet är avsett för. Dessa tre ärenden har utretts eller utreds och lämpliga åtgärder har vidtagits. Övriga inkomna rapporter som inte har bedömts som visselblåsningar har lämnats vidare till berörd organisation för vidare hantering.

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Region Gävleborg redovisade ett resultat som uppgick till -314 mnkr. Det negativa resultatet förklaras till stor del av minskade statsbidrag, ökade kostnader för inhyrd personal och inflationseffekter.

Verksamhetens nettokostnader ökade med 13,1 procent och uppgick till 11 775 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 1 884 mnkr. Jämfört med föregående år minskade intäkterna med 8,4 procent. Verksamhetens kostnader ökade med 9,5 procent och uppgick till 13 659 mnkr. Skatter, generella statsbidrag och utjämning ökade med 4,7 procent och uppgick till 11 413 mnkr. Finansnettot uppgick till 48 mnkr.

Balansomslutningen uppgick till 11 499 mnkr, en ökning under året med 391 mnkr. Främsta orsakerna var ökning av anläggningstillgångar. Kortfristiga placeringar har ökat något vilket främst förklaras av årets värdeökning med 371 mnkr. I slutet av året överfördes 370 mnkr från kortfristiga placeringar till likvida enligt beslut i regionfullmäktige för att finansiera investeringar.

Likvida medel uppgick till 297 mnkr vid årets slut, en minskning med 351 mnkr. Det egna kapitalet uppgick till 4 734 mnkr vilket motsvarade en soliditet på 41,2 procent. Årets soliditet inklusive ansvarsförbindelse för pensioner var positiv och uppgick till 4,2 procent.

Årets investeringar uppgick till 1 000 mnkr, vilket var 23 mnkr lägre än beviljad investeringsram. Årets investeringar har finansierats med egna medel och medel från placeringar. Region Gävleborg hade inga externa låneskulder under 2023.

Antal nettoårsarbetare i medeltal uppgick vid utgången av året till 7 236 medarbetare.

Årets resultatutveckling kommenteras vidare under avsnitt Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning. Under avsnittet Driftredovisning redovisas respektive nämnds resultat där också kommentarer lämnas för utfall och avvikelser.

I tabellen på nästa sida lämnas en översikt över verksamhetens utveckling de senaste fem åren.

Fem år i sammandrag, MNKR	2023	2022	2021	2020	2019	
RESULTATRÄKNING						
Verksamhetens intäkter	1 884	2 057	2 297	1 864	1 620	
Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar	-13 659	-12 471	-12 443	-11 454	-11 184	
Verksamhetens nettokostnader	-11 775	-10 414	-10 146	-9 590	-9 564	
Skatteintäkter, generella statsbidrag o utjämning	11 413	10 906	10 400	9 920	9 479	
Verksamhetens resultat	-362	492	254	330	-85	
Finansnetto	48	-612	1 081	127	661	
Årets resultat ¹⁾	-314	-120	1 335	457	576	
BALANSRÄKNING						
Anläggningstillgångar	3 497	2 786	2 446	2 214	2 078	
Kortfristiga fordringar och förråd	1 172	1 199	831	845	713	
Kortfristiga placeringar	6 533	6 475	6 998	5 866	5 150	
Likvida medel	297	648	753	595	571	
Summa tillgångar	11 499	11 108	11 028	9 520	8 512	
Eget kapital	4 734	5 048	5 168	3 834	3 377	
Avsättningar för pensioner	4 659	3 983	3 797	3 370	3 259	
Andra avsättningar	-	-	99	95	-	
Långfristiga skulder	2	3	4	7	3	
Kortfristiga skulder	2 104	2 074	1 960	2 214	1 873	
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	11 499	11 108	11 028	9 520	8 512	
Ansvarsförbindelse för pensioner	4 255	4 183	4 352	4 410	4 610	
KASSAFLÖDESANALYS						
Från den löpande verksamheten	326	505	681	909	374	
Från investeringsverksamheten	-1 046	-610	-523	-891	-222	
Från finansieringsverksamheten	369	0	0	6	-2	
Årets kassaflöde	-351	-105	158	24	150	
NYCKELTAL						
Kostnadsökning	%	9,5	0,2	8,6	2,4	3,1
Nettokostnadsökning	%	13,1	2,6	5,8	0,3	3,1
Prisförändring LPIK ¹⁾ (prognos 2023)	%	7,2	3,7	2,6	0,8	1,8
Ökn skatteintäkter, gen statsbidrag och utjämning	%	4,7	4,9	4,8	4,7	3,4
Resultat i förhållande till nettokostnaden	%	-2,7	-1,2	13,2	4,8	6,0
Soliditet ²⁾	%	41,2	45,4	46,9	40,3	39,7
Årets investeringar	mnkr	1 000	610	523	390	224
Skattesats	kr	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51
Medelskattesats i riket för regioner ³⁾	kr	11,57	11,56	11,56	11,56	11,49
Antal nettoårsarbetare i medeltal ⁴⁾	antal	7 236	7 198	7 203	6 982	6 601

¹⁾ Landstingsprisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK) publiceras av SKR och tas fram genom att priset för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris. Kvalitetsjusterade löner innebär att varken förskjutningar i yrkessammansättning eller ålderssammansättning påverkar lönepriset.

²⁾ Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.

³⁾ Källa: SCB.

⁴⁾ Summan av överenskommen sysselsättningsgrad för månadsavlönad personal minus obetald frånvaro. Kompletteras med timanställdas tid, fyllnadstid, övertid samt arbetad tid under jour och beredskap dividerat med 1 760 timmar på årsbasis.

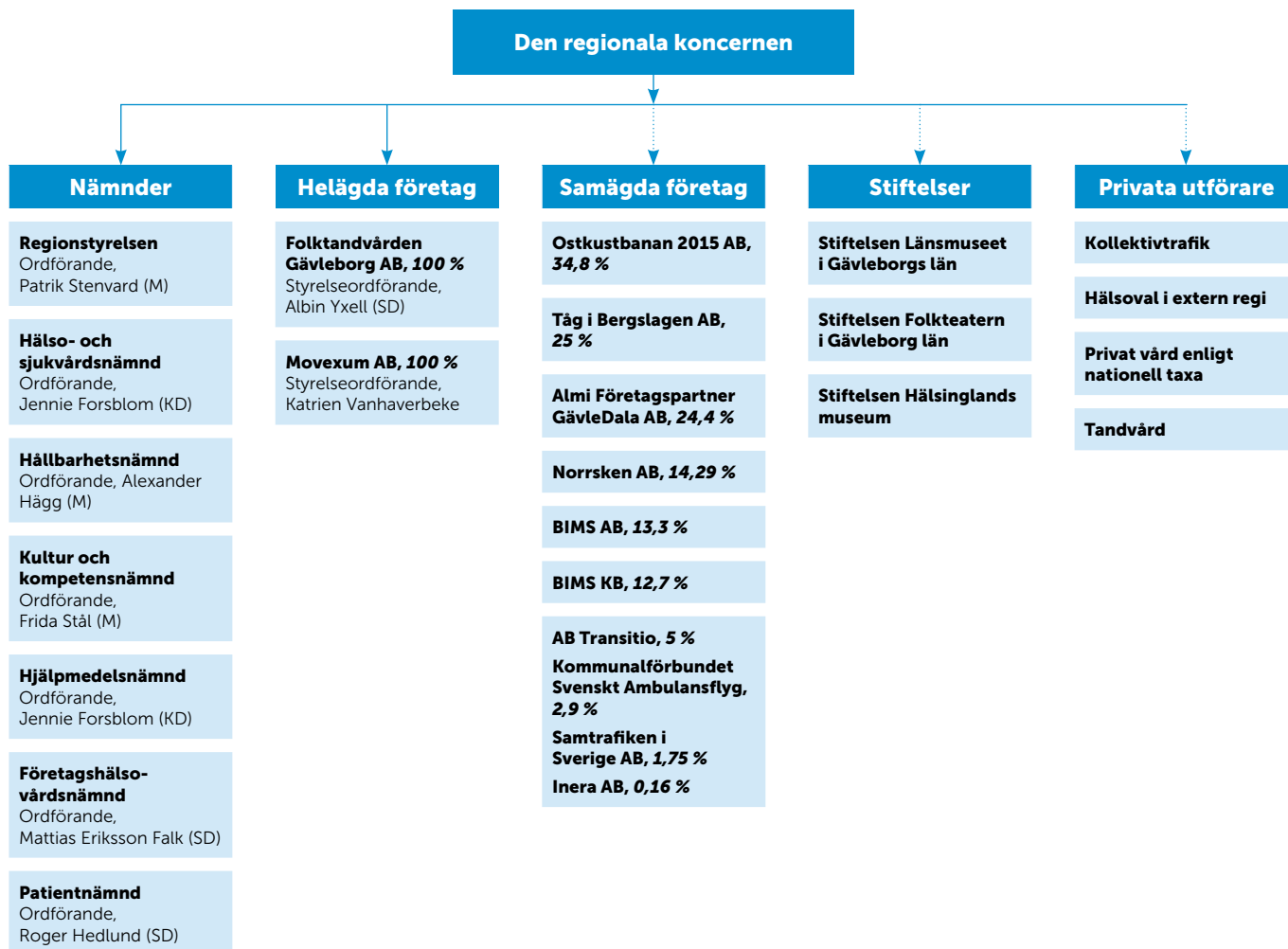
Den regionala koncernen

Den regionala koncernen leds av regionfullmäktige. Ansvar för Region Gävleborgs olika verksamheter ligger hos politiskt tillsatta styrelser och nämnder.

Den samlade verksamheten bedrivs i Region Gävleborgs nämnds- och förvaltningsorganisation. Privata utförare finns inom områdena hälsoval, kollektivtrafik, tandvård samt privat vård enligt nationell taxa. En översikt av verksamheten visas i organisationsschemat på nästa sida.

Regionfullmäktige

Regionfullmäktige är Region Gävleborgs högsta beslutande politiska församling och har 75 ledamöter. Dessa representerar hela Gävleborg och väljs vart fjärde år. Fullmäktige fastställer skatten och Region Gävleborgs budget samt anger övergripande mål och riktlinjer för Region Gävleborgs verksamhet. Regionfullmäktige utser ledamöterna i övriga styrelser och nämnder. Ordförande var Mattias Eriksson Falk (SD). Under 2023 genomförde regionfullmäktige nio sammanträden.

Mandatfördelning regionfullmäktige

Den 15 oktober 2022 tillträdde det nyvalda fullmäktige med denna mandatfördelning.

Mandatfördelning regionfullmäktige (antal)	2022–2026
Socialdemokraterna	25
Sverigedemokraterna	15
Moderaterna	14
Vänsterpartiet	6
Centerpartiet	6
Kristdemokraterna	5
Sjukvårdspartiet	4
TOTALT	75

Efter valet 2022 bildade Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Sjukvårdspartiet en majoritet med 38 mandat i fullmäktige.

Styrelser och nämnder

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen är det ledande politiska förvaltningsorganet och ansvarar för den strategiska planeringen av verksamheten. Styrelsen har det samlade ansvaret för organisationens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har uppsikt över nämnder och bolag inom Region Gävleborgs organisation. Styrelsen bereder ärenden till regionfullmäktige. Styrelsen ansvarar för det regiona-

la utvecklingsuppdraget genom att fastställa en strategi för länets utveckling och att samordna genomförandet. Till regionstyrelsens ansvar hör hälsovalssystemet enligt lagen om valfrihet, tandvård, lokalförsörjning samt IT-utveckling. Styrelsen har det samlade ansvaret för personalfrågor, kompetensförsörjning och forskning. Ordförande var Patrik Stenvard (M).

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Nämnden ansvarar för regionens hälso-och sjukvård, förutom hälsovalssystemet som är regionstyrelsens ansvar. Smittskyddsenheten inom nämnden ska förebygga och minska risken för spridning av smittsamma sjukdomar. Nämnden ska följa externa vårdgivare utanför Hälsovalet. Verksamheten regleras främst av hälso- och sjukvårdslagen samt smittskyddslagen. Utbudet omfattar allt från telefonrådgivning till specialistvård på egna sjukhus till vård vid något av universitetssjukhusen. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska säkerställa att befintliga resurser används på ett effektivt sätt genom att följa upp vårdbehov, vårdkonsumtion och vårdens kvalitet. Ordförande var Jennie Forsblom (KD).

Hållbarhetsnämnden

Hållbarhetsnämnden ansvarar för frågor kring kollektivtrafik, infrastruktur, folkhälsa, bredband och regionalt miljöarbete. Nämnden ska också ha uppsikt över verksamheten som bedrivs i Tåg i Bergslagen AB. Ordförande var Alexander Hägg (M).

Kultur- och kompetensnämnden

Kultur- och kompetensnämnden ansvarar för den regionala kultur- och biblioteksverksamheten och fördelar statliga medel

till regional kulturverksamhet enligt kultursamverkansmodellen. Vidare ansvarar nämnden för arbetsmarknads- och kompetensfrågor. Nämnden ansvarar för folkhögskoleverksamheten vid de tre folkhögskolorna i Bollnäs, Forsa och Västerberg samt beslut om verksamhetsbidrag och utvecklingsbidrag till folkrörelsernas och föreningslivets regionala verksamheter. Inom Kultur Gävleborg bedrivs verksamhet i samverkan med andra aktörer inom regional kultur- och biblioteksverksamhet. Nämnden ansvarar även för världsarvsfrågor och konstsamlingsverksamheten. Ordförande var Frida Stål (M).

Hjälpmedelnsämnden

Nämnden är en gemensam nämnd tillsammans med länets kommuner.

Hjälpmedel SAM utför tjänster samt säljer och hyr ut produkter inom hjälpmedelsområdet för personer som har rörelsehinder, tal- och språksvårigheter samt kognitiva och medicinska funktionsnedsättningar. FoU Valfärd arbetar på uppdrag av medlemmarna med studier, uppföljningar och analyser inom individ- och familjeomsorg, handikappomsorg samt äldreomsorg. På nationell nivå genomförs uppdrag inom det sociala området. Ordförande var Jennie Forsblom (KD).

Företagshälsovårdsnämnden

Företagshälsovårdsnämndens uppdrag grundar sig på de krav som arbetsmiljölagen genom medbestämmandelagens ”leda och fördela ansvar” riktat mot arbetsgivaren, samt i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Systematiskt Arbetsmiljöarbete (SAM). Syftet med den gemensamma Företagshälsoen är att inom ramen för av Region Gävleborgs, Bollnäs, Gävles, Ockelbos, Ovanåkers, Hudiksvalls, Sandvikens, Söderhamns, Hofors och Nordanstigs kommuner givna riktlinjer och med optimalt resursutnyttjande erbjuda Region Gävleborgs och berörda kommuners anställda en god företagshälsovård som i förlängningen bidrar till att man uppnår sina beslutade mål. Ordförande var Mattias Eriksson Falk (SD).

Patientnämnden

Utifrån reglementet för patientnämnden har nämnden till uppgift att fullgöra Region Gävleborgs uppgifter som avses i lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården samt patientsäkerhetslagen och patientlagen. Nämnden utser även stödpersoner enligt lagstiftningen om psykiatrisk tvångsvård.

Nämndens verksamhet omfattar även den kommunala hälso- och sjukvården utifrån avtal med samtliga kommuner inom regionen. Verksamheten bygger på att upprätthålla en god tillgänglighet för att kunna ta emot synpunkter från patienter och närstående men också att avsätta tid för att kunna hantera synpunkterna och göra analyser av inkomna synpunkter. Nämnden har tillika ett uppdrag att göra patientnämnden mer känd av Gävleborgs befolkning och av vårdens medarbetare. Ordförande var Roger Hedlund (SD).

Helägda företag

Folktandvården Gävleborg AB (100 %)

Sedan 2007 bedrivs folktandvården i regionen i aktiebolagsform. Bolagets uppgift är att bidra till att folkhälsan i länet förbättras genom att erbjuda förebyggande, reparativ och habiliterande tandvård. Verksamheten bedrivs vid 18 allmäntandvårdskliniker, 1 akutklinik, 1 tandvårdstrailer och 4 specialistkliniker på 14 orter i länet. Bolaget utför även specialisttjänster inom bl.a. käkkirurgi, tandreglering, tandlossningsjukdomar, barntandvård, bettfysiologi, protetik, röntgen, orofacialmedicin och endodonti.

Medelantal anställda var 427 vilket är 8 fler jämfört med föregående år. Det är framförallt inom gruppen tandläkare som antalet medarbetare ökat på grund av lyckosamma rekryteringar och att medarbetare i större utsträckning valt att stanna kvar hos Folktandvården. Konkurrensen från privata aktörer har varit en utmaning under året samtidigt som tillgången på resurser är begränsad inom framförallt tandhygienist- och tandläkargruppen såväl regionalt som nationellt.

Medelantal anställda	2023	2022
Tandläkare	102	94
Tandhygienister	117	118
Tandsköterskor	161	159
Övrig personal	47	48
Summa	427	419

Antalet behandlade vuxna ökade under året med 367 till 51 869 och antal behandlade inom den fria tandvården ökade med 1 836 till 45 949 jämfört med föregående år. Bolaget har minskat köerna vad avser framförallt den fria tandvården genom prioriterade satsningar och ändrat arbetsätt. Under 2023 ökade intäkterna med 2 procent jämfört med föregående år. Ersättning från Region Gävleborg utgjorde 42 procent av bolagets totala intäkter.

Belopp , MNKR	2023	2022
Totala intäkter	411	406
varav bidrag från Region Gävleborg	172	170
Resultat före dispositioner och skatt	-36	-5
Balansomslutning	121	164
Eget kapital	31	51
Soliditet %	37	46

För Folktandvården Gävleborg AB präglades 2023 av stora ekonomiska utmaningar. Under året har bolaget haft en negativ ekonomisk utveckling. Det är framförallt pensionskostnaderna som ökat till följd av inflationsuppräknings samt effekter av det nya pensionsavtalet. Ökade priser för bland annat el, tandvårdsmaterial, läkemedel och IT-tjänster har också påverkat bolagets kostnader negativt. Med anledning av det ekonomiska läget har åtgärdsplaner tagits fram och arbete gjorts för att vända den ekonomiska utvecklingen.

Movexum AB (100 %)

Movexum AB är ett helägt bolag. Bolagets syfte är att stödja framväxten av fler innovativa företag som genererar tillväxt och hållbar utveckling i Gävleborg. Det ska göras via en så kallad regional inkubator, med lokal närvaro och ett idéflöde från såväl högskola, det offentliga och näringslivet.

Inkubatorn har en central roll och funktion i det regionala innovationssystemet och bidrar därmed till att skapa tillväxt, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Belopp , MNKR	2023	2022
Totala intäkter	19	16
varav bidrag från Region Gävleborg	5	5
Resultat före dispositioner och skatt	0	0
Balansomslutning	7	7
Eget kapital	2	2
Soliditet %	22	21
Medelantal anställda	12	11

Movexum finansieras av Region Gävleborg, Högskolan i Gävle samt kommunerna i Sandviken, Hudiksvall, Söderhamn och Gävle. Verksamheten omfattar hela länet, med noder hos de finansierade aktörerna. Verksamheten har ett medeltal på 12 anställda. Arbetet bedrivs från kontor i Gävle.

Movexum är kvalitetsgranskad av Vinnova och ingår i det nationella inkubatorsexcellensprogrammet, som innebär nationell finansiering till företag i uppstartsfas och dess utveckling via inkubatorn. Därutöver bedriver Movexum regionala utvecklingsprojekt som finansieras av ERUF, Region Gävleborg och Tillväxtverket samt ett internationellt projekt som finansieras via Central Baltic.

Under året har antal utvärderade idéer uppgått till 140 vilket tillsammans med noderna uppgår till 185 unika idéer från Gävleborg totalt. Antal bolag i förinkubatorprogram har varit 14. Antal bolag som varit aktiva i inkubatorprocessen har varit 26, vilket är en ökning med 2 bolag sedan 2022.

Movexum förvaltar tillsammans med regionala inkubatorerna i Västernorrland, Bizmaker, och Dalarna Science Parks Inkubator ett Ängelinvesteringsbolag, Tregion Startup Invest.

Under 2023 har totalt 23 affärsänglar engagerat sig i bolaget Tregion Startup Invest för att göra investeringar i bolag i tidiga skeden. Tregion har under året investerat i 3 startups varav 1 startups kommer från Movexum.

Under året startade Movexum inom Central Baltic, i samarbete med Business Turki i Finland samt Technopol o Estland upp Movexums första internationella projekt/program. Detta är ett förberedande internationellt scaleup-program för att möjliggöra för fler startups att bygga upp sin verksamhet internationellt. 15 företag har genomgått program under 2023, varav 5 Gävleborgsföretag. Omgång 2 startade upp under oktober 2023 med 14 nya bolag varav 4 svenska företag.

Samägda företag och kommunalförbund 2023

Ostkustbanan 2015 AB (34,8 %)

Ostkustbanan 2015 AB bildades i augusti 2015. Bolaget ägs av Region Gävleborg, Region Västernorrland samt 11 kommuner från det båda länen.

Bolagets uppdrag är att påskynda utbyggnaden av dubbelspår på bandelen Härnösand-Gävle. Bolaget arbetar med aktiviteter som visar Norrland, Sverige och Europa och vilken effekt en förbättrad kustjärnväg har för arbetspendlingen, kompetensförsörjningen, näringslivsutvecklingen och hela Sveriges tillväxt. Målet är att bidra till att påskynda beslutet att bygga en ny järnväg mellan Gävle-Sundsvall-Härnösand för att stå klar att användas fullt ut senast 2030.

Tåg i Bergslagen AB (25 %)

Tåg i Bergslagen AB knyter samman de fyra bergsläna Gävleborg, Dalarna, Örebro och Västmanland. Bolaget grundades år 2000 och ägs till lika delar av Region Gävleborg, Region Dalarna, Region Västmanland och Region Örebro.

Tåg i Bergslagen AB:s uppdrag är att driva och utveckla tågtrafik och kollektivtrafik i Bergslagsområdet. Samordning mellan tågen och länstrafikbolagens bussar ska leda till att det ska vara enkelt att resa till och från orter i hela Bergslagen. Tågtrafiken i området är upphandlad.

Almi Företagspartner GävleDala AB (24,4 %)

Bolaget ägs tillsammans med Region Dalarna (24,6 %) och moderbolaget Almi Företagspartner AB (51 %). Almi erbjuder

rådgivning, affärsutveckling och lån till företag med tillväxtpotential. Det gäller såväl företag som är i uppstartsfas som befintliga företag.

Norrskan AB (14,29 %)

Norrskan AB erbjuder datakommunikation via fibernät. Norrskan är en rikstäckande leverantör som har ett nära samarbete med svenska stadsnät. Flera av stadsnäten i Dalarna samt södra och mellersta Norrland är delägare i Norrskan.

BIMS AB (13,3 %) och BIMS KB (12,7 %)

BIMS AB och BIMS KB bildades för att upphandla och förvalta ett gemensamt biljettsystem i Mellansverige. Bolagens verksamheter är att vara ett samordningsinstrument mellan flera län utan eget vinstsyfte och med kostnadsräkning av ägarna.

AB Transitio (5 %)

AB Transitio är ett bolag som samägs av 20 regioner/kollektivtrafikmyndigheter. AB Transitio anskaffar, finansierar och förvaltar spårfordon åt sina ägare. Syftet är främst att optimera ägarnas fordonskostnader samt säkerställa en hög kvalitet och kompetens inom områdena anskaffning, förvaltning och underhåll.

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (2,9 %)

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA) är en nationell organisation där Sveriges 21 regioner är medlemmar. Driftstart av verksamheten skedde under hösten 2021. KSA kommer att utföra alla regionernas flygambulanstransporter med flygplan.

Samtrafiken i Sverige AB (1,75 %)

Samtrafiken i Sverige AB ägs av samtliga regionala kollektivtrafikmyndigheter samt merparten av de kommersiella trafikoperatörerna. I kärnverksamheten ingår dels att koordinera hela landets trafikinformation, exempelvis avgångstider och hållplatser, dels att kombinera olika aktörers trafikdata och biljettformat. Detta ger partnerföretag, ägare och andra organisationer möjlighet att sälja både egna och andras resor.

Inera AB (0,16 %)

Inera AB ägs av regioner, kommuner och SKR Företag AB. Inera samordnar, tillhandahåller och utvecklar sektorsspecifik arkitektur, infrastruktur och plattformar på uppdrag av regioner och kommuner. Inera driver ett antal gemensamma tjänster såsom 1177 Vårdguiden, Nationell patientöversikt och Journalen. Vissa tjänster används av invånare och andra av vårdpersonal.

Stiftelser

Region Gävleborg ingår i kultursamverkansmodellen och fördelar statens medel till kulturen i länet. De tre stiftelserna Länsmuseet i Gävleborgs län, Folkteatern i Gävleborgs län och Hälsinglands museum ingår i kultursamverkansmodellen.

Stiftelsen Länsmuseet i Gävleborgs län

Stiftelsens ändamål är bland annat att förvalta stiftelsens samlingar, arkiv, byggnader och depositioner med mera och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska inom Gävleborgs län bedriva och främja kulturminnesvård på det kulturhistoriska området, utställnings-, konstbildnings- och pedagogisk verksamhet samt utveckla och förnya metoder.

År 2023 fördelade Region Gävleborg bidrag till länsmuseet inom kultursamverkansmodellen på totalt 20 mnkr, varav 12 mnkr var bidrag från Region Gävleborg och 8 mnkr var statliga bidrag.

Stiftelsen Folkteatern i Gävleborgs län

Stiftelsens ändamål är att med fast ensemble eller på annat sätt driva eller organisera konstnärlig teaterverksamhet inom Gävleborgs län. Teatern ska utvecklas i samverkan med länets befolkning. Stiftelsen ska samråda med statliga och kommunala myndigheter samt utveckla samarbetsformer med regionteatrar i angränsade län och övriga kulturinstitutioner, organisationer och organ som företräder samhälls- och kulturlivet.

År 2023 fördelade Region Gävleborg bidrag till Folkteatern inom kultursamverkansmodellen på totalt 35 mnkr, varav 22 mnkr var bidrag från Region Gävleborg och 13 mnkr var statliga bidrag.

Stiftelsen Hälsinglands museum

Stiftelsens ändamål är bland annat att förvalta stiftelsens samlingar, arkiv, byggnader och depositioner med mera och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska bedriva och främja kulturmiljövard, utställnings-, konstbildnings- och pedagogisk verksamhet samt utveckla och förnya metoder inom dessa områden.

År 2023 fördelade Region Gävleborg bidrag till Hälsinglands museum inom kultursamverkansmodellen på totalt 7 mnkr varav 5 mnkr var bidrag från Region Gävleborg och 2 mnkr var statliga bidrag.

Privata utförare

Kollektivtrafik

Region Gävleborg är kollektivtrafikmyndighet för Gävleborgs län enligt lagen om kollektivtrafik samt enligt lagen om färdtjänst och lagen om riksfärdtjänst för de av länets kommuner som överlätit ansvaret till den regionala kollektivtrafikmyndigheten. Detta sker via Hållbarhetsnämnden.

I uppgifterna ingår bland annat att arbeta med strategiska lång- och kortsiktiga planer, att utveckla resmöjligheter och system, att upphandla trafik tjänster av trafikföretag samt att ta fram ett Regionalt Trafikförsörjningsprogram för Gävleborgs län. All trafik var under 2023 upphandlad och den totala kostnaden uppgick till 1 073 mnkr. Kostnaderna för buss uppgick till 626

mnkr vilket var 47 mnkr högre än året innan. Kostnaden för tåg uppgick till 236 mnkr vilket var 30 mnkr högre än året innan. Kostnaden för anropsstyrda trafiken via beställningscentralen, det vill säga sjukresor, färdtjänst, riksfärdtjänst och skolresor uppgick till 211 mnkr vilket var 6 mnkr högre än året innan. De största leverantörerna var Sambus AB, Transdev Nord AB, Vy Buss AB samt Vy Tåg AB.

Hälsoval i extern regi

Enligt lagen om valfrihetssystem i primärvård som infördes år 2010 drevs 16 hälsocentraler i extern regi under 2023. Vid utgången av 2023 var 40,7 procent av länets invånare listade vid extern hälsocentral. Region Gävleborgs totala kostnad för externa hälsocentraler uppgick till 505 mnkr, en ökning med 2,1 procent jämfört med föregående år. Kostnader för förmånsläkemedel förskrivna av dessa hälsocentraler uppgick till 114 mnkr jämfört med 107 mnkr 2022, en ökning med 6,8 procent. Dom 4 största privata aktörerna var Praktikertjänst AB, Capio AB, Doktorama AB och Premicare Layer AB.

Privat vård enligt nationell taxa

Under 2023 bedrevs privat vård avseende specialistvård och sjukgymnastik genom upphandling och med samverkansavtal enligt nationell taxa. Kostnaden för denna vård var 33 mnkr inklusive medicinsk service, en ökning med 4,0 mnkr jämfört med föregående år.

Tandvård

Kostnaden för regionfinansierad vuxentandvård uppgick till 37 mnkr under 2023 vilket var en ökning med 3 mnkr jämfört med 2022. Kostnaden för barntandvård uppgick till 83 mnkr, vilket var samma kostnad som under 2022. Den största aktören inom både vuxentandvård och barntandvård är det helägda bolaget Folk tandvården Gävleborg AB.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Ekonomiskt läge

Under 2023 har den höga inflationen och stigande räntor urholkat köpkraften för hushåll och påverkat lönsamheten negativt för vissa företag, vilket har medfört att den globala tillväxten bromsat in. Även den svenska konjunkturen försvagades under 2023 och nedgången beräknas fortsätta under 2024. Enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) bedömning i december 2023 var BNP-tillväxten i Sverige negativ med 0,3 procent 2023. För 2024 är prognosen en ökning med 0,5 procent. Det är svagare än i omvärlden beroende på den höga räntekänsligheten, det vill säga hög skuldsättning och korta räntebindingstider, som präglar svensk ekonomi. Ökade räntor och levnadsomkostnader har lett till en stor nedgång för bostadsinvesteringarna, som förutspås vara låga under en längre tid.

De senaste månaderna har främst lägre energi- och råvarupriser inneburit att inflationen minskat och flera centralbanker, däribland den svenska Riksbanken, indikerar att räntetoppen har nåtts. Lägre importpriser och en starkare valutakurs för den svenska kronan bedöms bidra till att inflationen fortsätter att sjunka under 2024. 2023 uppgick inflationen enligt KPIF (KPI med fast ränta) till 6,1 procent i årsmedelvärde och för 2024 beräknas den av SKR till 2,4 procent. Fallande inflation och räntor, stigande reallöner och förstärkning av den globala tillväxten under 2024 väntas enligt bedömare som SKR och Konjunkturinstitutet (KI) innebära att konjunkturen vänder till en uppgång under 2025.

Arbetsmarknad och utbildningsnivå

Sysselsättningen började minska under hösten 2023 och arbetsmarknaden bedöms fortsätta försvagas fram till slutet av 2024. Detta kan motverkas till viss del av att företagen behåller personal för att kunna möta efterfrågan då konjunkturen vänder. Arbetslösheten i riket som andel av arbetskraften uppgick i årsmedelvärde till 6,4 procent 2023. I december 2023 prognostiserade KI 8,4 procent för 2024. Under 2025, när konjunkturen enligt bland andra SKR och KI förväntas vända uppåt, beräknas sysselsättningen åter öka.

I Gävleborg har arbetslösheten stadigt minskat sedan våren 2020 och uppgick under 2023 till 7,1 procent i årsmedelvärde i befolkningen 18–64 år. Arbetslösheten för utrikes födda var den högsta i landet liksom ungdomsarbetslösheten, som påverkas av konjunkturen. Utbildningsnivån i Gävleborg är generell låg, vilket är en förklaring till den högre arbetslösheten. 2022 hade 36 procent av befolkningen i åldern 25–64 år någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 46 procent i riket.

Under 2023 ökade skatteintäkterna för Region Gävleborg mer än budgeterat. Förbättringen på arbetsmarknaden jämfört med året innan har inneburit att lönesumman ökat stort. Även höjda garantipensioner och vissa andra pensioner har bidragit. Den inbromsning av arbetsmarknaden som inletts medför att antalet arbetade timmar minskar. Detta leder till en långsammare utveckling av skatteunderlaget under 2024. Den högre arbetslösheten i länet skulle på sikt kunna leda till utflyttning och därmed lägre skatteintäkter, om möjligheterna att få arbete är bättre i andra delar av landet.

Befolkning

Den 1 november 2023 hade Gävleborg 286 085 invånare. Det var en minskning med 1 346 personer jämfört med samma tidpunkt 2022. I Gävle ökade befolkningen men i övriga kommuner minskade den. De kommande åren förväntas antalet invånare i arbetsför ålder minska medan antalet invånare som är 80 år och äldre bedöms öka. Det innebär att skatteunderlaget kommer att växa långsammare, vilket leder till att Region Gävleborgs intäkter ökar i lägre takt. Samtidigt kan en högre andel äldre även innebära högre kostnader, om inte behovet av hälso- och sjukvård skjuts uppåt i åldrarna.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

För att förstå Region Gävleborgs resultat och ställning är det nödvändigt att ha kunskaper om riskerna för organisationen. De mest väsentliga risker som identifierats presenteras i nedanstående tabell. Vissa kompletterande kommentarer finns i anslutning till tabellen.

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
OMVÄRLDSRISKER Högre inflation	Den senaste tiden har energiprisernas utveckling bidragit till att dämpa inflationen. De flesta bedömare beräknar att inflationen fortsätter falla under 2024. Om priserna på framförallt energi eller andra priser, som t.ex. fraktpriser, ökar i högre takt än prognostiserat, kan inflationen bli högre än enligt nuvarande bedömningar. Detta kan påverka kostnadsutvecklingen för Region Gävleborg.	Region Gävleborg	Åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen, se nedan. Därefter beaktande i kommande budget av ökade kostnader.
Lägre skatteintäkter jämfört med budget/plan	Mer åtstramande penningpolitik med fler räntehöjningar på grund av högre inflation än prognostiserat, kan innebära att efterfrågan dämpas ytterligare. Detta kan leda till att arbetsmarknaden försämras mer och lågkonjunkturen blir djupare än väntat. En svagare tillväxt i Europa eller en fördjupad fastighetskras i Kina kan minska efterfrågan på svensk export och leda till lägre investeringar, vilket också kan försvaga arbetsmarknaden mer än väntat. Om dämpningen av konjunkturen blir längre eller djupare än vad som i nuläget förutspås, kan skatteintäkterna bli lägre än enligt nuvarande prognoser.	Region Gävleborg	Åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen, se nedan. Därefter beaktande i kommande budget av lägre skatteintäkter.

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
VERKSAMHETSRIKES			
Demografi	När det föds färre barn och medellivslängden ökar, ökar andelen äldre. Detta innebär att färre ska försörja fler och leder till utmaningar för välfärdssystemen, som är utformade för att en större andel av befolkningen är i arbetsför ålder. Det kan innebära svårigheter att rekrytera personal. Samtidigt kan behovet av hälso- och sjukvård bli större, om inte vårdbehovet förskjuts uppåt i åldrarna.	Region Gävleborg	Öka produktiviteten. Öka sysselsättningsgraden på arbetsmarknaden till exempel att fler arbetar längre innan pension samt att öka sysselsättningen i yngre åldrar. Arbeta för att så många som möjligt ska arbeta heltid fram till pensionen. Fortsätta aktiviteter för att rekrytera personal, se nedan. Digitalisering.
Kompetensförsörjning	Om egen personal eller specialistkompetens inte finns att tillgå i tillräcklig utsträckning kan mer vård behöva köpas från externa aktörer, personal hyras in eller vård skjutas fram. Det kan också leda till att patienter söker vård i andra regioner eller hos externa aktörer. Ytterligare effekter, som avser personal i andra verksamheter än hälso- och sjukvården, kan bli att digitalisering samt införande av nya IT-system eller arbetssätt drar ut på tiden.	Region Gävleborg	Arbeta för en hälsofrämjande arbetsmiljö. Kommunicera Gävleborgskraften, som visar på Region Gävleborgs styrkor och symboliserar organisationens samlade kraft. Använda en regiongemensam modell för kompetensplanering som tagits fram under 2022. Uppdragsutbildning till bland annat sjuksköterska och vidareutbildad sjuksköterska där medarbetare får studera med lön. Ge studenter en bra praktik eller klinisk utbildning och erbjuda anställning. Förbättra resultatet av rekryteringsinsatser genom skräddarsydda kampanjer mot specifika målgrupper. Arbeta för mindre beroende av inhyrd personal och ge kontinuitetsersättning till vissa sjuksköterskegrupper med sammanhängande tillsvidareanställning.
Civil beredskap	Covid -19-pandemin samt konflikter i omvärlden har under perioder orsakat brist på materiel för bland annat regioner och kommuner. Cyberangrepp med betydande konsekvenser har på senare tid drabbat företag, myndigheter, organisationer med flera. En god civil beredskap är av stor betydelse för att verksamheten ska kunna fortsätta bedrivas vid externa händelser som påverkar Region Gävleborg.	Region Gävleborg	Via bland annat överenskommelser med staten pågår förstärkning inom områden som försörjningsberedskap för läkemedel, hälso- och sjukvårdens beredskap samt förstudie om krigsorganisation och dess bemanning. Krav om beredskap ställs på leverantörer vid upphandling. Samarbete mellan verksamheten, logistikorganisationen, inköpsorganisationen och leverantörer för att säkerställa tillgång till materiel. Genom informationsklassning och riskanalyser sätta relevant skydd för olika typer av information samt vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas. Information och utbildning till medarbetare om informationssäkerhet.
Kostnadsutveckling	Kostnadsutvecklingen under 2023 var 9,5%, jämfört med 0,2% 2022 och 8,6% 2021. Ökningen berodde främst på ökade pensionskostnader samt ökade kostnader för kollektivtrafik på grund av inflationen. Den berodde också bland annat på ökade kostnader för inhyrd personal samt köpt vård. Ökningen under 2021 berodde till viss del på ändrade livslängdsantaganden vid beräkning av pensionskulden och är den främsta anledningen till den låga utvecklingen 2022. En låg kostnadsutveckling är av stor betydelse för den ekonomiska situationen.	Region Gävleborg	Genomföra beslutade åtgärder inom administrationen, kollektivtrafiken, hälso- och sjukvården med flera verksamheter. Arbete för mindre beroende av inhyrd personal. Fokus inom alla verksamheter på ekonomisk återhållsamhet. Genomföra aktiviteter för att ta del av riktade statsbidrag till lägsta möjliga kostnad. Effektiviseringar.
FINANSIELLA RISKER			
Marknadsrisk	Värdenedgång för finansiella placeringar påverkar Region Gävleborgs långsiktiga betalningsförmåga.	Region Gävleborg	Begränsningar av riskfyllda placeringar. Diversifierade investeringar.
Valutakursrisk	Värdet på tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknat till svenska kronor förändras då valutakurser ändras. Stärkt valuta ger lägre vinst. Exponerad mot USD och EUR.	Region Gävleborg	Investera i SEK. Valutasäkra enligt fastställda nivåer.
Likviditetsrisk	Ett finansiellt instrument som inte går att köpa eller sälja vid en avsedd tidpunkt. Avser främst icke-standardiserade finansiella instrument.	Region Gävleborg	Investera i traditionella aktie- och räntefonder. Begränsa hur mycket som får investeras i andra typer av värdepapper.
Kreditrisk	Placerad likviditet går förlorad. Motparters kreditvärdighet försämras.	Region Gävleborg	Placerar i räntefonder med snittbetyg om lägst hög till medelhög kreditvärdighet, så kallad investment grade.
Operativ risk	Inte ha ändamålsenliga interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller andra externa händelser.	Region Gävleborg	Upprätta dokumentation, rutiner och kontrollfunktioner. Granska förvaltningen ur ett operativt perspektiv.

Finansiella risker

I de av fullmäktige beslutade direktiv för finansförvaltningen och direktiv för förvaltning av pensionsfond beskrivs riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten och pensionsmedelsförvaltningen. Inom ramarna för direktiv för finansförvaltningen finns inga lån eller placeringar. Pensionsmedelsförvaltningen är exponerad mot ovan beskrivna finansiella risker.

Inom pensionsmedelsförvaltningen hanteras riskerna utifrån de mandat som ges i direktivet, bland annat genom att arbeta utifrån en normalportfölj som är fördelad mellan räntefonder, aktiefonder och alternativa investeringar. Där regleras möjligheten till att handla med alltför riskfyllda tillgångar och när regionen ska valutasäkra vid handel i utländsk valuta. Det finns även restriktioner inom respektive delportfölj för ytterligare diversifiering och riskkontroll.

Normalportföljen utvärderas regelbundet och är grunden till placeringsstrategin. Pensionsmedelsförvaltningen följs upp månadsvis och dialoger förs löpande med fondförvaltarna. Direktivet och normalportföljen revideras minst vartannat år. Under löpande år kan styrelsen vid behov besluta om förändringar i eller avvikelser från placeringsdirektivet, exempelvis med hänsyn till aktuella förhållanden inom Region Gävleborg eller med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna.

Pensionsmedel och pensionsförpliktelser

Förvaldade medel uppgick den 31 december till 6 533 mnkr, en ökning med 58 mnkr jämfört mot föregående år. Under året minskades placeringarna med 370 mnkr för att stärka regionens likvida medel till följd av stora investeringar. Förvaltningen har gett en positiv avkastning om 6,7 procent. Både aktier och räntor hade positiv avkastning om 11,4 procent respektive 7,3 procent. Den alternativa portföljen som inkluderar investeringar i fastighetsfond, hedgefond och onoterade aktier samt infrastruktur hade en negativ avkastning om 3,9 procent till följd av valutaeffekter samt nedskrivningar i fastighetsinnehav i spåren av stigande ränteläge. Att svenska kronan stärktes mot amerikanska dollarn gav en negativ effekt på fonden och framför allt globala aktier.

Regionens pensionsmedel ska förvaltas långsiktigt och trygga regionens pensionsutbetalningar. Det övergripande förvaltningsmålet har sin utgångspunkt från regionens finansiella ställning. Avkastningsmålet uppgår reellt till 3 procent per år (avkastning efter inflation). Sedan 2005 har fonden gett en årlig avkastning om 6,1 procent. Marknadsvärdet på tillgångarna var 1 574 mnkr över anskaffningsvärdet på 4 959 mnkr.

För vidare information avseende pensionsförpliktelser se not 16, Pensionsförpliktelser och pensionsskuld.

Händelser av väsentlig betydelse 2023

Året har fortsatt präglas av hög inflation och höga räntenivåer. Inflationen påverkar regionen direkt i form av högre kostnader. Indexparametrar i gällande avtal har haft en inte obetydlig påverkan på regionens ekonomi. Årets lönerörelse landade på historiskt höga nivåer. Även om regionen själv inte har några lån, har räntenivån indirekt påverkan på våra kostnader. Pensionskostnaderna var också påverkade av inflationen på grund av den höga förändringen av prisbasbeloppet som var 8,7 procent. Ett antal åtgärder pågår för att komma i ekonomisk balans under 2025. En åtgärd för att minska kostnadsutvecklingstakten är ett beslut om kostnadsminskningar inom den centrala administrationen. Ett

antal åtgärder har identifierats, vilket bland annat resulterat i att vissa naturliga avgångar inte ersätts.

Ett arbete med att begränsa möjligheterna till välfärdsbrottlighet har påbörjats.

Investeringarna i våra sjukhus har kommit igång på allvar. I Hudiksvall pågår nu även byggnation av en ny teknikbyggnad, där robusthet och redundans fått ökat fokus. I Gävle står evakueringsmodulerna färdiga. Under hösten välkomnade kirurg- och urologmottagningen samt ögonmottagningen sina första patienter i de nya lokalerna i mittemot helikopterplattan. Ett erosionskydd längs med Gavleån har uppförts, ett arbete som tillfälligt fick avbrytas på grund av mycket höga vattenflöden. Det första spadtaget har tagits för påbyggnad av en av de centrala byggnaderna vid Gävle sjukhus. Tidigare beslutad upprustning av våra folkhögskolor pågår. Investeringsnivån har också haft inverkan på regionens likviditet.

Under perioden har folkhögskolefilialen i Söderhamn lagts ned. Deltagarveckorna har sjunkit till följd av minskade statsanslag.

Den 1 september tillträdde en ny hälso- och sjukvårdsdirektör. Region Gävleborg arbetar aktivt med att förbättra tillgängligheten för våra patienter efter pandemin och under året presenterades siffror som visar att regionen når mycket goda resultat, näst bäst i Sverige.

Min vård Gävleborg har nu även införts för barn. Med Min vård Gävleborg kan invånare, som är listad på en hälsocentral i Gävleborgs län, använda digital kommunikation med vården när det är möjligt och fysiska besök när det behövs. Det är också ett led i omställning till god och nära vård i syftet att uppnå kontinuitet och bidra till hälsofrämjande insatser.

Arbetet med framtidens vårdinformationssystem fortgår, men tidpunkten för införandet har senarelagts.

Från och med hösten 2023 bidrar Region Gävleborg till regionala hornhinnebanken i Region Örebro.

Lokalerna vid Teknikparken har sagts upp då vi bedömer att de inte längre behövs.

Från och med 1 oktober gäller att all personal ska ha minst elva timmars dygnsvila. I vissa delar av regionens verksamhet får detta stor påverkan på schemaläggning.

Från och med samma datum inleddes en utfasning av inhyrd personal. Det är en åtgärd som både ska bidra till en god arbetsmiljö och en lägre kostnadsutvecklingstakt.

En ny regional besöksnäringstrategi har arbetats fram i bred samverkan med länets kommuner

Den 25 januari var stora delar av stadstrafiken i Gävle inställd efter att bussarna tankats med felaktig drivgas. Endast 12 av de 46 bussar som ska trafikera Gävle var i drift.

Under augusti rasade banvallen på grund av kraftigt regn på sträckan mellan Hudiksvall och Iggesund vilket medförde stora trafikstörningar.

Den 10 december startade ett nytt avtal i Gästrikland vilket innebar en omfattande trafiksatsning i Sandvikens stadstrafik. Starten har inneburit vissa utmaningar kopplat till laddinfrastrukturen.

Under perioden har inget köp, försäljning, etablering eller nedläggning av verksamhet skett utöver ovan nämnda folkhögskolefilial. Inga större omstruktureringar har skett. Regionen tecknar löpande nya avtal. Konkurrensverket har till förvaltningsrätten den 21/12-23 ansökt om upphandlingsskadeavgift om 10 mkr för Region Gävleborg.

Styrning och uppföljning av Region Gävleborgs verksamhet

I Region Gävleborg är den regionala koncernen den övergripande styrenheten. Med den regionala koncernen avses regionfullmäktige, regionstyrelsen, samt nämnder och bolag. I förvaltningsberättelsens avsnitt Den regionala koncernen beskrivs organisationen samt roller och ansvar på olika nivåer närmare.

Styrning

I budget 2023 och ekonomisk plan 2024–2025 finns övergripande mål och riktlinjer för verksamheten, som legat till grund för styrningen. I dokumentet anges fem politiskt prioriterade målområden: trygg och säker vård, lätt att resa i Gävleborg, medarbetare som trivs på jobbet, en region med tillväxt samt ansvarsfull ekonomi.

Andra styrande dokument är strategier, policys, planer och program. De kompletterar de övergripande målen i budgeten och anger inriktningen inom specifika verksamheter eller områden. Några exempel på dokument som är beslutade i regionfullmäktige är Regional utvecklingsstrategi, Personalpolicy, Miljöprogram och Regionalt Trafikförsörjningsprogram.

Förutsättningarna för nästa års budget samt ekonomisk plan för de följande två åren anges i Budget- och planeringsförutsättningarna, som beslutas av regionstyrelsen. Där beskrivs utgångspunkter för bland annat politiska prioriteringar, verksamhetens mål, beslutsprocess, anvisningar till nämnder, ekonomiska förutsättningar, ekonomiska planeringsramar samt investeringsramar.

Utifrån Budget- och planeringsförutsättningarna upprättar nämnder och regionstyrelsen årsplaner, som beskriver hur de politiska prioriteringarna omsätts inom ramen för styrelsens och respektive nämnds uppdrag. Årsplanen beslutas av respektive nämnd/styrelse.

Budget och ekonomisk plan, som avser kommande år samt en plan för de därpå följande två åren, beslutas av regionfullmäktige.

Den anger inriktningen för alla verksamheter i Region Gävleborg samt de politiska prioriteringarna. Den innehåller också riktlinjer för god ekonomisk hushållning, finansiella mål, skattesats, resultatbudget, kassaflödesbudget, balansbudget, budgetramar för styrelse och nämnder samt investeringsbudget. Utgångspunkter är bland annat budget- och planeringsförutsättningarna, regionstyrelsens och nämndernas årsplaner, regionstyrelsens resultatprognos för innevarande år samt regionfullmäktiges långsiktiga finansiella mål. Efter regionfullmäktiges budgetbeslut beslutar styrelse och nämnder om ramfördelning inom sina respektive ansvarsområden.

För Region Gävleborgs hel- och delägda bolag har regionfullmäktige beslutat om bolagsordning och ägardirektiv. I bolagsordningen regleras bland annat ändamål och föremål för bolagets verksamhet, styrelse, revisorer samt årsstämma. I ägardirektiven regleras bland annat bolagets relation till ägaren, regionfullmäktiges ställningstagande, bolagets verksamhet, ekonomiska mål, ekonomisk rapportering samt information och dialog med ägaren. Regionstyrelsen utövar ägarstyrning över bolagen genom löpande uppföljningar och ägardialog, inhämtande av uppgifter avseende bland annat verksamhet, ekonomi och intern kontroll samt genom representation i bolagens styrande forum.

Uppföljning

Regionstyrelsen svarar för löpande uppföljning av nämndernas och verksamhetens effektivitet. Utgångspunkt för uppföljningen är målen i Budget och ekonomisk plan. Regionstyrelsen har särskilt ansvar för uppföljning av ekonomi, intern kontroll och finansförvaltning. Styrelsen har inhämtat information från nämnderna månadsvis och behandlat ekonomisk månadsrapport varje månad med undantag för juni. För perioden januari–mars upprättar regionstyrelsen finansiell rapport och för perioden januari–augusti delårsrapport i enlighet med lagstiftning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Delårsrapporten ska ge en rättvisande bild av verksamheten under perioden och även innehålla en årsprognos. Vid behov ska åtgärder för en ekonomi i balans redovisas. Rapporten ska lämnas till regionfullmäktige senast den 31 oktober.

För helåret upprättar regionstyrelsen årsredovisning i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed, där bland annat verksamhetens mål och de finansiella målen i budgeten följs upp samt den ekonomiska ställningen redovisas. Årsredovisningen ska lämnas till regionfullmäktige och fullmäktiges revisorer senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser. I samband med delårsrapporter och årsredovisning redovisar nämnderna sin medelsförvaltning, som också innehåller uppföljning av verksamhetsmål, till regionstyrelsen.

De helägda bolagen ska enligt ägardirektiven följa Region Gävleborgs koncernövergripande anvisningar för ekonomisk rapportering. Ägarmöten ska hållas minst två gånger per år för Folkandvården Gävleborg AB och minst en gång per år för Movexum AB. Rapportering och ägarmöten ska bland annat innehålla uppföljning av verksamhetens mål och ekonomiska mål samt viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på bolagets verksamhet.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Regionfullmäktige har antagit Reglemente om uppföljning, som syftar till att skapa förutsättningar för regionstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt samt reglera styrelsens återrapportering till regionfullmäktige. Det reglerar också regionstyrelsens, nämndernas och bolagens arbete med den interna kontrollen.

Regionstyrelsen har beslutat om Regler för regionstyrelsens uppsiktsplikt, som beskriver vad uppsiktsplikten omfattar samt hur den ska utövas. Enligt reglerna ska regionstyrelsen genom ett beslut om nämndernas redovisning av medelsförvaltning för perioden januari - december pröva om uppsiktsplikten är uppfylld. Styrelsen ska ta ställning till om verksamheten bedrivits ändamålsenligt utifrån reglementet, om målen uppfyllts utifrån relevanta beslut fattade av regionfullmäktige samt om den ekonomiska situationen är tillfredsställande. Regionstyrelsen ska också en gång per år få en skriftlig rapport över verksamheten i majoritetsägda bolag. Utifrån rapporten ska regionstyrelsen i ett beslut pröva om bolaget bedrivit en verksamhet som är förenlig med de fastställda ändamålen och ligger inom ramen för de kommunala befogenheterna. Regionstyrelsen ska informera fullmäktige om sitt ställningstagande samt lämna förslag till nödvändiga åtgärder och själv vidta nödvändiga åtgärder, om styrelsen finner att bolagens verksamhet inte uppfyller kraven i kommunallagen.

Enligt kommunallagen, 6 kap 6 §, ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Vidare ska de se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Enligt Reglemente om uppföljning ska nämnder och bolag anta en internkontrollplan, som ska baseras på en riskbedömning, inför varje verksamhetsår. De ska årligen rapportera till regionstyrelsen en analys och utvärdering av sina system och rutiner för internkontroll, resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen samt antagen internkontrollplan för kommande verksamhetsår. Som stöd för nämndernas arbete med den interna kontrollen har regionstyrelsen beslutat om direktivet Intern styrning och kontroll i Region Gävleborg.

Regionstyrelsen ska utvärdera Region Gävleborgs samlade system för intern kontroll och rapportera till regionfullmäktige. Rapporteringen ska vid behov innehålla förslag på åtgärder för förbättring av regiongemensamma rutiner.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av måluppfyllelse

För bedömning av måluppfyllelsen används symbolerna:

- UPPFYLLT
- DELVIS UPPFYLLT
- EJ UPPFYLLT

Finansiella mål

För god ekonomisk hushållning har finansiella mål särskilt angetts av regionfullmäktige i budget 2023. Verksamheten ska ha en långsiktig betalningsförmåga och klara perioder av underskott. Tillgångarna i verksamheten finansieras dels med eget kapital och dels med externa skulder. En större andel eget kapital ger en bättre handlingsberedskap att möta till exempel konjunktursvängningar. Soliditet är ett mått på ekonomisk styrka på lång sikt som påverkas framför allt av resultatnivån. En förstärkning av soliditeten innebär att regionen ökar andelen av sina egenfinansierade tillgångar. Bedömningen är att med anledning av att pensionskostnaderna 2023 och 2024 är påverkade av överinflation, det vill säga en uppräkning med 8,7 respektive 6,3 procent

jämfört med Riksbankens inflationsmål på 2,0 procent, kan soliditeten tillåtas att minska från 46,9 procent den 31 december 2021. Ökade byggnadsinvesteringar inom ramen för Framtidsbygget innebär behov av långfristig upplåning under 2024–2025 samt ytterligare några år därefter, vilket också påverkar soliditeten negativt. Avyttring av finansiella placeringar är ett alternativ till långfristig upplåning. Region Gävleborg ska långsiktigt redovisa ett positivt resultat för att inflationssäkra det egna kapitalet, klara framtida pensionsåtaganden, vidmakthålla anläggningstillgångar genom reinvesteringar samt skapa utrymme för att klara oförutsedda kostnader eller minskade skatteintäkter. Det långsiktiga resultatmålet uppgår till 2 procent, inklusive värdeförändring av kortfristiga finansiella placeringar, av verksamhetens nettokostnad. Detta har bedömts vara förenligt med god ekonomisk hushållning. Med anledning av överinflationen under 2023 och 2024 kan resultatet tillåtas understiga 0 procent under dessa år. Respektive verksamhet ska bedrivas inom de budgetramar som regionfullmäktige har tilldelat.

Per den 31 december uppgick soliditeten till 41,2 procent. Soliditet inklusive ansvarsförbindelse uppgick till 4,2 procent. Resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader var negativt. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till -680 mnkr. Hälso- och sjukvårdsnämnden, Hållbarhetsnämnden, Kultur- och kompetensnämnden samt Patientnämnden redovisade underskott medan övriga nämnder redovisade en ekonomi i balans eller överskott. Extern långfristig upplåning förelåg ej. Med anledning av att årets resultat understeg budgeterat resultat anses inte målen för soliditet samt resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader vara uppfyllda. Målet om att verksamheten ska bedrivas inom budgetramarna är inte uppfyllt. Den finansiella ställningen bedöms vara stark vid årets utgång.

Verksamhetens mål

I Budget 2023 och ekonomisk plan 2024–2025 anges fem politiskt prioriterade målområden: trygg och säker vård, lätt att resa i Gävleborg, medarbetare som trivs på jobbet, en region med tillväxt samt ansvarsfull ekonomi. Det är Region Gävleborgs plan för verksamheten under budgetåret med mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Här följer en samlad bedömning av måluppfyllelsen för respektive målområde. För ytterligare redovisning av arbetet med verksamhetens mål, se avsnitten Uppföljning av budgetindikatorer samt Redovisning av politiska uppdrag.

Trygg och säker vård ●

Regionfullmäktige beslutade i juni om Handbok för Hälsoval under 2024. Under hösten fortsatte arbetet med att utforma kommande Hälsovalshandböcker. Utifrån en politisk dialog i Hälsovalsutskottet samt med vårdgivare och representanter från intresseorganisationer har ett förslag till Hälsovalshandbok 2025 tagits fram, som Hälsovalsutskottet den 21 december beslutade att skicka ut på remiss.

Tillgängligheten till hälso- och sjukvård i Region Gävleborg enligt den nationella vårdgarantin har under året uppfyllts i flertalet delar. Andel patienter inom offentlig primärvård som fick medicinsk bedömning inom 3 dagar av legitimerad personal var 88 procent jämfört med målvärdet som var 90 procent. Andelen som väntade 90 dagar eller kortare till ett första besök inom specialiserad vård var 78 procent och målvärdet var 77 procent. 77 procent väntade, efter beslut om behandling, 90 dagar eller

MÅLUPPFYLLELSE ● Uppfylld ● Delvis uppfylld ● Ej uppfylld

kortare innan de fick operation eller annan åtgärd. Målvärdet var 76 procent. Andelen genomförda första besök, utredning och behandling inom 30 dagar inom BUP var 90 procent jämfört med målvärdet som var 72 procent.

Arbetet för en God och Nära Vård tillsammans med länets kommuner har fortsatt. För ökad närvaro på landsbygden och mer tillgänglig vård genom digitala verktyg, har en förstudie om servicehubbar genomförts. Det har också startats upp en referensgrupp med invånare för delaktighet i fortsatt utveckling av Min Vård Gävleborg. Exempel på arbeten som pågår är fast vårdkontakt i primärvården, samarbeten mellan specialister från sjukhusen och hälsocentralerna, införande av den digitala vårdtjänsten Min Vård Gävleborg samt mobila team.

Framtidsbygget har fortskridit i syfte att skapa moderna, flexibla och ändamålsenliga lokaler för hälso- och sjukvården, som främjar de arbets sätt som utvecklas inom god och nära vård. De ytterligare investeringar och anpassningar på sjukhusen som behövs för verksamhetens utveckling har också genomförts löpande. I Budget 2024 och ekonomisk plan 2025-2026 fick regionstyrelsen i uppdrag att revidera Region Gävleborgs lokal-försörjningsplan i syfte att säkerställa behovet av lokaler på kort och lång sikt.

I arbetet för en jämlik vård har förlossningsverksamheten arbetat tillsammans med vuxenpsykiatrien med målriktade insatser för gravida kvinnor med psykisk ohälsa. Patienternas upplevelse av kontakten med hälso- och sjukvården mäts i den Nationella Patientenkäten (NPE). Resultat från mätningen 2023 finns tillgängligt för specialiserad somatisk vård, medan primärvårdens resultat redovisas först under hösten 2024. Jämfört med den senaste mätningen, som genomfördes under 2021, har värdena för den specialiserade somatiska vården försämrats något. För öppenvården var utfallet för patienternas helhetsintryck 89,5 procent. Målvärdet liksom utfallet i mätningen 2021 var 91,5 procent. För slutenvården var utfallet för patienternas helhetsintryck 88,4 procent. Målvärdet liksom utfallet i mätningen 2021 var 90,5 procent. Resultaten indikerar att Region Gävleborg behöver fortsätta arbete med personcentrerad vård för att göra patienten delaktig.

För patienter som vid utskrivning från sjukhus behöver insatser både från Region Gävleborgs hälso- och sjukvård samt berörd kommun ska en samordnad individuell planering (SIP) genomföras. Utvecklingen av samverkan mellan primärvård, somatisk vård och kommunal vård följs bland annat upp genom att följa hur många SIP som upprättas. För 2023 var målet att 10 procent fler SIP än under 2022 skulle genomföras. Målet uppnåddes då 17 procent fler SIP upprättades. Antalet oplanerade återinskrivningar var dock några fler jämfört med föregående år, 5 612, jämfört med 5 276.

Inom patientsäkerhetsområdet riktas fokus bland annat på andel ineliggande patienter med vårdrelaterade infektioner. Under 2023 har denna varit högre än målvärdet, 10,2 procent jämfört med 7,0 procent. Analys av resultaten har visat ett ökande antal fall där vårdrelaterade infektioner redan fanns vid inläggning på sjukhus. Vidare analyser kommer att göras samt ett arbete tillsammans med kommunerna för att ta fram åtgärder. Under året har en handlingsplan med åtgärder för att förbättra avvikelshantering och patientsäkerhet inom vuxenpsykiatri tagits fram. De brister som funnits har åtgärdats. Under året minskade överbeläggningar inom psykiatrisk slutenvård och uppgick till 0,5 procent av disponibla vårdplatser, vilket är betydligt lägre än målvärdet på högst 1,45 procent.

Den sammantagna bedömningen av måluppfyllelsen för målområdet är att det är delvis uppfyllt.

Lätt att resa i Gävleborg ●

Aktiviteter för att förbättra tillgängligheten till kollektivtrafiken har genomförts, bland annat utveckling av Bollnäs stadstrafik, samt erbjudande om att prova på kollektivtrafik. Marknadsandelen för kollektivtrafiken, det vill säga kollektivtrafikens andel av det motoriserade resandet i länet enligt Kollektivtrafikbarometern från Svensk Kollektivtrafik, ökade under 2023 till 15,6 procent, jämfört med 13,2 procent för 2022. Enligt samma undersökning var 69,0 procent av resenärerna inom kollektivtrafiken nöjda jämfört med målet som var 68,0 procent och föregående år då 67,0 procent var nöjda. 73,2 procent av resenärerna kände sig trygga, vilket var högre än målet på 66,0 procent och föregående år då 65,0 procent kände sig trygga. Dialog med trafikföretagen om trygghetsskapande åtgärder pågår och ett trygghetsnätverk är bildat, där X-trafik och alla trafikföretag ingår. I det nya avtalet för busstrafiken i Gästrikland kommer kameror att finnas på bussarna, inklusive en realtidsmonitor vid förarplats för att se vad som händer ombord.

Punktligheten för busstrafiken uppgick till 71,9 procent under året, vilket var strax under målvärdet på 73,0 procent. Det har varit begränsad framkomlighet på flera ställen i länet, vilket har orsakat förseningar. Ett systematiskt arbete tillsammans med trafikföretagen för att förbättra punktligheten pågår. Punktligheten för tågtrafiken är bland annat kopplad till väderrelaterade händelser, som regn och åska, vilket kan påverka banvallen och leda till trafikstörningar. Detta skedde bland annat i augusti på sträckan mellan Hudiksvall och Iggesund. Införandet av Trafikverkets planeringssystem, MPK, har också påverkat punktligheten liksom förseningar i upprustning av tågen, vilket orsakat fordonsbrist vid vissa tillfällen. Under 2023 uppgick punktligheten för tågtrafiken till 85,3 procent jämfört med målvärdet som var 92,0 procent.

En dialog om fyrfilig motorväg på E4 sträckan Kongberget - Gnarp fördes under våren 2023 med Trafikverket och berörda kommuner. Dialogerna fokuserade på att utreda möjligheten att medfinansiera en fyrfältsväg på hela sträckan samt att klargöra risker och konsekvenser av att göra ett omtag i planläggningen. Den vägplan som Trafikverket tagit fram för projektet var färdig för fastställelse och förändringar i innehåll i detta skede riskerade att fördröja och fördröja genomförandet, vilket inte bedömdes gagna länet. Region Gävleborg meddelade därför i april att Trafikverket kunde gå vidare med vägplanen.

Region Gävleborg har påtalat behovet av en höjd vägstandard och ökat underhåll av länets vägar för Trafikverket via remissvar till inriktningsunderlaget för Nationell Infrastrukturplan.

Den sammantagna bedömningen av måluppfyllelsen för målområdet är att det är delvis uppfyllt.

Medarbetare som trivs på jobbet ●

I den årliga medarbetarenkäten undersöks bland annat Hållbart medarbetarengagemang (HME), som mäter medarbetarnas upplevelse av ledning, styrning och motivation. Index för 2023 uppgick till 78 vilket var bättre än målvärdet på 75, men en nedgång från 2021 års resultat på 80. Chefer uppmanas att arbeta vidare tillsammans med medarbetarna med det systematiska arbetsmiljöarbetet, där medarbetarenkäten utgör ett av underlagen, för att identifiera arbetsmiljörisiker och ta fram åtgärder.

Personalomsättningen mätt som andel externa avgångar exklusive pensioner uppgick 2023 till 7,4 procent, vilket var lägre än föregående år och lägre än målvärdet. Under fjärde kvartalet 2023 startade ett arbete för att bli mindre beroende av inhyrd personal.

MÅLUPPFYLLELSE ● Uppfyllt ● Delvis uppfyllt ● Ej uppfyllt

I inledningen är fokus på att begränsa inhyrningen av allmänsjuksköterskor och i början av 2024 inkluderas fler yrkeskategorier i utfasningen. Arbetet sker bland annat genom att avrop av inhyrd personal styrs mot obekväma arbetstider och att kontakt tas med inhyrd personal om att bli anställd samt genomförande av andra rekryteringsinsatser. Sjuksköterskor inom dygnet runt-verksamheten med sammanhängande tillsvidareanställning på minst 2 år får ett kontinuitetstillägg till lönen. Hyrpersonal som blir tillsvidareanställda under perioden 1 juli 2023 - 31 mars 2024 får välkommen ombord-bonus. Se vidare under rubriken Hållbar bemanning i avsnittet Region Gävleborgs organisation.

De flesta tillfrågade medarbetare var nöjda med den introduktion Region Gävleborg erbjudit. Resultatet av mätningen 2023 var dock något lägre jämfört med för föregående år, 90,4 procent respektive 94,0 procent. Under våren implementerades ett nyutvecklat regiongemensamt introduktionsprogram, som innebar ett nytt och mer inkluderande upplägg samt att alla obligatoriska utbildningar paketerats till ett sammanhållet program.

Sjukfrånvaron inklusive korttidsfrånvaron uppgick under året till 6,4 procent av ordinarie arbetstid, vilket är en nedgång jämfört med 2022 då den uppgick till 6,8 procent. Ett intensivt arbete pågår när det gäller stöd till chefer i rehabiliteringsfrågor. Det är av stor vikt att chefer tidigt uppmärksammar tecken på ohälsa hos medarbetare.

Region Gävleborg valde i lönerörelsen för 2023 att följa det så kallade märket vilket innebar att det totala utfallet var bland de högre bland regionerna. Inom ramen för löneöversynen 2023 genomfördes också en satsning på 1 procent höjda löner utöver ordinarie utfall för sjuksköterskor.

För Region Gävleborgs chefer är nu Ledarforum en etablerad kanal. Det är ett digitalt möte där koncernledningen möter alla chefer, som startade under pandemin och sedan dess har etablerats som en naturlig mötesplats. Det är ett forum för såväl långsiktiga mål och verksamhetsplanering som att dela snabb information. Ledarforum skapar också möjlighet till återkoppling från cheferna. Deltagandet är högt i livesändningen och möjlighet att ta del av sändningen i efterhand nyttjas också. Flertalet förvaltningar har också något eget forum eller möte för chefer.

Rekrytering har varit ett fokusområde under året. Vid en mätning som omfattade 275 utannonserade tjänster inkom i genomsnitt 7,7 relevanta ansökningar per tjänst, vilket var en ökning från 5,5 relevanta ansökningar per tjänst året innan. Ett arbete med att utbilda chefer i kompetensbaserad rekrytering pågår.

Den sammantagna bedömningen av måluppfyllelsen för målområdet är att det är delvis uppfyllt.

En region med tillväxt ●

I Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet 2023 hamnade kommunerna i Gävleborg mellan plats 97 och 266. Ockelbo hade den främsta placeringen och Gävle den sämsta. Ljusdal, Nordanstig och Sandviken hade förbättrat sina placeringar med 50 platser eller mer jämfört med 2022 medan Ovanåkers ranking hade försämrats med drygt 50 platser.

Enligt Tillväxtverkets enkät Företags villkor och verklighet från 2023 uppgick andelen små och medelstora företag i Gävleborg som vill växa till 70,0 procent, vilket var högre än målnivån på 63,6 procent. Knappt 30 procent av dessa företag ansåg dock att bristen på lämplig arbetskraft är ett stort hinder för tillväxt. Arbetslivets kompetensbehov i länet har mötts i en handlings- och aktivitetsplan för strategiska bristyrken. Ett framgångsrikt exempel är utbildningen till IT-tekniker vid Västerbergs folkhög-

skola. Av de elever som avslutade utbildningen i juni 2023 har fler än 80 procent gått vidare till arbete eller studier.

Region Gävleborg har samverkat med kommunerna, Arbetsförmedlingen och flertalet olika utbildningsanordnare. Information har getts till länets arbetsgivare genom Semaforen och Validering Gävleborg om yrken där det kan bli svårt att hitta arbetskraft. Samtidigt har utbildningsanordnare fått underlag för att kunna starta utbildningar för att möta rådande kompetensbehov. Genom ett antal projekt i samverkan med länets kommuner har arbete skett för att individer ska återgå till studier, få ett arbete eller närma sig arbetsmarknaden och därmed höja utbildningsnivå samt bättre matcha företagets behov av kompetens.

Region Gävleborg har under året deltagit i fortsatt arbete för investeringsfrämjande, utvecklad exportsamverkan samt stärkt attraktion inom näringslivet inom ramen för projekten Team Gävleborg. Arbetet med att ta fram ett nytt regionalt serviceprogram för kommersiell service har pågått under året och ett nytt program är beslutat för perioden 2024-2030.

Årsmedelvärdet 2023 för arbetslösheten i Gävleborg i befolkningen 18-64 år var 7,1 procent, vilket var 0,5 procentenheter lägre än för 2022. Det var dock 0,7 procentenheter högre än i riket. Arbetsmarknaden i länet har varit stark efter pandemin samtidigt som den underliggande strukturella arbetslösheten har varit hög. Det finns flera faktorer som påverkar detta, som till exempel den låga genomsnittliga utbildningsnivån, näringslivsstrukturen, könssegregerade branscher, normer och strukturer på arbetsmarknaden samt svårigheter kopplade till matchning av arbetskraft. Det behövs fortsatt långsiktiga insatser för att individer ska komma närmare arbetsmarknaden.

Kultur- och kompetensnämnden har under året utrett och beslutat om att utveckla ledarskap för ungdomar inom föreningslivet samt en rörelsesatsning för en aktiv och meningsfull fritid. Kultur Gävleborg har genom sina olika verksamheter stöttat föreningar och aktörer i länet för en mångfald av arrangemang och aktiviteter, bland annat många av sommarens festivaler. Utbudsdagar för barnkultur har genomförts riktade till skola/förskola. Konserter har erbjudits till äldreomsorgen och genomförts i några kommuner.

Den sammantagna bedömningen av måluppfyllelsen för målområdet är att det är delvis uppfyllt.

Ansvarsfull ekonomi ●

Med anledning av att årets resultat understeg budgeterat resultat anses inte målen för soliditet samt resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader vara uppfyllda. Det finansiella målet om att verksamheten ska bedrivas inom tilldelade budgetramar är inte uppfyllt. Se vidare under rubriken Finansiella mål.

Den nuvarande kostnadsutvecklingstakten är för hög jämfört med den nivå som kan finansieras kommande år. Åtgärder för att minska kostnaderna pågår. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till -680 mnkr, varav -140 mnkr täcks av resultatutjämningsreserven. För resterande -540 mnkr, som avser hög inflationsuppräkningskostnader, hävdar Region Gävleborg synnerliga skäl med hänvisning till stark finansiell ställning att återställa på längre tid än de 3 år som kommunallagen anger. Istället kommer återställande ske i den takt som utbetalning av pensionsåtagandet sker, som är cirka 20 år. Se vidare avsnitt Balanskravsresultat.

Den sammantagna bedömningen av måluppfyllelsen för målområdet är att det inte är uppfyllt.

MÅLUPPFYLLELSE ● Uppfyllt ● Delvis uppfyllt ● Ej uppfyllt

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Utvärdering utgår från områdena:

- Intäkter, kostnader och resultat
- Budgetföljsamhet
- Investeringar och deras finansiering
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Pensionsskuldens utveckling
- Soliditet.

Resultatutveckling

Årets resultat uppgick till -314 mnkr, vilket var 194 mnkr lägre än föregående år. I förhållande till verksamhetens nettokostnader var resultatet negativt.

Verksamhetens intäkter uppgick till 1 884 mnkr, en minskning med 8,4 procent jämfört med föregående år. Riktade statsbidrag minskade med 27,9 procent medan trafikintäkter ökade med 11,1 procent.

Verksamhetens kostnader uppgick till 13 659 mnkr, vilket motsvarade en ökning jämfört med föregående år med 9,5 procent. Ökade pensionskostnader främst till följd av hög inflationsuppräkning, löneökningar uppgående till märket samt ökat antal köpta timmar av inhyrd personal var i huvudsak förklaringarna till kostnadsökning jämfört med föregående år. Även utveckling av drivmedelsindex som ökat kostnaderna för köp av kollektivtrafik har påverkat utfallet negativt. Kostnader för inhyrd personal ökade med 184 mnkr jämfört med föregående år och avvek negativt mot budget med 344 mnkr, kostnader för egen personal ökade med 272 mnkr jämfört med föregående år och avvek negativt mot budget med 458 mnkr och kostnader för köpt vård avvek negativt mot budget med 71 mnkr och ökade jämfört med föregående år med 128 mnkr. Denna kostnadsökning hänförs främst till köp av högspecialiserad vård. Kostnader för pensioner inklusive finansiell del ökade jämfört med föregående år med 624 mnkr och avvek negativt mot budget med 24 mnkr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökade med 4,7 procent jämfört med föregående år och uppgick till 11 413 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 243 mnkr. Intäkter från generella statsbidrag och utjämning motsvarade 29,5 procent av totalbeloppet.

Finansnettot var positivt och uppgick till 48 mnkr. I finansnettot ingår bland annat orealiserade vinster och förluster i värdepapper med 371 mnkr samt räntekostnader hänförliga till pensionskulden med -390 mnkr.

Resultatutveckling, MNKR

	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter	1 884	2 057	2 297	1 864	1 620
- Förändring (%)	-8,4	-10,4	23,3	15,1	3,1
Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar	-13 659	-12 471	-12 443	-11 454	-11 184
- Förändring (%)	9,5	0,2	8,6	2,4	3,1
Verksamhetens nettokostnader	-11 775	-10 414	-10 146	-9 590	-9 564
- Förändring (%)	13,1	2,6	5,8	0,3	3,1
Skatteintäkter, generella statsbidrag o utjämning	11 413	10 906	10 400	9 920	9 479
- Förändring (%)	4,7	4,9	4,8	4,7	3,4
Verksamhetens resultat	-362	492	254	330	-85
Finansnetto	48	-612	1 081	127	661
Årets resultat	-314	-120	1 335	457	576
Resultat i förhållande till nettokostnaden (%)	-2,7	-1,2	13,2	4,8	6,0

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till -680 mnkr. Se avsnitt Balanskravsresultat för fördjupad information.

Budgetföljsamhet

Verksamhetens resultat uppgick till -362 mnkr, vilket var 535 mnkr lägre än budgeterat. Årets resultat uppgick till -314 mnkr, 122 mnkr lägre än budget. I årets resultat ingår orealiserade vinster och förluster i pensionsfonden med 371 mnkr. Resultatmarginalen (resultat i procent av verksamhetens nettokostnader) uppgick till -2,7 procent. Enligt det finansiella målet i budgeten kan, med anledning av överinflation för pensionskostnaderna, resultatet tillåtas att understiga 0 procent 2023.

Budgetföljsamhet, MNKR	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
Verksamhetens intäkter	1 884	1 629	255
Verksamhetens kostnader	-13 659	-12 626	-1 033
Verksamhetens nettokostnader	-11 775	-10 997	-778
Skatteintäkter	8 046	7 830	216
Generella statsbidrag och utjämning	3 367	3 340	27
Verksamhetens resultat	-362	173	-535
Finansnetto	48	-365	413
Resultat efter finansiella poster	-314	-192	-122
Extraordinära poster	0	0	0
Årets resultat	-314	-192	-122
Resultatmarginal	-2,7%	-1,7%	-1,0 %-enheter

Verksamhetens intäkter avvek positivt mot budget med 255 mnkr, främst med anledning av ökade riktade statsbidrag med 129 mnkr. Intäkten från statsbidraget för god och nära vård blev 32 mnkr högre än budgeterat på grund av att andelen till regionerna av detta statsbidrag blev större jämfört med som var känt när budgeten upprättades. Intäkten från statsbidraget för AT-tjänster översteg budget med 26 mnkr med anledning av att Region Gävleborg ökade antalet tjänster relativt mycket. Intäkten från statsbidraget för ökad tillgänglighet blev 15 mnkr högre än budgeterat då Region Gävleborg även 2023 erhöll intäkter från den så kallade bonuspotten. Intäkterna från statsbidragen för vaccination mot covid-19 samt förlossningsvård och kvinnors hälsa översteg budget med 14 mnkr respektive 13 mnkr. Övriga intäkter som hade en positiv budgetavvikelse var bland annat försäljning av hälso- och sjukvård, där ökningen främst avsåg personer från näraliggande län samt höjda utomlanspriser jämfört med budget. Även intäkter från försäljning av transporttjänster samt EU-bidrag var

högre än budgeterat. Trafikintäkterna uppgick i stort till budget.

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar avvek negativt från budget med 1 033 mnkr. Löner och arvoden till egen personal samt kostnader för inhyrd personal var 458 mnkr respektive 344 mnkr högre än budgeterat. Avvikelsen för egen personal berodde på löneökningar i nivå med "märket" samt behov av högre bemanning än vad budgeten medgav. Avvikelsen för inhyrd personal berodde främst på svårigheter att rekrytera egen personal, som inneburit ökat antal köpta timmar.

Utvecklingen av drivmedelsindex påverkade kostnaderna för köp av kollektivtrafik, som översteg budget med 61 mnkr. Kostnaderna för köpt vård var 71 mnkr högre än budgeterat, främst på grund av ökade kostnader för högspecialiserad vård inom bland annat barn- och ungdomssjukvården. Lokal- och fastighetskostnader avvek negativt från budget med 56 mnkr, vilket främst berodde på ökat behov av reparation och underhåll samt ökade kostnader för el, fjärrvärme och fjärrkyla. Pensionskostnaderna var 24 mnkr högre än budgeterat beroende på att inkomstbasbeloppet fastställdes till ett lägre belopp jämfört med prognos vid tiden för budgetering, vilket påverkat intjänandet av förmånsbestämd pension samt den avgiftsbestämda pensionen. Läkemedelskostnaderna var 25 mnkr lägre än budgeterat med anledning av högre läkemedelsrabatter. Avskrivningarna blev 18 mnkr lägre än budgeterat på grund av att investeringar förskjutits i tiden.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning avvek sammantaget positivt från budget med 243 mnkr, varav 216 mnkr för skatteintäkterna. Ökningen av skatteintäkterna berodde främst på ökat skatteunderlag med anledning av en fortsatt stark arbetsmarknad. Även den fulla årseffekten av höjda garantipensioner 2022 samt höjning av vissa pensioner på grund av hög inflationsuppräkningslyfte skatteunderlaget. Den positiva budgetavvikelsen för generella statsbidrag och utjämning på 27 mnkr avsåg huvudsakligen kompensation för reformer enligt Budgetpropositionen 2023, som förändrat reseavdrag. Finansnettot avvek positivt mot budget med 413 mnkr främst beroende på realiserade vinster i pensionsfonden med anledning av en positiv utveckling på finansmarknaderna.

Region Gävleborgs investerings- och finansieringsverksamhet

Årets investeringar uppgick till 1 000 mnkr, varav 17 mnkr avsåg immateriella anläggningstillgångar, maskiner och inventarier 191 mnkr, byggnader 786 mnkr samt finansiella anläggningstillgångar 6 mnkr. År 2023 har därmed investeringstakten markant ökat vilket också påverkat likviditeten. Framtidsbygget står för 79,8 procent av investeringar i byggnader. Även under de tre kommande åren finns fortsatt stora investeringsvolymerna planerade med totalt 2 704 mnkr, varav byggnadsinvesteringar 1 994 mnkr, främst hänförliga till Framtidsbygget.

Region Gävleborg hade under året inga externa låneskulder. Investeringarna hittills har finansierats med egna medel samt medel från placeringar. Kommande års investeringar kommer att finansieras med lån alternativt avyttring av placeringar. En affärsmässig bedömning ska göras vid varje enskilt tillfälle.

Investeringsramen för 2023 uppgår till totalt 1 023 mnkr, utfallet blev 1 000 mnkr, vilket motsvarade en genomförandegrad på 97,8 procent.

För vidare beskrivning, se avsnitt Investeringsredovisning.

Balansräkning

Balansomslutningen uppgick vid årsskiftet till 11 499 mnkr, en ökning under året med 391 mnkr. Främsta orsakerna var ök-

ning av anläggningstillgångar. Det egna kapitalet uppgick till 4 734 mnkr vilket motsvarade en soliditet på 41,2 procent.

Anläggningstillgångarna ökade med 711 mnkr och uppgick vid årsskiftet till 3 497 mnkr. Investeringar under året uppgick till 1 000 mnkr. Framtidsbygget är inne i en mycket intensiv fas vilket inneburit en markant ökning av byggnadsinvesteringar vilka uppgick till 786 mnkr. I takt med färdigställande inom Framtidsbygget ökar också de planmässiga avskrivningarna.

Omsättningstillgångarna uppgick till 8 002 mnkr vilket var en minskning under året med 320 mnkr. Förråd uppgick till 86 mnkr vilket var en minskning med 8 mnkr under året. Kortfristiga placeringar ökade med 58 mnkr och har under året påverkats positivt som en direkt effekt av marknadsvärdets utveckling. Årets värdereglering hänförlig till realiserade kortfristiga placeringar uppgick till 371 mnkr vid årets slut. Mot bakgrund av den ökade investeringstakten har behov av ökat tillskott av kapital uppstått. En överföring uppgående till 370 mnkr från kortfristiga placeringar till likvida medel skedde efter beslut i slutet av räkenskapsåret. Pensionsfondens marknadsvärde uppgick till 6 533 mnkr och avkastade totalt 6,7 procent. Sedan 2005 har fonden gett en årlig avkastning om 6,1 procent vilket är 0,3 procentenheter lägre än avkastningsmålet. Ackumulerat anskaffningsvärde uppgick till 4 959 mnkr. Kortfristiga fordringar minskade med 35 mnkr. Likvida medel uppgick till 297 mnkr vid årets slut, en minskning under året med 351 mnkr.

Eget kapital, avsättningar och skulder uppgick till 11 499 mnkr. Eget kapital minskade med 314 mnkr vilket motsvarade årets resultat. Avsättningar för pensioner ökade med 676 mnkr. En hög inflation är den främsta förklaringen till ökade kostnader för pensioner. Kortfristiga skulder uppgick till 2 104 mnkr, en ökning under året med 30 mnkr. Långfristiga skulder uppgick till 2 mnkr och utgjordes av förutbetalda investeringsbidrag.

Kassaflödesanalys

Likvida medel uppgick till 297 mnkr vid årets slut, en minskning under året med 351 mnkr. Kassaflödet från den löpande verksamheten var positivt med 326 mnkr men inte tillräckligt stort för att fullt ut finansiera investeringarna.

Investeringsverksamhetens negativa kassaflöde uppgick till 1 046 mnkr där byggnadsinvesteringar uppgick till 786 mnkr, maskiner och inventarier uppgick till 191 mnkr och immateriella anläggningstillgångar till 17 mnkr. Kapitaliseringen av Kommuninvest har skett under året med 6 mnkr. Nettoeffekten av försäljningar och investeringar inom kortfristiga placeringar uppgick till 48 mnkr.

Inom finansieringsverksamheten fördes 370 mnkr från de kortfristiga placeringarna till likvida medel enligt beslut i regionfullmäktige för att finansiera investeringar.

Pensionsförpliktelser

I bokslut 2023 uppgick avsättningar till pensioner inklusive ansvarsförbindelse till 8 914 mnkr, vilket var en ökning med 9,2 procent jämfört med föregående år. Fram till och med år 2028 beräknas avsättningen till pensioner inklusive ansvarsförbindelse öka med 553 mnkr. Avsättningarna beräknas öka med 1 268 mnkr i takt med intjänande av pension medan ansvarsförbindelsen beräknas minska i takt med utbetalningar med 716 mnkr enligt beräkning från KPA. För vidare information avseende pensionsförpliktelser se not 16, Pensionsförpliktelser och pensionskulder.

Pensionsförpliktelser, MNKR	2023	2022	2021	2020	2019
Avsättningar för pensioner	4 659	3 983	3 797	3 370	3 259
Ansvarförbindelse för pensioner	4 255	4 183	4 352	4 410	4 610
Total pensionsskuld	8 914	8 166	8 149	7 780	7 869
- Förändring (%)	9,2	0,2	4,7	-1,1	2,5

Soliditet

Region Gävleborgs eget kapital uppgick till 4 734 mnkr vilket motsvarade en soliditet uppgående till 41,2 procent, en minskning med 4,2 procentenheter jämfört med föregående år. Det är främst årets resultat som påverkat minskningen av soliditeten. Region Gävleborgs mål var att den kan tillåtas minska från 46,9 procent i bokslutet 2021. Årets soliditet inklusive ansvarsförbindelse för pensioner var positiv och uppgick till 4,2 procent.

Soliditet %	2023	2022	2021	2020	2019
Soliditet	41,2	45,4	46,9	40,3	39,7

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Verksamhetens resultat uppgick till -362 mnkr, jämfört med budgeterade 173 mnkr. Årets resultat uppgick till -314 mnkr, jämfört med budgeterade -192 mnkr. I årets resultat ingår orealiserade vinster och förluster i pensionsfonden med 371 mnkr.

Verksamhetens intäkter minskade jämfört med föregående år men avvek positivt mot budget med 255 mnkr. Riktade statsbidrag uppgick till 693 mnkr vilket motsvarar 36,8 procent av räkenskapsårets intäkter.

Under 2023 har verksamhetens kostnader ökat jämfört med föregående år. Kostnadsökningen 2023 uppgick till 9,5 procent. Ökade pensionskostnader främst till följd av hög inflationsuppräkning, löneökningar uppgående till märket samt ökat antal köpta timmar av inhyrd personal var i huvudsak förklaringarna till kostnadsökning jämfört med föregående år och budgetavvikelsen. Även utveckling av drivmedelsindex som ökat kostnaderna för köp av kollektivtrafik har påverkat utfallet negativt. Kostnader för köpt vård avvek även de negativt mot budget och ökade jämfört med föregående år. Denna kostnadsökning hänförs främst till köp av högspecialiserad vård.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning avvek sammanlagt positivt från budget med 243 mnkr, varav 216 mnkr för skatteintäkterna. Detta främst med anledning av förbättrat skatteunderlag till följd av en fortsatt stark arbetsmarknad. Även den fulla årseffekten av höjda garantipensioner 2022 samt höjning av vissa pensioner på grund av hög inflationsuppräkning, lyfte skatteunderlaget.

Finansnettot påverkades positivt av orealiserade vinster och förluster i värdepapper uppgående till 371 mnkr till följd av en relativt stark börsutveckling. Dock belastades finansnettot samtidigt av räntekostnader hänförliga till pensionskulden med -390 mnkr.

Beredskapen att klara löpande betalningar, pensioner och investeringar är god. Likvida medel uppgick vid årets slut till 297 mnkr. Soliditeten försämrades något under räkenskapsåret främst beroende på ett negativt resultat.

Slutsatsen är att årets resultat fortsatt påverkats positivt av riktade statsbidrag, positiva prognoser avseende skatteunderlaget och även ökade trafikintäkter. Årets resultat är dock starkt påverkat av höga kostnader hänförliga till ökade pensionskost-

nader, ökade kostnader för inhyrd och egen personal samt ökade inflationsdrivna kostnader såsom drivmedel.

Den finansiella ställningen har under året försvagats men får trots det betraktas vara stark vid årets utgång. Det egna kapitalet uppgick till 4 734 mnkr vilket motsvarade en soliditet på 41,2 procent. Årets soliditet inklusive ansvarsförbindelse för pensioner var positiv och uppgick till 4,2 procent. Finansiering av investeringar sker fortsatt med egna medel vilket gör att någon extern skuldsättning ej föreligger vid utgången av 2023. Marknadsvärde för kortfristiga placeringar översteg anskaffningsvärdet med 1 574 mnkr.

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de närmast följande tre åren. Region Gävleborg hade vid årets ingång inget negativt balanskravsresultat att återställa.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till -680 mnkr. Region Gävleborg kommer att hävda synnerliga skäl med hänvisning till stark finansiell ställning att återställa den del av det negativa resultatet som beror på överinflation på pensionskostnader, 540 mnkr, på längre tid än de tre år som kommunallagen anger. Återställande kommer att ske i takt med utbetalning av pensionsåtagandet vilket är cirka 20 år. Vid ingången av 2023 fanns en ackumulerad resultatutjämningsreserv uppgående till 920 mnkr. Enligt upprättad balanskravsutredning täcks det resterande negativa resultatet, 140 mnkr, av resultatutjämningsreserven. Region Gävleborgs soliditet uppgick till 41,2 procent och årets soliditet inklusive ansvarsförbindelse för pensioner till 4,2 procent.

Balanskravsresultat 2023, MNKR	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	-314	-120
- Samtliga realisationsvinster	-	-4
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	43
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-371	592
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	5	183
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-680	694
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-545
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	140	-
Årets balanskravsresultat	-540	149

Väsentliga personalförhållanden

En väl fungerande verksamhet är utgångspunkten för att vara en attraktiv arbetsgivare. Medarbetarnas engagemang är grunden både för att uppnå kvalitet i verksamheten och ett utvecklande arbetsliv. Engagemang ökar genom tydliga mål, delaktighet, goda möjligheter till utveckling samt god arbetsmiljö. Region Gävleborgs syn är att medarbetare kan och vill ta ansvar vilket innebär att utifrån värdegrunden och förutsättningar arbeta för verksamhetens utveckling och resultat. I medarbetarskapet ingår också att bidra aktivt till jämlik verksamhet och god arbetsmiljö med respekt för varandras olikheter och åsikter. Region Gävleborg har många pågående projekt och processer som har en direkt påverkan på medarbetarnas arbetsmiljö. Några exempel är nya regler för dygnsvila, utfasning av hyrpersonal, införande av aktivitetsbaserat arbets sätt, implementering av nytt journalsystem och arbetet med att få en ekonomi i balans. Avgörande för en fortsatt positiv utveckling gällande personalomsättning och sjukfrånvaro är en realistisk planering som tar hänsyn till chefers och medarbetares arbetsmiljö. Lika viktigt är att Region Gävleborg, trots ekonomiska utmaningar och en ambitiös förändringsagenda uppfattas som en arbetsgivare som fortsätter satsa på chefers och medarbetares utveckling och som säkerställer att det finns en balans mellan krav och resurser. Många nya medarbetare beskriver att de väljer Region Gävleborg som arbetsgivare just för trygga anställningar och möjlighet till utveckling.

Antalet nettoårsarbetare

Antal nettoårsarbetare i medeltal var under året 7 236 vilket blir 38 fler jämfört med föregående år. Tillsvidareanställda ökade med 7 nettoårsarbetare spridda över hela organisationen. Månadsavlö-

nade vikarier ökade med 35 stycken. Timanställdas tid minskade med cirka 19 nettoårsarbetare medan fyllnadstid, övertid och arbete under jour och beredskap tillsammans hade likvärdigt utfall som året innan. Hälso- och sjukvårdsnämndförvaltningen ökade med totalt 21 nettoårsarbetare.

Medeltal nettoårsarbetare	2023	2022	Förändring Antal
Tillsvidareanställda	7 015	7 008	7
Månadsavlönade vikarier	588	553	35
Frånvaro utan lön	-956	-973	17
Tim, fyllnadstid, övertid, jour och beredskap	589	610	-21
Summa	7 236	7 198	38

Antal månadsavlönade medarbetare

Antal månadsavlönade medarbetare i december var 7 731. Av dessa var 7133 tillsvidareanställda aktiva på sin grundanställning, 147 var tillsvidareanställda på interna vikariat och 451 var anställda som externt rekryterade vikarier. Under 2023 har sammanlagt 680 medarbetare rekryterats till en tillsvidareanställning vilket är 67 färre än år 2022. Ett tydligt arbetsgivarvarumärke som Gävleborgskraften har underlättat arbetet med att attrahera nya medarbetare även inom yrkesgrupper där det råder en nationell brist. Fördelningen mellan kvinnor och män fortsätter att vara cirka 80 procent kvinnor och 20 procent män, men varierar en del mellan yrkesgrupperna. Sjuksköterskor, annan nära vårdpersonal och administratörer är fortfarande kvinnodominerade yrken. Bland läkare är fördelningen kvinnor/män förhållandevis jämn. För gruppen ledningspersonal gäller den övergripande fördelningen cirka 80/20, undantaget koncernledningen där fördelningen är 50/50.

ANDEL TILLSVIDAREANSTÄLLDA I REGION GÄVLEBORG UPPDELAT PÅ ETIKETTHUVUDGRUPP, KÖN OCH ÅLDERSINTERVALL*

Yrkeskategorier	Andel kvinnor i yrkeskategorin (%)	Kön	≤ 29 Andel	30–49 Andel	≥ 50 Andel	Totalt antal
Ledningspersonal	78 %	Kvinnor	1 %	47 %	52 %	304
		Män	-	55 %	45 %	88
Administrativ personal**	86 %	Kvinnor	6 %	44 %	50 %	1 120
		Män	6 %	51 %	43 %	185
Läkare	53 %	Kvinnor	6 %	69 %	25 %	414
		Män	4 %	59 %	37 %	366
Rehabpersonal	83 %	Kvinnor	8 %	51 %	41 %	595
		Män	13 %	51 %	36 %	121
Sjuksköterska	89 %	Kvinnor	12 %	52 %	36 %	1 954
		Män	4 %	56 %	40 %	232
Annan vårdpersonal	88 %	Kvinnor	16 %	44 %	40 %	1 116
		Män	15 %	53 %	32 %	157
Sjukhusteknisk labbpersonal	85 %	Kvinnor	11 %	54 %	35 %	165
		Män	- %	77 %	23 %	30
Annan personal***	48 %	Kvinnor	7 %	41 %	52 %	209
		Män	5 %	45 %	50 %	228
Totalt samtliga yrkeskategorier	81 %	Kvinnor	10 %	49 %	41 %	5 878
		Män	6 %	54 %	40 %	1 408
		Totalt	9 %	51 %	40 %	7 286

* Antal tillsvidareanställda i Region Gävleborg per den sista december 2023

** Administrativ personal innefattar många yrkestitlar. Exempelvis ekonomiassistenter, handläggare, strateger, samordnare, utvecklare, utredare, m.m.

*** Annan personal innefattar exempelvis hjälpmedelstekniker, ingenjörer, vaktmästare, lärare, specialpedagoger, m.m.

Antal tillsvidareanställda i Region Gävleborg

Medelåldern för kvinnor är 44,9 år och män 45,1 år. Antalet tillsvidareanställda som befinner sig i kategorin 50 år eller äldre utgör 40 procent av totalt antal tillsvidareanställda. Rekryteringsbehovet kommer fortsatt att vara stort då viktiga kompetenser behöver ersättas. Verksamheternas arbete med kompetensöverföring- och planering blir därför avgörande. Andel tillsvidareanställda fördelade mellan regionens nämndförvaltningar är i stort oförändrad jämfört med 2022. I december 2023 arbetar 85 procent av antalet tillsvidareanställda i hälso- och sjukvårdsnämndförvaltningen. Medelsysselsättningsgraden bland månadsavlönade är 98 procent och skillnaden mellan könen är obetydlig. 392 medarbetare, 5 procent, har en sysselsättningsgrad i anställningen som är lägre än 100 procent.

ANTAL TILLSVIDAREANSTÄLLDA

Nämnd	Kvinnor	Män	Totalt
10 - Regionstyrelsen	486	284	770
15 - Företagshälsovårdsnämnden	37	8	45
37 - Patientnämnden	4	1	5
40 - Kultur- o kompetensnämnden	110	45	155
46 - Hållbarhetsnämnden	40	25	65
50 - Hälso- och sjukvårdsnämnden	5 164	1 006	6 170
95 - FoU Välf-Hjälp-RegNetnämnd	37	39	76
Totalt	5 878	1 408	7 286

Personalrörlighet

Antal tillsvidareanställda som slutat under året uppgick till 659 vilket motsvarar en personalomsättning på 9,1 procent. Motsvarande siffra för 2022 var 10,3 procent. Den främsta avgångsorsaken var avgång till annan offentlig sektor, som stod för 26 procent av avgångarna. Hel ålderspension svarade för 19 procent. Personalsättning exklusive ålderspension och avtalspension var totalt 7,4 procent. Färre har lämnat regionen under 2023 jämfört med föregående år. Trots att många tjänster har ersättningsrekryterats så har inhyrning av sjuksköterskor och läkare ökat även under 2023. Flera yrkeskategorier både inom hälso- och sjukvården och övriga förvaltningar, har en gynnsam arbetsmarknad och konkurrensen om medarbetare är hård. Region Gävleborg har under året arbetat vidare med profileringen av Gävleborgskraften vilken gett avtryck i sociala medier och bland nyanställda medarbetare. Genom extern och intern kommunikation, annonsering, kampanjer och regionens ambassadörer berättas om organisationens samlade kraft, kompetens och sätt att samarbeta. Att ha ett meningsfullt uppdrag och att göra verklig skillnad är grunden för regionens arbetsgivarprofilering för att attrahera, rekrytera och behålla befintliga medarbetare.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron 2023 uppgick till 6,4 procent vilket var en minskning från året innan med 0,4 procentenheter. Antalet långtidssjukskrivna 90 dagar eller mer på hel- eller deltid var 318 personer i december 2023. Detta var en ökning med 41 personer jämfört med december 2022. Ett ambitiöst satt målvärde har varit svårt att nå efter en höst där olika virus avlöst varandra. De tre största diagnosgrupperna bland sjukskrivna medarbetare är utmattningssyndrom, besvär i rörelseorganen och övrig psykisk ohälsa. Region Gävleborg arbetar på olika sätt med att minska andelen sjukskrivna medarbetare; både med hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser. Ett riktat, operativt

stöd till chefer i arbetslivsinriktad rehabilitering pågår, där bland annat en del av arbetet består i att säkerställa att sjukskrivna medarbetare har en plan för återgång i arbete. Arbetet har visat sig framgångsrikt och stödet från cheferna efterfrågas i hög grad. Ytterligare ett initiativ inom arbetsmiljö har påbörjats under 2023 där syftet är att fånga upp och stödja arbetsplatser och medarbetare med hög sjukfrånvaro eller risk för hög sjukfrånvaro och genomföra insatser för att förebygga ohälsa och sjukfrånvaro.

Redovisning av sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2023	2022	Förändring %-enheter
Total sjukfrånvaro	6,4	6,8	-0,4
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro 60 dagar eller mer	41,5	37,3	4,2
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,0	7,4	-0,4
Sjukfrånvaro för män	4,1	4,2	-0,1
Sjukfrånvaro i åldersgruppen <29 år	5,7	6,1	-0,4
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	6,1	6,6	-0,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen >50 år	7,0	7,2	-0,2

Ledning och samverkan

Ledning och styrning av verksamheten präglas av tillit. Medarbetarnas kunskaper, erfarenheter och yrkesetik ska vara vägledande när arbetet planeras och utförs. Ett fortsatt fokus på tillitsbaserad styrning och ledning vidgar verksamhetens handlingsutrymme och säkerställer att Region Gävleborg tar tillvara på den fulla potentialen hos chefer och medarbetare. Samverkansavtalet är utgångspunkten för samarbetet med arbetstagarorganisationerna. Samverkansavtalet stöder och bidrar till verksamhetsutveckling genom att sätta Region Gävleborgs uppdrag i fokus. Samarbetet och dialogen har intensifierats under de senaste åren. Tillsammans har lösningar utarbetats för de utmaningar inom bland annat arbetsmiljön och bemanningsplaneringen som arbetet med bland annat pandemin inneburit. I samverkansgrupper på olika nivåer möts arbetstagarorganisationer, arbetsgivaren och skyddsombud. Arbetsplatsträffar och utvecklingssamtal är andra viktiga verktyg i samverkansmodellen. Avtalet skapar förutsättningar för medarbetares delaktighet, inflytande och utveckling. Samverkan i Region Gävleborg ska präglas av en ömsesidig tillit där medarbetare, arbetstagarorganisationer och chefer har såväl rättighet som skyldighet att delta och bidra.

Enligt samverkansavtalet har varje medarbetare möjlighet till utvecklingsåtgärder motsvarande minst fem dagar per år. Utvecklingsåtgärder kan exempelvis vara kurser, konferenser, studiebesök, introduktion, praktiktjänstgöring, projektuppdrag, arbetsutvidgning och arbetsrotation. Under 2023 har utbildningsverksamheten börjat hitta tillbaka till tidigare utbud men med ett fortsatt fokus på att utveckla digitala lösningar i syfte att göra kompetensutvecklingen tillgänglig och effektiv. Chefen beslutar om kompetensutveckling och hänsyn tas till såväl medarbetarnas behov av utveckling som till verksamhetens krav.

Förväntad utveckling

Den höga inflationen, som bland annat har uppkommit på grund av de konflikter som pågår i omvärlden, har präglat det gångna året. Detta har drabbat Region Gävleborg liksom övriga regioner framförallt genom ökade pensionskostnader, men också bland annat ökade kostnader för kollektivtrafik, energi samt personal. Även 2024 kommer att vara ett ekonomiskt sett svårt år med anledning av inflationen. Den senaste tiden har kommit tecken som tyder på att inflationstakten avtar, men osäkerheten är fortfarande stor om den ekonomiska situationen efter 2024. En annan utmaning är att färre personer i arbetsför ålder kommer att behöva försörja en allt äldre befolkning. Region Gävleborg måste fortsätta arbetet med effektiviseringar samt att utveckla nya arbetsätt och metoder. Det sker bland annat genom omställning till god och nära vård, anpassning av lokaler, hälsofrämjande arbete samt digitalisering.

God och nära vård

Hälso- och sjukvården i Region Gävleborg driver tillsammans med kommuner och privata vårdgivare ett omställningsarbete för att förbättra tillgänglighet, kontinuitet och delaktighet i vården. Den nära vårdens kärnvården är att patienten ska få en vård som är nära, samordnad, resurseffektiv, hälsofrämjande och personcentrerad. Närhet är både geografiskt samt hälso- och sjukvårdens relation till patienten. Genom att utveckla olika vårdtjänster i kombination med ett förändrat förhållningssätt och arbetsätt kan samverkan mellan vårdgivare stärkas. Det förbättrar möjligheterna att anpassa resurserna och underlättar patienternas kontakt med vården. En ökad kontinuitet i kontakten bygger i sin tur trygga relationer som kan öka delaktigheten i hälsofrämjande insatser. Exempel på arbeten som pågår är fast vårdkontakt i primärvården, samarbeten mellan specialister från sjukhusen och hälsocentralerna, införande av den digitala vårdtjänsten Min Vård Gävleborg samt mobila team.

Framtidsbygget

Sjukhusbyggnaderna i Gävle och Hudiksvall uppfördes på 1980-talet eller tidigare och är i behov av modernisering. Regionfullmäktige har därför beslutat om ny- och ombyggnationer under

samlingsnamnet Framtidsbygget. Syftet är att skapa moderna, flexibla och ändamålsenliga lokaler som främjar de arbetsätt som utvecklas inom god och nära vård. Genomförandet startade i Hudiksvall i juni 2020 och beräknas pågå cirka 10 år. Enligt den uppdaterade kalkylen från 2021 kommer den totala investeringsutgiften att uppgå till cirka 5 800 mnkr. Tillkommer gör investeringar i medicinteknisk utrustning och inventarier, som 2021 beräknades till cirka 1 600 mnkr, samt beslut om evakueringsmoduler, hittills uppgående till cirka 230 mnkr.

Förändrade förutsättningar som till exempel markförhållanden, medicinsk utveckling, möjlighet att bedriva verksamhet samtidigt med byggnationer samt högre priser kan påverka tidplanen. Det kan också leda till ökade drift- och kapitalkostnader för genomförandet av byggnationerna samt utrustning till de nya lokalerna.

Avvikelser från planeringen samt negativa konsekvenser på grund av ändrade förutsättningar ska motverkas bland annat genom omvärldsbevakning, tydliggörande av krav samt medverkan från personalen. Samverkan med andra aktörer samt regelbunden uppdatering av kalkyler inklusive investeringar i maskiner och inventarier är också betydelsefullt.

Befolkning

Befolkningen i Gävleborg blir allt äldre. År 2003 var 16 586 invånare 80 år och äldre. Den 1 november 2023 fanns 20 063 personer i dessa åldersgrupper och i SCB:s senaste befolkningsframskrivning från maj 2022 förväntades dessa grupper öka med mer än 50 procent fram till år 2050. Ökningen beror på en hälsosammare livsstil jämfört med tidigare samt att hälso- och sjukvården är bättre på att vårda och bota sjukdomar högre upp i åldrarna.

En följd av att antalet äldre i länet ökar är att den demografiska försörjningskvoten ökar. År 2022 var försörjningskvoten 88, vilket innebär att 100 personer i åldrarna 20-64 behövde försörja ytterligare 88 personer (barn och äldre) utöver sig själva. År 2050 beräknas försörjningskvoten ha ökat till 93. Det kan jämföras med riksnittet, som idag ligger på 77 och förväntas öka till 83, år 2050. Detta kan innebära flera utmaningar för Region Gävleborg. Det kan bli större konkurrens om arbetskraften och långsammare utveckling av skatteintäkterna. Fler äldre kan leda till ökat behov

Utfall 2023 samt Budget 2024 och ekonomisk plan 2025–2026, MNKR	Utfall 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens nettokostnader	-11 775	-11 614	-11 845	-12 301
Skatteintäkter	8 046	8 082	8 409	8 710
Generella statsbidrag och utjämning	3 367	3 618	3 654	3 724
Verksamhetens resultat	-362	86	218	133
Finansnetto	48	-453	-187	-132
Årets resultat	-314	-367	31	1
Nettokostnadsförändring	13,1%	-1,4%	2,0%	3,8%
Resultatmarginal	-2,7%	-3,2%	0,3%	0,0%

av hälso- och sjukvård med högre kostnader som följd. Bland annat digitalisering, hälsofrämjande arbete samt arbete med kompetensförsörjning och en god och nära vård blir viktigt för att möta utvecklingen.

Framtidsbedömning

SKR bedömer i sin senaste makroekonomiska prognos från december 2023 att skatteunderlagsutvecklingen var reellt negativ under 2023, med 1,1 procent. Det innebär att kostnaderna på grund av inflationen ökade mer än intäkterna. Under 2024 beräknas denna utveckling förstärkas till -1,8 procent. Den höga inflationen fortsätter att påverka pensionskostnaderna. För att bromsa kostnadsutvecklingen har beslut fattats om åtgärder bland annat inom administrationen, kollektivtrafiken samt hälso- och sjukvården. Under 2023 startade ett arbete för att Region Gävleborg ska bli mindre beroende av inhyrd personal, som i inledningen fokuserar på att begränsa inhyrningen av allmänsjuksköterskor för att under 2024 inkludera fler yrkeskategorier. Se vidare under rubriken Hållbar bemanning i avsnittet Region Gävleborgs organisation.

Region Gävleborg har en god finansiell ställning med positiv soliditet inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner samt realiserbara tillgångar i en pensionsfond som buffert för delfinansiering av framtida investeringar. För 2023 åberopar Region Gävleborg synnerliga skäl med anledning av stark finansiell ställning för att återställa negativa resultat, som beror på hög inflationsuppräkning av pensionskostnaderna, på längre tid än de 3 år som

kommunallagen anger. Istället skulle återställande ske i den takt som utbetalning av pensionsåtagandet sker, som är cirka 20 år. För att täcka det resterande negativa resultatet efter balanskravsjusteringar används delar av resultatutjämningsreserven. Enligt Budget 2024 och ekonomisk plan 2025 - 2026 kommer negativt resultat för 2024 att hanteras på samma sätt. 2025 och 2026 har enligt flerårsplanen positiva resultat, men avgörande är att inflationen kommer ner mot 2 procent samt att kostnadsutvecklingstakten i övrigt minskar. För att finansiera främst planerade investeringar kommer nyupplåning alternativt avyttring av finansiella placeringar att behöva ske. I januari 2024 togs ett lån på 200 mnkr upp. Skattesatsen förutsätts under perioden vara oförändrad, 11,51 kronor.

Enligt SKR:s senaste skatteunderlagsprognos från december 2023 samt överenskommelsen om läkemedelsbidraget för 2024, kommer intäkterna att bli något högre under 2024 jämfört med budget. Samtidigt visar pensionsförvaltaren KPA:s senaste beräkning från samma tid på att pensionskostnaderna också kommer att bli något högre. För 2025 – 2026 pekar de senaste prognoserna mot att intäkterna kommer att minska något samtidigt som pensionskostnaderna blir högre jämfört med den ekonomiska planen. De ökade pensionskostnaderna beror på att prognosen för förändringen av inkomstbasbeloppet har reviderats ner, vilket påverkar kostnaderna för förmåns- och avgiftsbestämd pension. Kostnadsutvecklingen kommer att fortsätta vara i fokus.

Resultaträkning

MNKR	Not	Utfall 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	not 1	1 884	1 629	255	2 057
Verksamhetens kostnader	not 2	-13 377	-12 326	-1 051	-12 261
Avskrivningar	not 3	-282	-300	18	-210
Verksamhetens nettokostnader		-11 775	-10 997	-778	-10 414
Skatteintäkter	not 4	8 046	7 830	216	7 647
Generella statsbidrag och utjämning	not 5	3 367	3 340	27	3 259
Verksamhetens resultat		-362	173	-535	492
Finansiella intäkter	not 6	553	35	518	256
Finansiella kostnader	not 7	-505	-400	-105	-868
Resultat efter finansiella poster		-314	-192	-122	-120
Extraordinära poster		-	-	-	-
Året resultat		-314	-192	-122	-120

Balansräkning

MNKR	Not	Utfall 2023-12-31	Budget 2023-12-31	Utfall 2022-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	not 8	51	72	34
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 9	2 608	2 629	1 961
Maskiner och inventarier	not 10	696	730	653
Finansiella anläggningstillgångar	not 11	142	144	138
Summa anläggningstillgångar		3 497	3 575	2 786
Omsättningstillgångar				
Förråd		86	100	78
Fordringar	not 12	1 086	750	1 121
Kortfristiga placeringar	not 13	6 533	6 759	6 475
Kassa och bank	not 14	297	560	648
Summa omsättningstillgångar		8 002	8 169	8 322
SUMMA TILLGÅNGAR		11 499	11 744	11 108
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets resultat	not 15	-314	-192	-120
Resultatutjämningsreserv		780	183	920
Övrigt eget kapital		4 268	4 980	4 248
Summa eget kapital		4 734	4 971	5 048
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner	not 16	4 659	4 650	3 983
Andra avsättningar	not 17	-	-	0
Summa avsättningar		4 659	4 650	3 983
Skulder				
Långfristiga skulder	not 18	2	-	3
Kortfristiga skulder	not 19	2 104	2 123	2 074
Summa skulder		2 106	2 123	2 077
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		11 499	11 744	11 108
Panter och ansvarsförbindelser				
Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-	-
Ansvarsförbindelser				
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna och avsättningarna	not 16	4 255	4 228	4 183
b) Övriga ansvarsförbindelser	not 20	1 019	862	778

Kassaflödesanalys

MNKR	Not	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat/periodens resultat		-314	-192	-120
Justering för ej likviditetspåverkande poster	not 21	583	957	1 003
Övriga likvidpåverkande poster	not 22			-99
		269	765	784
MEDEL FRÅN VERKSAMHET FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL				
Ökning (-) / Minskning(+) av kortfristiga fordringar		35	252	-378
Ökning (-) / minskning (+) av förråd		-8	0	10
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder		30	101	113
Kassaflöde från den löpande verksamheten		326	1 118	529
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	not 8	-17	-40	-17
Investering i mark och byggnader	not 9	-786	-759	-375
Investering i maskiner och inventarier	not 10	-191	-218	-212
Investering i finansiella anläggningstillgångar	not 11	-6	-6	-6
Investering i kortfristiga placeringar	not 13	-282	-35	-921
Förändring likvid pensionsmedelförvaltningen	not 13	-34	0	-2
Försäljning i kortfristiga placeringar	not 13	268	0	886
Försäljning av maskiner och inventarier		2	0	12
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 046	-1 058	-634
Finansieringsverksamhet				
Amortering		-1	0	0
Överföring likvid från kortfristiga placeringar till kassa		370	0	0
Kassaflöde finansieringsverksamheten		369	0	0
Årets kassaflöde				
Likvida medel vid periodens början		648	500	753
Likvida medel vid periodens slut	not 14	297	560	648
Förändring av likvida medel		-351	60	-105

Driftredovisning

MNKR	Verksamhetens intäkter	Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar	Finansnetto, skatteintäkter och generella statsbidrag	Budgetram*	Tilläggsanslag	Utfall 2023**	Budget 2023	Avvikelse mot budget**	Utfall 2022
Regionstyrelse	1 442,7	-12 501,8	11 466,3	*		407,2	-192,0	599,2	-126,4
Hälso- och sjukvårdsnämnd	2 179,6	-9 942,5	-4,1	7 098,0	-	-669,0	0,0	-669,0	47,6
Kultur- och kompetensnämnd	119,9	-311,4	0,0	190,6	-	-0,9	0,0	-0,9	11,7
Hållbarhetsnämnd	417,4	-1 105,5	0,3	631,7	-	-56,1	0,0	-56,1	-57,2
Hjälpmedelnsnämnden	150,9	-148,9	-1,0	0,0	-	1,0	0,0	1,0	0,2
Företagshälsovårdsnämnd	48,3	-43,9	0,0	0,0	-	4,4	0,0	4,4	3,7
Patientnämnd	0,3	-6,5	0,0	5,8	-	-0,4	0,0	-0,4	-0,1
Revisorer	-	-6,3	-	6,3	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	4 359,1	-24 066,8	11 461,5	7 932,4	-	-313,8	-192,0	-121,8	-120,5
Eliminering budgettram	7 932,4	-	-	-7 932,4	-				
Eliminering tilläggsanslag	-	-	-	-	-				
Eliminering av övriga region-interna mellanhavanden***	-10 407,7	10 407,7	-	-	-				
Summa externt resultat	1 883,8	-13 659,1	11 461,5	0,0	-	-313,8	-192,0	-121,8	-120,5

* Enligt budget 2023 och ekonomisk plan 2024-2025. Regionstyrelsens budgettram på totalt 3 065 mnkr ingår i skatteintäkter och generella statsbidrag.

** Beslut att godkänna underskott för hälso- och sjukvårdsnämnden med maximalt 650 mnkr, Hållbarhetsnämnden med maximalt 60 mnkr, Kultur- och kompetensnämnden med maximalt 2,4 mnkr samt Patientnämnden med maximalt 0,3 mnkr, RF §260 2023.

*** Tilläggsanslag för förstärkning av löneutrymme ingår med 64 mnkr, RF § 114 2023.

Årets resultat uppgick till -313,8 mnkr vilket innebar en negativ avvikelse mot budget med 121,8 mnkr. Hälso- och sjukvårdsnämnden, Hållbarhetsnämnden, Kultur- och kompetensnämnden samt Patientnämnden redovisade underskott medan övriga nämnder redovisade en ekonomi i balans eller överskott. Nämnderna har rapporterat sin medelsförvaltning 2023 till regionstyrelsen.

Regionstyrelsens resultat uppgick till 407,2 mnkr vilket var 599,2 mnkr högre än budget. Den främsta orsaken var finansnettot som uppgick till 52,8 mnkr vilket var 412,4 mnkr högre än budget och till största delen bestod av orealiserade vinster inom pensionsmedelsförvaltningen. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning uppgick till 11 413,7 mnkr vilket var 243,7 mnkr högre än budget. Verksamhetens intäkter uppgick till 1 442,6 mnkr och avvek positivt mot budget med 52,8 mnkr. Den största delen kan förklaras av mer erhållna bidrag som bland annat el och statsbidrag för civilt försvar än planerat. Verksamhetens kostnader uppgick till 12 501,8 mnkr med en negativ budgetavvikelse av 109,6 mnkr. Främsta orsakerna var att ökade kostnader för pensioner, el, reparation och underhåll samt bidrag avseende förstärkning av löneutrymme enligt beslut i Regionfullmäktige.

Hälso- och sjukvårdsnämndens resultat uppgick till -669,0 mnkr jämfört med budgeterade 0 mnkr. Verksamhetens intäkter inklusive budgettram uppgick till 9 277,6 mnkr och avvek positivt mot budget med 235,9 mnkr. Den främsta förklaringen bakom denna avvikelse var högre riktade statsbidrag än planerat. I regionfullmäktiges budget för 2023 tilldelades hälso- och sjukvårdsnämnden en ram på 7 098 mnkr.

Verksamhetens kostnader uppgick till 9 942,5 mnkr och avvek negativt mot budget med 905,2 mnkr. Kostnader för inhyrd personal avvek negativt mot budget med 339,2 mnkr och kostnader för löner och arvoden till egen personal avvek negativt mot budget med 465,7 mnkr. Främsta anledningen var högre kostnader än budget för egen och inhyrd personal. Kostnaderna för egen personal ökade jämfört med föregående år med 356,9 mnkr och inhyrd personal 190,4 mnkr. Utfallet från årets lönerrevision och ökat antal köpta timmar av inhyrd personal, och då främst sjuksköterskor, var i huvudsak förklaringarna bakom denna ökning. Även kostnader för köpt vård avvek negativt mot budget med 72,2 mnkr. Denna kostnadsökning hänförs främst till köp av högspecialiserad vård. Kostnader för läkemedel avvek positivt mot budget med 19,4 mnkr.

I samband med beslut om delårsrapporten i augusti godkände regionfullmäktige ett underskott för Hälso- och sjukvårdsnämnden med 650,0 mnkr.

Kultur och kompetensnämndens resultat för året uppgick till -0,9 mnkr, jämfört med budgeterade 0 mnkr. Årets underskott förklaras i huvudsak av minskade intäkter i form av riktade statsbidrag och samt minskade kostnader.

Verksamhetens intäkter inklusive budgettram uppgick till 310,5 mnkr jämfört med budgeterade 315,0 mnkr. De extra deltagarplatser som folkhögskolorna har erhållit de senaste åren, har upphört från och med 2023. Det har också anvisats färre deltagare till Studiemotiverande folkhögskolekurser och Etableringskurser än planerat.

Verksamhetens kostnader uppgick till 311,4 mnkr och avvek positivt mot budget med 3,6 mnkr, vilket främst berodde på

minskade kostnader för lämnade bidrag och lägre kostnader för hyror till följd av minskade lokalytor.

I samband med beslut om delårsrapporten i augusti godkände regionfullmäktige ett underskott för Kultur- och Kompetensnämnden med 2,4 mnkr.

Hållbarhetsnämndens resultat uppgick till -56,1 mnkr jämfört med budgeterade 0 mnkr. Det negativa resultatet förklaras främst av indexökningar på drivmedlet HVO. Verksamhetens intäkter inklusive budgetram uppgick till 1 049,1 mnkr jämfört med budgeterade 1 029,9 mnkr. Verksamhetens intäkter i form av biljettintäkter för buss och tåg blev ca 1,4 mnkr lägre än budget. Intäkter avseende den särskilda kollektivtrafiken avvek positivt med 15,5 mnkr jämfört med budget.

Verksamhetens kostnader uppgick till 1 105,5 mnkr jämfört med budgeterade 1 029,9 mnkr. Direkta kostnader för allmän kollektivtrafik avvek negativt med 12,4 mnkr och kostnader hänförlig till särskilda kollektivtrafiken med 15,5 mnkr. Inom kollektivtrafiken har kostnaderna påverkats negativt som en effekt av ökning av drivmedelsindex, som styr avtal för köp av trafik. Åtgärder för att nå en ekonomi i balans är pågående. Beslut har fattats avseende tre åtgärder vilka innebär att tillfälligt medge trafikföretagen att tanka diesel istället för HVO, höjda biljettpriser samt effektiviseringar i trafiken.

I samband med beslut om delårsrapporten i augusti godkände regionfullmäktige ett underskott för Hållbarhetsnämnden uppgående till 60,0 mnkr.

Hjälpmedelsnämndens resultat för året var 1,0 mnkr jämfört med budgeterade 0 mnkr. Verksamhetens intäkter inklusive budgetram uppgick till 150,9 mnkr och avvek positivt mot budget med 9,3 mnkr. Den främsta orsaken var högre intäkter för uthyrning av hjälpmedel.

Verksamhetens kostnader uppgick till 148,9 mnkr jämfört med budgeterade 140,6 mnkr och avvek negativt med 8,2 mnkr. De främsta orsakerna var högre kostnader för hjälpmedel.

Företagshälsovårdsnämndens resultat för året uppgick till 4,4 mnkr jämfört med budget 0 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 48,4 mnkr och avvek positivt mot budget med 6,6 mnkr. Den främsta orsaken var främst något högre intäkter beroende på ökat antal kundanställda mot budget, ökat inflöde av uppdrag samt ökad provtagning.

Verksamhetens kostnader uppgick till 43,9 mnkr jämfört med budgeterade 41,8 mnkr och avvek negativt mot budget med 2,1 mnkr vilket främst förklaras av lägre personalkostnader och ökade kostnader för provtagning.

Patientnämndens resultat blev -0,4 mnkr för året jämfört med budgeterade 0 mnkr. Nämndens budgetavvikelse förklaras främst av ökade personalkostnader. I samband med beslut om delårsrapporten i augusti godkände regionfullmäktige ett underskott för Patientnämnden med 0,1 mnkr.

Investeringsredovisning

De totala investeringarna för året uppgick till 1 000 mnkr och bestod av byggnader 786 mnkr, medicinteknisk utrustning 90 mnkr, byggnadsinventarier 20 mnkr, hjälpmedel 43 mnkr, fordon 17 mnkr, möbler 6 mnkr, IT-utrustning 8 mnkr, övrig utrustning 7 mnkr, finansiella anläggningstillgångar 6 mnkr samt immateriella anläggningstillgångar 17 mnkr.

De största investeringarna inom medicinteknisk utrustning var röntgenutrustning till kärllkirurgin 13 mnkr, respiratorer till IVA i Gävle och Hudiksvall 11 mnkr, datortomograf till Söderhamn, Bollnäs och Gävle 10 mnkr samt röntgenapparat till Ljusdal och Söderhamn 8 mnkr. Investering i immateriella anläggningstillgångar med 17 mnkr avser nytt biljettsystem för kollektivtrafiken 8 mnkr och framtidens vårdinformationssystem (FVIS) 9 mnkr.

Utfallet för maskiner och inventarier uppgår till 191 mnkr vilket är 27 mnkr lägre än planerat. Detta förklaras främst av framskjutna investeringar av medicinteknisk utrustning samt fördröjning i ombyggnationen av folkhögskolor.

Utfallet för byggnadsinvesteringar uppgick till 786 mnkr vilket var 27 mnkr högre än planerat. Främsta anledningen till ökningen är ett snabbt framskridande inom Framtidsbygget som dock inte inneburit någon fördröjning. Även utfallet avseende hjälpmedel var något högre än investeringsram vilket förklaras av fler förskrivningar och prisökningar på hjälpmedel.

Byggnadsinvesteringar

Region Gävleborg är en stor fastighetsägare, med fastigheter över hela länet. I syfte att säkerställa att hälso- och sjukvården och övriga verksamheter över tid har ändamålsenliga, miljöeffektiva och kostnadseffektiva fastigheter och lokaler pågår ständigt projekt som avser om- och nybyggnationer.

Dessa ska bidra till att verksamheten kan fokusera på sin kärnverksamhet, och att regionens fastighetsportfölj håller god kvalitet.

Region Gävleborg har samlat vissa större om- och nybyggnation på Gävle sjukhus och Hudiksvalls sjukhus i ett gemensamt projektprogram under benämningen Framtidsbygget. Framtidsbygget sträcker sig över flera år och beräknas idag vara färdigställt i början av 2030-talet. Parallellt med Framtidsbygget genomförs löpande sådana investeringar och anpassningar på sjukhusen som behövs för verksamhetens utveckling utöver Framtidsbygget, särskilt i de fastigheter som inte ingår i Framtidsbygget. Regionen investerar även i teknisk drift, installationer och infrastruktur i sina fastigheter.

På marknaden råder fortsatt instabilitet och brister, som en konsekvens av pandemin och av kriget i Ukraina. Detta har förvärrats under året och ökar risken för att kalkylerade poster för oförutsett överskrids.

Gävle Sjukhus

På Gävle sjukhusområde genomförs investeringar framför allt i form av ombyggnationer som krävs i samband med hälso- och sjukvårdens investeringar i maskiner och utrustning, anpassningar av lokaler för olika verksamheters behov i samband med utveckling av verksamheterna, samt teknisk drift, installationer och infrastruktur.

Under hösten 2023 genomfördes bland annat det erosionskydd utmed Gavleån, som var ett krav från Gävle kommun för att bygglov och startbesked inför planerade nybyggnationer ska kunna beviljas av kommunen. Samtidigt färdigställdes det större modulhus (hus 32) som ska användas för evakuering av

verksamheter under genomförandet av Framtidsbygget. Under oktober-november flyttade verksamheter från entréhuset in i modulbyggnaden, och möjliggjorde därmed byggstart 2024 av påbyggnaden av entréhuset (hus 60), inklusive helikopterflygplats på taket.

Under hösten har programarbete pågått avseende om- och utbyggnad av akuten Gävle (hus 29 samt planerat hus 29X). En tillfällig utbyggnad av befintlig akutmottagning pågår, i syfte att säkerställa lokalytor för det akuta barnflödet. Projektet har dock försenats på grund av bland annat vattenskador på de moduler som ska etableras mellan hus 04 och hus 29.

Hudiksvalls Sjukhus

Ombyggnationen av Hus 07 och Hus 08 har fortsatt under året, dock har ombyggnationerna av akutmottagningen försenats på grund av ett omtag som skett med utgångspunkt i hälso- och sjukvårdens behov. Detta har resulterat i en högre slutkostnads kalkyl, som kommer att tillställas regionfullmäktige för beslut.

Byggnationen av ett nytt teknikhus pågår enligt tidplan, liksom vissa kulvertdelar. En byggväg (Furulundsvägen) har färdigställts, som underlättar för byggtransporter till och från sjukhuset, och som kopplar ihop sjukhusområdet med inhyrd yta för personalparkering.

Utbyte av tak har genomförts på hus 11, inklusive etablering av en solcellsanläggning på taket.

Under året har förstudie och programarbete genomförts avseende nya logistiklokaler, och beslutsunderlag för projektering inväntar beslut.

Övriga fastigheter

Ombyggnation av Bollnäs folkhögskola har fortsatt enligt tidplan, och färdigställs 2024. Planerade ombyggnationer har inletts på Västerbergs folkhögskola, medan planerade byggnationer för Forsa folkhögskola är fortsatt under omarbetning inför ny upphandling.

Framtidsbygget – omfattning

I april 2016 antog regionfullmäktige ett byggprogram för Hudiksvalls sjukhus och Gävle sjukhus. I juni 2016 beslutade regionfullmäktige att bevilja investeringsram på 525 mnkr för genomförande av program- och systemskede för de olika delprojekt som ingår i Framtidsbygget. Beräknad investeringsutgift för genomförande av programmet uppgick ursprungligen till totalt 5 025 miljoner kronor. En ny beräkning av totala utgiften genomfördes under hösten 2021 och en ny beräkning är att utgiften blir cirka 5 800 mnkr. Därtill ska läggas investeringar i maskiner och inventarier samt beslut om evakueringsmoduler om 232 mnkr.

MNKR	Utfall 2023	Inv ram 2023	Avvikelse mot ram	Utfall 2022
Regionstyrelsen	35	46	11	44
Hälso- och sjukvårdsnämnd	111	129	18	127
Kultur- och kompetensnämnd	1	5	4	2
Hållbarhetsnämnd	-	-	-	-
Hjälpmedelmedelsnämnd	44	38	-6	39
Företagshälsovårdsnämnd	-	-	-	-
Patientnämnd	-	-	-	-
Summa maskiner och inventarier	191	218	27	212
Hållbarhetsnämnd	8	8	0	6
Regionstyrelse	9	32	23	11
Summa immateriella anläggningstillgångar	17	40	23	17
Regionstyrelsen - finansiella anläggningstillgångar ¹⁾	6	6	0	6
Regionstyrelsen - byggnadsinvesteringar	786	759	-27	375
Totala investeringar	1 000	1 023	23	610

¹⁾ Kommuninvest beslut RS 2020/1807.

Specifikation investeringar i byggnader, MNKR	Utfall t o m 2022	Utfall 2023	Inv ram 2023	Inv ram totalt
GÄVLE				
Sopsug GS, 17-841	-	4	3	4
Erosionsskydd	1	13	13	14
Nytt gem omlädningsrum Hus 31 och Hus 32	5	2	2	7
Verksamhetsanpassning lokaler Hus 38	0	2	3	3
Byte Hissar hus 13 Södertull ¹⁾	6	0	-	6
Inhägnad cykelparkering ¹⁾	-	1	-	3
Ombyggnation, Södertull HC ¹⁾	0	1	-	4
Huvudledningar för gas ¹⁾	0	4	-	10
Ombyggnation Andersberg Hälsocentral ¹⁾	0	2	-	20
Separat smittflöde barn, Akuten etapp 2 ¹⁾	4	26	-	27
Övriga investeringar i Gävle ¹⁾	5	23	-	7
Summa investeringar i Gävle	21	78	21	105
HUDIKSVALL				
Flytt av ögonmottagningen, hus 09, plan 4-5, HUS	0	0	7	70
Kompl åtgärd Landningsplats f Helikopter ¹⁾	4	1	-	4
Markförberedelser, evakueringsmoduler, barnmottagningen, HUS	-	0	5	5
Utbyte av takduk och plåtdetaljer, plan 10, hus 11	6	1	3	8
Lokalanpassning uppgradering f uppgrad DT Prime, Söderhamn ¹⁾	0	5	-	8
Utbyte av ventilationsaggregat, hus 8 ¹⁾	23	1	-	31
Utbyte två Hissar Hus 11 Hudiksvall sjh ¹⁾	0	3	-	4
Ny kulvert till hus 10 Hudiksvall ³⁾	-	8	-	20
Övriga investeringar i Hudiksvall ¹⁾	3	8	-	7
Summa investeringar i Hudiksvall	36	27	15	157
BOLLNÄS				
Lokalanpassn Lungröntgenapparat Hus 7 plan 21	2	0	2	4
Avskedsbyggnad ⁴⁾	-	-	6	12
Uppgradering DT Prime och flytt mammografi Bollnäs ¹⁾	-	3	-	-
Övriga investeringar i Bollnäs ¹⁾	0	3	-	3
Summa investeringar i Bollnäs	2	6	8	19
FRAMTIDSBYGGET				
Hus 07/08 Hudiksvall	241	140	117	512
Program och systemarbete	255	25	40	525
Evakuering Gävle	52	190	143	232
Byggn teknisk försörjning och drift m.m. Hudiksvall	42	235	133	774
Provisoriska byggn tekn försörjn o drift m.m. H-vall	8	9	10	34
Hus 60 Gävle ²⁾	-	28	-	531
Tillkommande investeringar Framtidsbygget	10	-	41	-
Summa Framtidsbygget Gävle och Hudiksvall	608	627	484	2 608
Folkhögskolor	116	48	149	307
Övriga tillkommande projekt	-	-	82	
SUMMA TOTALT	783	786	759	3 196

¹⁾ Ingår i investeringsramen 2023 för tillkommande projekt.

²⁾ Ingår i investeringsramen 2023 för tillkommande investeringar Framtidsbygget.

³⁾ Beslut taget i Regionfullmäktige att utöka ram 2023.

⁴⁾ Beslut taget i styrgruppen för fastighetsinvesteringar att ej genomföra denna investering.

Noter

NOT 1

Verksamhetens intäkter	2023	2022
Riktade statsbidrag	693	961
Trafikintäkter	271	244
Försäljning av hälso- och sjukvård	233	215
Patientavgifter	129	120
Övriga intäkter	558	517
Summa intäkter	1 884	2 057

NOT 2

Verksamhetens kostnader	2023	2022
Löner, arvoden och ersättningar	4 922	4 651
Pensionskostnader	1 060	731
Övriga personalkostnader	99	100
Summa personalkostnader	6 081	5 482
Köpt vård	1 803	1 675
Läkemedelskostnader	1 321	1 273
Övriga verksamhetsnära kostnader	1 393	1 318
Inhyrd personal	668	484
Lokal- och fastighetskostnader	466	440
Sjukvårdsartiklar och medicinskt material	426	408
Lab-, röntgen- och operationstjänster	100	95
Övriga kostnader	1 119	1 086
Summa kostnader	13 377	12 261

NOT 3

Avskrivningar	2023	2022
Maskiner och inventarier	145	135
Byggnader	137	125
Immateriella anläggningstillgångar	-	-
Nedskrivning	-	-50
Summa	282	210

NOT 4

Skatteintäkter	2023	2022
Preliminär skatteinbetalning	7 868	7 396
Preliminär slutavräkning innevarande år	132	195
Slutavräkningsdifferens föregående år	46	56
Summa	8 046	7 647

NOT 5

Generella statsbidrag och utjämning	2023	2022
Inkomstutjämningsbidrag	1 747	1 684
Bidrag för läkemedelsförmånen	1 030	1 000
Regleringsbidrag	123	189
Kostnadsutjämningsbidrag	467	384
Ökade kostnader för finansiering	-	2
Summa	3 367	3 259

NOT 6

Finansiella intäkter	2023	2022
Orealiserade vinster i värdepapper	472	131
Vinst vid avyttring av värdepapper	10	60
Räntor/utdelning/rabatter på placerade medel	69	54
Valutakursvinster	2	11
Summa	553	256

NOT 7

Finansiella kostnader	2023	2022
Orealiserade förluster i värdepapper	101	723
Ränta pensionsavsättning	390	95
Förlust avyttring värdepapper	0	38
Valutakursförluster	4	2
Övriga finansiella kostnader	10	10
Summa	505	868

NOT 8

Immateriella anläggningstillgångar	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	54	37
Årets investeringar	17	17
Utrangeringar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	71	54
Ingående ackumulerade avskrivningar	-20	-20
Årets avskrivningar	0	0
Utrangeringar	0	0
Utgående ack avskrivningar	-20	-20
Utgående redovisat värde	51	34

NOT 9

Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	4 335	3 961
Årets investeringar	786	375
Omklassificering till driftkostnader	-2	-
Omklassificering till byggnadsinventarier	-	-
Försäljningar	0	-
Utrangeringar	-9	-1
Utgående anskaffningsvärde	5 110	4 335
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 347	-2 217
Försäljningar	0	-
Utrangeringar	9	-
Årets avskrivningar	-137	-130
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 475	-2 347
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-24	-29
Årets nedskrivningar	-	5
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-24	-24
Investeringsbidrag	-3	-3
Utgående redovisat värde	2 608	1 961
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	30	30

NOT 10 Maskiner och inventarier	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	1 778	1 745
Årets investeringar	191	212
Omklassificering till byggnad	-1	-
Omklassificering från byggnader	2	-
Försäljningar	-31	-118
Utrangeringar	-62	-66
Retur av hjälpmedel	9	5
Utgående anskaffningsvärde	1 885	1 778
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 125	-1 110
Försäljningar	29	62
Utrangeringar	58	62
Årets avskrivningar	-145	-135
Retur av hjälpmedel	-6	-4
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 189	-1 125
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	-50
Årets nedskrivningar	0	0
Återföring nedskrivning	0	50
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående redovisat värde	696	653
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	13	13

NOT 11 Finansiella anläggningstillgångar	2023	2022
Aktier och andelar		
Andelar i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	41	41
Andelar i Kommuninvest ek. förening	65	60
Folk tandvården Gävleborg AB	12	12
Norrskan AB	2	2
AB Transitio	1	1
Tåg i Bergslagen AB	1	1
Övriga aktier	1	1
Summa	123	118
Långfristiga fordringar		
Lån till Svenskt ambulansflyg	19	20
Förlagslån till Kommuninvest	-	-
Summa	19	20
Summa finansiella anläggningstillgångar	142	138

NOT 12 Fordringar	2023	2022
Fordringar hos staten	308	295
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	237	237
Kundfordringar	151	138
Upplupna skatteintäkter	373	441
Övriga kortfristiga fordringar	17	10
Summa	1 086	1 121

NOT 13 Kortfristiga placeringar	2023	2022
Ingående balans	6 475	6 998
Förändring av värdering till verkligt värde (marknadsvärde)	371	-592
Realiserade vinster/förluster inkl valutakurser	11	22
Överföring likvid från kortfristiga placeringar till kassa	-370	
Övriga finansiella poster	46	47
Summa	6 533	6 475
Räntefonder	1 353	1 522
- varav anskaffningsvärde	1 368	1 616
- varav värde reglering	-14	-94
Aktiefonder	3 662	3 287
- varav anskaffningsvärde	2 336	2 324
- varav värde reglering	1 326	963
Alternativa investeringar i fonder	1 399	1 186
- varav anskaffningsvärde	1 136	847
- varav värde reglering	262	339
Likvida medel	119	480
Summa	6 533	6 475

NOT 14 Kassa och bank	2023	2022
Kassa och bank	297	648
Summa	297	648

Region Gävleborg har en beviljad kredit på 200 mnkr (200 mnkr) som ej var nyttjad vid respektive bokslutstillfälle.

NOT 15 Eget kapital	2023	2022
Ingående eget kapital	5 048	5 168
Årets resultat	-314	-120
Utgående eget kapital	4 734	5 048
- varav årets resultat	-314	-120
- varav resultatutjämningsreserv	780	920
- varav övrigt eget kapital	4 268	4 248
Summa eget kapital	4 734	5 048

NOT 16 Pensionsförpliktelser och pensionssskuld	2023	2022
Avsättningar i balansräkningen		
Förmånsbestämd ålderspension	3 636	3 108
PA/KL Pensioner	78	65
Pension förtroendevalda	23	20
Pension till efterlevande	10	9
Särskild avtalspension och visstidspensioner	2	3
Summa pensioner	3 750	3 205
Löneskatt	910	778
Summa avsättningar	4 659	3 983
Antal visstidsförordnanden		
Förtroendevalda	6	6
Ansvarsförbindelse		
Pensionsskuld intjänad t o m 1997-12-31	3 420	3 362
Löneskatt	830	816
Summa pensionsskuld intjänad t o m 1997-12-31	4 250	4 178
Pensionsåtagande förtroendevalda	4	4
Löneskatt	1	1
Summa ansvarsförbindelse	4 255	4 183
Summa avsättningar och ansvarsförbindelse	8 914	8 166
Årets förändring – Avsatt till pensioner		
Ingående värde vid årets början	3 983	3 797
Pensionsutbetalningar	-89	-81
Nyintjänad pension	320	155
Ränte- och basbeloppsuppräknings	312	75
Förändring löneskatt	132	37
Utgående värde vid årets slut	4 659	3 983
Aktualiseringsgrad	98,00%	98,0%
Årets förändring – Ansvarsförbindelse		
Ingående ansvarsförbindelse	3 362	3 498
Årets utbetalningar	-245	-233
Ränte- och basbeloppsuppräkning	282	101
Övrigt	22	-4
Summa pensionsförpliktelser	3 420	3 362
Löneskatt	830	816
Utgående ansvarsförbindelse	4 250	4 178
Pensionsåtagande förtroendevalda	4	4
Löneskatt	1	1
Summa ansvarsförbindelse	4 255	4 183
Värde överskottsfond	-	-

Region Gävleborg har pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkringar. Dessa pensionsförsäkringar har övertagits från X-Trafik AB och Regionförbundet Gävleborg i samband med verksamhetsövergång till Region Gävleborg. Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring uppgick 2023 till 26 mnkr (21 mnkr) och totalt försäkringskapital för förvaltade pensionsmedel uppgick till 26 mnkr (25 mnkr).

Värdet och fördelning av finansiella placeringar framgår av not 13. Återlånade medel uppgick 2023 till 2 381 mnkr (1 687 mnkr) och konsolideringsgrad till 73,4 procent (79,4 procent)

NOT 17 Andra avsättningar	2023	2022
Avsättning extra ersättning till anställda		
Redovisat värde vid årets ingång	0	99
Utbetalning		-99
Utgående värde vid årets slut	0	0

Avsättningen 2021 avsåg extra ersättning med 8 000 kr till anställda som arbetat i Region Gävleborg under 2021 och som fortsatt var verksam. Ersättningen betalades ut under våren 2022 som ett engångsbelopp.

NOT 18 Långfristiga skulder	2023	2022
Förutbetalda investeringsbidrag		
Årets ingående värde	3	4
Årets resultatförda investeringsbidrag	-1	-1
Summa	2	3

NOT 19 Kortfristiga skulder	2023	2022
Leverantörsskulder	947	983
Sparad semester, jour och övertid	400	406
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	256	211
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	203	197
Skatter och arbetsgivaravgifter	202	187
Övriga kortfristiga skulder	96	90
Summa	2 104	2 074

NOT 20 Övriga ansvarsförbindelser	2023	2022
AB Transitio	1 019	778
Kommuninvest i Sverige AB	-	-
Summa	1 019	778

- Region Gävleborg har i beslut LF § 137/2003, ingått solidarisken borgen såsom för egen skuld för AB Transitio avseende finansiering av spårfordon uppgående till maximalt 8 mdkr. Region Gävleborgs del av den solidariska borgen den 31 december 2023 uppgick till 2 (2) mdkr. Detta borgensåtagande är i ett underavtal begränsat till den del Region Gävleborg har beställt genom AB Transitio. Omfattningen av borgensåtagandet uppgick till 1 019 (778) mnkr per 2023-12-31.

- Region Gävleborg har i beslut LF § 143/2011 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas, dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Gävleborgs ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 (540 357) mnkr och totala tillgångar till 562 022 (537 007) mnkr. Region Gävleborgs andel av de totala förpliktelserna uppgick till 839 (751) mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 839 (644) mnkr.

- Region Gävleborgs ansvarar som delägare i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för bolagets förbindelse till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie Region Gävleborg har haft att erlägga för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2023 uppgick premien till 38 (41) mnkr.

- Region Gävleborg har i beslut FU §60/1989 tecknat borgen för pensionsutfästelser som enligt kollektivavtal tillkommer Folkrorelsernas Arkiv i Gävleborg.

NOT 21 Ej likviditetspåverkande poster	2023	2022
Avskrivningar	282	260
Förändring avsättningar	676	186
Orealiserade värdeförändringar pensionsfond	-371	592
Finansiella intäkter	1	-11
Realisationsresultat materiella anläggningstillgångar	0	43
Realisationsresultat kortfristiga placeringar	-11	-22
Utrangeringar	4	5
Återföring nedskrivning		-50
Övriga ej likviditetspåverkande poster	1	0
Summa	583	1 003

NOT 22 Övriga likviditetspåverkande poster	2023	2022
Utbetalning avsättning – extra ersättning till anställda	0	-99
Summa	0	-99

NOT 23 **Kostnad för räkenskapsrevision**

Total kostnad för räkenskapsrevision uppgick till 0,8 (0,5) mnkr, varav kostnad för sakkunniga biträden uppgick till 0,6 (0,4) mnkr. Kostnaderna för räkenskapsrevision avsåg kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning.

Den totala kostnaden för revision uppgick till 6,3 (6,1) mnkr, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgick till 4,3 (4,7) mnkr.

NOT 24 **Upplysningar drift- och investeringsredovisning**

Drift- och investeringsbudgetens uppbyggnad

Regionfullmäktige tilldelar i driftbudgeten respektive nämnd en nettoram för budgetåret samt en planerad ram för de kommande två åren. Undantag är regionstyrelsen som tilldelas en särskild ram för Hälsoval (vårdval inom primärvården). Tilläggsanslag under budgetåret kan beslutas av fullmäktige. Beslutad budgetram samt tilläggsanslag internredovisas som intern kostnad hos regionstyrelsen och intern intäkt hos övriga nämnder. I driftredovisningen finns nämndernas tilldelade budgetramar samt tilläggsanslag som separerade poster.

Regionfullmäktige tilldelar de nämnder som genomför investeringar i maskiner och inventarier samt immateriella anläggningstillgångar en investeringsram för budgetåret.

För de följande två åren anges en planerad ram. Inom ramen ska samtliga investeringar inom Region Gävleborg inrymmas. Fullmäktige tilldelar regionstyrelsen som fastighetsägare en ram för byggnadsinvesteringar. Ramen är uppdelad på projekt. Mindre investeringar har en gemensam ram per sjukhus. Investeringsbudgeten innehåller också en ram för tillkommande projekt som kommer att aktualiseras för beslut under budgetåret.

Väsentliga internredovisningsprinciper

Personalomkostnadspålägg har beräknats med 49,44 procent i enlighet med genomsnittligt PO enligt SKR från våren 2022. Finansiering av överskjutande pensionskostnader har skett centralt. Kapitalkostnader beräknas på anläggningstillgångar i form av avskrivningar och internränta. Avskrivningar baserade på anskaffningsvärdet beräknas linjärt över nyttjandeperioden, som fastställs vid anskaffningen. Internräntan har beräknats enligt SKR:s förslag med 1,25 procent på bokfört värde.

Kostnader för vissa administrativa, tekniska samt medicinska stödfunktioner fördelas till de verksamheter som använder tjänsterna. Kostnaden för flertalet interna tjänster fördelas med fast fördelning utifrån en fördelningsnyckel, som i de flesta fall är andel årsarbetare. Internhyra fördelas utifrån andel yta i några olika typer av lokaler.

Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Rådet för kommunal redovisning är normgivande organ inom kommunal redovisning och har till uppgift att utveckla god redovisningssed enligt LKBR. RKR ger ut rekommendationer utifrån gällande lagstiftning.

Byte av redovisningsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2023 upprättas kassaflödesanalys enligt indirekt metod. Retroaktiv tillämpning avseende jämförelseåret har upprättats i denna årsredovisning.

Allmänt

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras Region Gävleborg och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Inkomster och utgifter av väsentlig storlek har periodiserats till rätt räkenskapsår. OB, jour/beredskap, timlön samt löneersättning/-avdrag som avser december och utbetalas i januari har dock inte periodiserats. En tillräckligt tillförlitlig beräkning av beloppen har bedömts svårt att göra. Region Gävleborg har bedömt att storleken för dessa i allt väsentligt är densamma år från år.

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Enligt 7 kap. 9 § LKBR ska fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt växelkursen på balansdagen, om detta står i överenskommelse med god redovisningssed och kravet i 4 kap. 3 § på en rättvisande bild.

Kortfristiga placeringar och leverantörsskulder har omräknats enligt de valutakurser som publiceras på Riksbankens webbplats och som är beräknat medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med RKR: rekommendation R2.

Materiella anläggningstillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om anskaffningsutgiften exklusive moms överstiger beloppsgränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har av Region Gävleborg satts till 2 prisbasbelopp (2023 var prisbasbeloppet 52 500 kr).

Inom hjälpmedelsverksamheten klassificeras samtliga hyreshjälpmedel, även de som beloppsmässigt ligger under 2 prisbasbelopp, som anläggningstillgång. Anledning till detta är matchning av kostnader och intäkter enligt den prismodell som används för hyreshjälpmedel.

Anskaffningsvärde

Ränteutgifter aktiveras inte. Region Gävleborg tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter i den mån det finns några som en kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Komponentavskrivning

Från och med 2014 tillämpas komponentavskrivning på vindkraft samt nybyggnads- och större ombyggnadsprojekt. Som större nybyggnads- ombyggnadsprojekt klassificeras investeringar över 450 prisbasbelopp. En indelning i olika komponenter har fastställts och definierats vad respektive komponent innehåller. Under 2015 och 2016 gjordes en genomgång av anskaffade anläggningar före 2014 med ett bokfört värde över 450 prisbasbelopp. Komponentavskrivning tillämpas från och med 2017 på dessa anläggningar, med undantag av de som ingår i Framtidsbygget vid Hudiksvalls- och Gävle sjukhus då väsentliga ombyggnationer kommer att förändra dessa fastigheter i samband med projektet.

Komponentavskrivning tillämpas även på anskaffade magnetkameror och stora ambulanser.

Avskrivning

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. Avskrivning av förvärvade immateriella anläggningstillgångar görs utifrån avtalsperioden och linjär avskrivning tillämpas. På tillgångar i mark och pågående investeringar görs inga avskrivningar.

Avskrivningsmetod

Linjär avskrivning tillämpas med samma nominella belopp varje månad. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. För byggnader sker det efter godkänd ekonomisk redovisning samt slutrapport för projektet och i så nära anslutning till slutbesiktning som möjligt.

Avskrivningstider

Avskrivningstiderna för respektive tillgångsslag görs efter bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Vägledning är hämtad i RKR:s skrift om avskrivningar.

Avskrivningstider byggnader, byggnadsinventarier, investering i annans byggnad och markanläggning

	Avskrivningstider
Mindre ombyggnationer (<450 prisbasbelopp)	3–10 år
Byggnadsinventarier	3–10 år
Markanläggningar	3–10 år
Mark	Ingen avskrivning
Investering i annans byggnad	3 år – längst kontraktstid

Komponenter – sjukhusbyggnader

Stomme	80 år
Yttre skal	40 år
Ventilation	25 år
Installationer	20 år
Byggnadsinventarier	20 år
Övrigt	10 år

Komponenter, folkhögskolor och administrativa byggnader

Stomme	80 år
Yttre skal	40 år
Ventilation	25 år
Installationer	20 år
Byggnadsinventarier	20 år
Övrigt	10 år

Avskrivningstider maskiner och utrustning	Avskrivningstider
Möbler	10 år
Medicinteknisk utrustning	3–10 år
Ambulanser inklusive påbyggnation/skåp	3–10 år
IT-utrustning	3–5 år
Övrig utrustning	3–5 år
Hjälpmedel	3–7 år
Komponenter, stora ambulanser	
Sjukvårdsutrymme	12 år
Chassi	4 år
Komponenter, magnetkamera	
Elektromagnet	12 år
Bord, detektor, modalitetsdatorer	6 år

Avskrivningstider immateriella anläggningstillgångar	Avskrivningstider
Licenser och övriga immateriella anläggningstillgångar	3 år – längst avtalsperiod

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Värdering av finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning

Finansiella tillgångar som Region Gävleborg innehar för att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärv av sådana tillgångar kostnadsförs då de uppkommer. Efter första redovisningstillfället värderas dessa tillgångar till verkligt värde i den mån det är förenligt med 7 kap. 6 och 7 § LKBR. Förändringen i tillgångarnas verkliga värden redovisas löpande i resultaträkningen.

Värdering av övriga finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar som inte innehas i syfte att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Nedskrivning sker om det verkliga värdet är lägre än anskaffningsvärdet och kan antas vara bestående.

Omsättningstillgångar

Värdering av kundfordringar

Vid varje delårs- och årsbokslut värderas samtliga utestående kundfordringar. För patientavgifter, egenavgifter, hjälpmedel och elevavgifter görs en kollektiv värdering och värdereglering. Förfallna kundfordringar som är mellan 4 månader och 1 år skrivs ned med 50 procent och förfallna kundfordringar äldre än 1 år skrivs ned med 100 procent. För övriga kundfordringar görs individuell värdering och nedskrivning.

Förråd

Förråd överstigande 200 tkr redovisas som förråd i balansräkningen. Endast varor som ingår i den direkta kärnverksamheten medräknas.

Kortfristiga placeringar – finansiella omsättningstillgångar

Pensionsfonden redovisas här. Pensionsfondens förvaltning regleras i Direktiv för förvaltning av pensionsfond som beslutas av regionfullmäktige.

Finansiella instrument värderas till verkligt värde (marknadsvärde). Under 2023 uppgår realiserade vinster och förluster

till 371 mnkr. Dessa har redovisats som finansiella intäkter med 472 mnkr och finansiella kostnader med 101 mnkr. Marknadsvärdet fastställs utifrån senast kända värdering från respektive fondförvaltare. Detta kan innebära att någon placering värderats utifrån annan tidpunkt än per balansdagen. För fonder i utländsk valuta används de valutakurser som publiceras på Riksbankens webbplats per balansdag.

Pensioner

I enlighet med LKBR redovisas pensioner enligt blandmodellen.

Anställda

Pensioner som intjänats under 2023 och utgör den avgiftsbestämda delen i avtalsförsäkringen redovisas under rubriken kortfristiga skulder eftersom utbetalning sker 2024. Särskild avtalspension redovisas som avsättning i balansräkningen och belastar resultatet det år som beslutet tas. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Övrig pensions-skuld redovisas som avsättning i balansräkning.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda är beräknade enligt Riktlinjer från Sveriges Kommuner och Regioner, RIPS. Förpliktelser för särskild avtals- och ålderspension som inte regleras enligt RIPS är beräknade utifrån 2023 års pension med en årlig uppräkningsgrad med 1,8 procent. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån antagandet att ingen samordning kommer att ske.

Förtroendevalda

Visstidspensioner för förtroendevalda är beräknade enligt samma diskonteringsränta och livstidsantagande som finns föreskrivna i RIPS. Visstidspension redovisas som en avsättning när utbetalning har påbörjats, oavsett när intjänandet har skett. Dessförinnan redovisas den som en ansvarsförbindelse.

Intjänad ålderspension för förtroendevalda som omfattas av pensionsbestämmelser för förtroendevalda (PBF) redovisas som avsättning i balansräkningen.

För förtroendevalda som är valda första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattas av PBF, tillämpas bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL). Intjänad pension under 2023 för dessa redovisas som avsättning i balansräkningen.

Avsättningar

I bokslut 2023 fanns avsättningar för pensioner. Några övriga avsättningar fanns ej.

Långfristiga skulder

I bokslut 2023 finns endast erhållna offentliga investeringsbidrag bland långfristiga skulder. Investeringsbidrag tas från och med 2010 upp som en förutbetald intäkt och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Tidigare redovisades investeringsbidrag så att de reducerade det bokförda värdet.

Redovisning av leasingavtal

Enligt RKR:s rekommendation R5 ska upplysningar lämnas om operationella och finansiella leasingavtal. Region Gävleborg har endast operationella leasingavtal enligt bedömning vid bokslutstillpunkt. En översyn av befintliga avtal har skett under 2023 vilket ej har föranlett några omklassificeringar. Upplysningar i denna årsredovisning lämnas för ej uppsägningbara operatio-

nella leasingavtal med en avtalstid som överstiger tre år.
Det sammanlagda beloppet per balansdag av framtida minimi-
leaseavgifter, fördelade på förfallotidpunkter enligt följande:

Leasingavgift, MNKR	2023	2024–2027	2028–
Lokalhyror	36	99	117
IT-utrustning	15	28	-
Tåg*	47	61	-
Summa	98	188	117

* Nuvarande avtalstid löper t o m 2026-03-22. Därefter kan förlängning ske med 5 år i taget. Avgivna belopp är framtagna som att avtalet sträcker sig till 2026-03-22. Vid en eventuell uppsägning träder aktie-
ägaravtalet mellan ägarna till AB Transitio i kraft. Detta innebär att så länge som man inte hittar en ny hyrestagare får Region Gävleborg stå för fasta kostnader för tågen.

Den kommunala koncernen – sammanställda räkenskaper

Enligt 11 kap 12 § LKBR ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen och dess ekonomi och verksamhet. Utöver detta ska sammanställda räkenskaper upprättas, det vill säga en sammanställning av regionens och koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar, kassaflödesanalyser samt noter enligt 12 kap 1 § LKBR.

Sammanställda räkenskaper behöver dock inte upprättas för den kommunala koncernen om samtliga kommunala koncernföretag är utan väsentlig betydelse för Region Gävleborg enligt 12 kap 2 § LKBR. Enligt RKR R16 om sammanställda räkenskaper föreligger särskild ekonomisk betydelse om den kommunala koncernens andel av företagets omsättning eller omslutning överstiger 5 procent av Region Gävleborgs skatteintäkter och generella statsbidrag.

Region Gävleborg har två helägda bolag, Folk tandvården AB och Movexum AB. Bolagens totala omslutning uppgår till 3,8 procent av Region Gävleborgs skatteintäkter och generella statsbidrag. Andelen av omsättningen de kommande åren bedöms vara i nivå med 2023.

En beskrivning av koncernföretagen med ägarandelar, verksamhet och nyckeltal redovisas under avsnittet den kommunala koncernen. En samlad bedömning utifrån bolagens omfattning är att sammanställda räkenskaper inte behöver upprättas. Sådana bedöms inte tillföra någon ytterligare väsentlig information för att få en helhetsbild över den samlade verksamheten.

Bilagor

Region Gävleborgs intressenter	77
GRI Index	79

Region Gävleborgs intressenter

Region Gävleborg för kontinuerligt dialog med de intressenter som påverkar eller påverkas av verksamheten. Välinformerade, delaktiga och motiverade intressentgrupper bidrar till Region Gävleborgs och länets utveckling och framtid. Kommunikationen med intressenterna skapar medvetenhet och engagemang kring Region Gävleborgs mål och uppdrag och bidrar därmed till att verksamhetsmål uppnås. Kommunikationen ökar kunskap om Region Gävleborgs utbud och tjänster och bidrar till att skapa möjlighet till dialog och ökad samverkan.

År 2020 undersöktes medarbetarnas syn på Region Gävleborgs hållbarhetsarbete och vilka hållbarhetsområden de prioriterar högst genom en enkät. Totalt svarade 675 medarbetare på enkäten

Väsentlighetsanalys

År 2020 genomförde Region Gävleborg en väsentlighetsanalys.

I väsentlighetsanalysen kartlades Region Gävleborgs hållbarhetsarbete via intervjuer, textanalyser, enkäter, dialoger och workshops. Utifrån den kunde slutsatser dras om vilka hållbarhetsområden och globala mål som organisationens aktiviteter, planer, strategier och verksamhet bidrar mest till.

För att integrera hållbarhet i hela Region Gävleborgs verksamhet måste alla aspekter av hållbarhet synliggöras och hanteras genom att söka synergier och lyfta målkonflikter. Utifrån väsentlighetsanalysen har hållbarhetsindikatorer identifierats.

* Trendanalys - de globala trender som i nuläget påverkar Region Gävleborgs verksamhet och ansvarsområden.

** Intressenter - de som påverkar eller påverkas av Region Gävleborgs verksamhet.

*** Väsentliga områden - de hållbarhetsområden som har en betydande påverkan på hållbarhet och är viktiga ur ett intressentperspektiv.

Region Gävleborgs intressenter

INVÅNARE	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Trygg och säker vård, tillgänglig kollektivtrafik, pålitlig välfärd, regional utveckling, ett rikt och inkluderande kulturliv, besöksnäring i länet.	Region Gävleborgs webb, sociala medier, enkäter (till exempel LUPP och patientenkäten), medborgardialog (2017), representation via förtroendevalda, brukarråd, medborgarförslag.

MEDARBETARE	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Att Region Gävleborg är en trygg, jämlik och hälsofrämjande arbetsgivare. Utvecklingsmöjligheter och ett hållbart yrkesliv. Ett integrerat och långsiktigt hållbarhetsperspektiv i verksamheten och som arbetsgivare.	Medarbetarenkäten (årligen), enkät om Region Gävleborgs hållbarhetsarbete (2020), APT (regelbundet), intranätet Plexus (kontinuerligt).

POTENTIELLA MEDARBETARE	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Förväntar sig transparens och ärlighet från oss som potentiell arbetsgivare. Att vi erbjuder utvecklingsmöjligheter och ett hållbart yrkesliv. Snabb återkoppling och tydlig kommunikation.	Region Gävleborgs webb, sociala medier, jobbannonser.

FACKLIGA ORGANISATIONER	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
En god samverkan för att integrera; verksamhet, medbestämmande, likabehandling, arbetsmiljö och hälsa. Inkludera alla medarbetares åsikter och främja ett öppet samtalsklimat. Främja ett jämställt och hållbart yrkesliv.	Samverkansgrupper (cesam, fsam och vsam) (regelbundet), samverkansavtalet. (kontinuerligt).

SAMARBETSPARTNERS*	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
God samverkan och utveckling i länet. Samordning av nätverk, satsningar och samverkansstrukturer, att Region Gävleborg utgör en länk mellan nationell och lokal nivå, tillgängliggör omvärldsbevakning, finansierar utveckling. Medel för insatser som till exempel företagsstöd, projektmedel, verksamhetsstöd och EU-fonder.	Samarbeten (kontinuerligt), omvärldsbevakning (kontinuerligt), flertalet nätverk, mötesplatser och partnerskap.

STUDERANDE PÅ FOLKHÖGSKOLORNA	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Utbildning av god kvalitet som förbereder för vidare studier, arbetsliv och ett aktivt deltagande i samhällsutvecklingen. Stöd i studiesituationen. Personlig bildning och utveckling.	Enkät på folkhögskolorna (årligen). Via kurser/möten med studenterna (kontinuerligt).

POLITIKER	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Utveckling av verksamheten och att förverkliga politiken, goda förutsättningar att styra verksamheten.	Regelbundna sammanträden (fullmäktige, regionstyrelsen, nämnderna, utskott m.m.), beredningar, möten.

LEVERANTÖRER	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Att alla leverantörer har möjlighet att konkurrera på lika villkor om Region Gävleborgs affärer och att det är enkelt att hitta pågående upphandlingar, lämna anbud och komma i kontakt med en handläggare vid frågor.	RFI (begäran om upplysningar), leverantörsdialog inför upphandling, upphandling, avtalsuppföljning och Region Gävleborgs webb.

* Samarbetspartners: till exempel kommuner, myndigheter, länsstyrelse, högskola, branschorganisationer, företag, innovationsstödsaktörer och kluster, företagsinkubator, andra regioner, civilsamhällets aktörer, med flera.

** Kultursektorn: länets regionala och kommunala politiker och tjänstepersoner, kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag, civilsamhälle, professionella kulturskapare, kulturförmedlare och kulturutövare.

*** Media: lokala, regionala, nationella tidningar, radio och tv.

¹ Rutin för extern kommunikation.

KULTURSEKTORN**	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Regionala kulturplanens utvecklingsområden: ett levande och stärkt konst- och kulturliv, kreativitet genom stöd till det professionella konst- och kulturlivet, tillgång till konst och kultur, öppenhet och demokrati, hållbar attraktivitet samt särskilda satsningar per verksamhetsområde.	Dialog vid framtagande av regional kulturplan samt regelbundna dialoger och mötesplatser per verksamhetsområde med arrangörer, utövare, föreningar, kommuner med flera.

MEDIA***	
Viktigt för intressent	Kanaler för dialog
Tillgänglighet till information, verksamhetspersoner och förtroendevalda. Snabbhet och professionellt mottagande från presstjänst, öppenhet och snabb hantering och återkoppling, ömsesidigt förtroende.	Pressmeddelande, presskonferens, direktkontakt med nyhetsredaktioner och journalister, Region Gävleborgs webb****.

** Kultursektorn: länets regionala och kommunala politiker och tjänstepersoner, kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag, civilsamhälle, professionella kulturskapare, kulturförmedlare och kulturutövare.

*** Media: lokala, regionala, nationella tidningar, radio och tv.

**** regiongavleborg.se

GRI Index

Standardupplysningar

GRI STANDARD	UPPLYSNING	SIDA	KOMMENTAR
Organisationsprofil			
102-1	Organisationens namn	7	
102-2	Aktiviteter, varumärke, produkter och tjänster	7–8	
102-3	Lokalisering av huvudkontor	84	
102-4	Geografiskt område där organisationen är verksam	7	
102-5	Ägarstruktur och bolagsform	7, 41–45	
102-6	Marknadsnärvaro	7	
102-7	Organisationens storlek och omfattning	9, 57, 37, 41–45	
102-8	Information om anställda	34	
102-9	Beskrivning av leverantörskedja	38–39	
102-10	Väsentliga förändringar i organisationen och dess leverantörskedja	48	
102-11	Försiktighetsprincipen	29	
102-12	Externa riktlinjer som efterlevs	-	ISO 14001, CEMR jämfällhetsdeklaration
102-13	Medlemskap i organisationer	44–45	Fullständig lista finns på: https://regiongavleborg.tromanpublik.se
Strategi			
102-14	Uttalande från ledande befattningshavare	2	
Etik och integritet			
102-16	Organisationens värderingar och uppförandekoder	36	
Styrning			
102-18	Struktur och styrning	41–45, 49–50	
Intressentdialog			
102-40	Intressenter som organisationen har en dialog med	76–78	
102-41	Antal anställda som omfattas av kollektivavtal	-	100 procent.
102-42	Identifiering och urval av intressenter	76–78	
102-43	Tillvägagångssätt vid intressentdialoger	76	
102-44	Frågor som lyfts fram av intressenterna	77–78	

GRI STANDARD	UPPLYSNING	SIDA	KOMMENTAR
Redovisningspraxis			
102-45	Enheter som inkluderas i den finansiella redovisningen	41–45	
102-46	Definition av redovisningens innehåll och frågornas avgränsning	76	
102-47	Frågor som identifieras som väsentliga	76	
102-48	Förändringar av tidigare lämnad information	-	Ingen förändring
102-49	Förändringar i redovisningen	-	Ingen förändring
102-50	Redovisningsperiod	-	2022-01-01–2022-12-31
102-51	Datum för senaste redovisning	-	2022-04-27 (Beslut i Regionfullmäktige)
102-52	Redovisningscykel	-	Årligen
102-53	Kontaktuppgifter för frågor om redovisningen	84	
102-54	Tillämpningsnivå enligt GRI	3	
102-55	GRI Index	79–83	
102-56	Externt bestyrkande	-	Hållbarhetsredovisningen har inte varit föremål för extern granskning

Ekonomiska standarder

GRI STANDARD	UPPLYSNING	SIDA	KOMMENTAR
Ekonomiskt resultat			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	38	
201-1	Intäkter, kostnader och resultat	60	
201-3	Förmåns- och pensionsplan	48, 70	
Antikorruption			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	38–39	
Egen	Beskrivning av antikorruptionsarbetet	39	
Hållbar pensionsfond			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	38	
Egen	Hållbar pensionsfond	38	

Miljömässiga standarder

GRI STANDARD	UPPLYSNING	SIDA	KOMMENTAR
Produktval			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	29	
Egen	Förbrukning av engångsartiklar	31–32	
Energi			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	30	
302-1	Energikonsumtion	30	
302-3	Energieffektivitet	30	
Vatten och avlopp			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	32	
Egen	Apotekens försäljning och regionen förskrivning av diklofenak	32	
Egen	Förskrivning av antibiotikan Ciprofloxacin	32	
Livsmedel			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	32	
Egen	Ekologiska livsmedel i verksamheten	32	
Utsläpp			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	29–31	
305-1	Direkta (scope 1) utsläpp av växthusgaser	31	2022 års data redovisas
305-2	Indirekta (scope 2) utsläpp av växthusgaser		
305-3	Andra indirekta (scope 3) utsläpp av växthusgaser		
305-5	Reducering av växthusgasutsläpp	31	Redovisar enbart klimatpåverkande anestesigaser över tid.
Egen	Förnybart drivmedel i långtidshyrda och korttidshyrda fordon	30	
Egen	Utsläpp kopplat till resor i tjänst	30	

GRI STANDARD	UPPLYSNING	SIDA	KOMMENTAR
Avfall			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	31–32	
306-2	Avfall efter typ och återvinning	32	
Egen	Avfallsåtervinning i sjukhusfastigheter	32	
Inköp och upphandling (miljömässig hållbarhet)			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	32, 38	
308-1	Nya leverantörer som screenats enligt miljökriterier	38–39	

Sociala standarder

GRI STANDARD	UPPLYSNING	SIDA	KOMMENTAR
Anställningar			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	34	
401-1	Nyanställda och personalomsättning	34	
Relationer mellan anställda och ledning			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	35–36	
Egen	HME (Hållbart medarbetarengagemang)	17, 35	Genomfördes inte 2022 därav finns endast beskrivning i text.
Egen	Beskrivning av samverkanssystemet	36	
Arbetsrelaterad hälsa och säkerhet			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	35	
403-2	Identifiering av faror, riskbedömning och incidentundersökning	35	
Egen	Arbetsmiljöcertifieringsutbildning för chefer	35	
Utbildning och kompetensutveckling			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	34	
404-1	Genomsnittlig utbildningstid per år per anställd per kön och yrkeskategori.	34	Data ej tillgängligt. Endast beskrivet i text.

GRI STANDARD	UPPLYSNING	SIDA	KOMMENTAR
Mångfald och likabehandling			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	36–37	
405-1	Mångfald i styrelser och bland anställda	37, 56	
405-2	Förhållande mellan grundlön och ersättning för kvinnor till män	36	
Icke-diskriminering			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	36	
Egen	Beskrivning av arbetet med icke-diskriminering	36	
Egen	Andel arbetsplatser där frågor som rör likabehandling alltid eller ofta beaktas när beslut ska fattas i det dagliga arbetet	36	
406-1	Incidenter av diskriminering och korrigerande åtgärder vidtagna	36	Data ej tillgängligt. Redovisar siffra från medarbetarenkäten 2021: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna själv blivit utsatt för ojämlig behandling på din arbetsplats (Andel ja).
Inköp och upphandling (social hållbarhet)			
103-1, 103-2, 103-3	Beskrivning av väsentligt ämne, avgränsning, styrning och uppföljning	38–39	
414-1	Nya leverantörer som screenats enligt sociala kriterier	38–39	

Kontakt Årsredovisningen 2023:

Ekonomidirektör Annica Johansson, annica.h.johansson@regiongavleborg.se

Region Gävleborg

Regionkontoret

801 88 Gävle

rg@regiongavleborg.se

Växel 026-15 40 00

